

Keyifli Okumalar Dileriz

Binlerce kategoride milyonlarca PDF e-kitap, ders kitapları, dergiler ve romanlara platformumuz üzerinden ücretsiz ulaşabilirsiniz.

RESMİ WEB SİTEMİZ

<https://rantey.org>

Yedek ve Duyuru Kanallarımız

Sitemize erişim engeli gelmesi veya adres değişikliği durumunda aşağıdaki kanallardan güncel giriş adresine erişebilirsiniz:

- Telegram: <https://t.me/birkitapbir>
- WhatsApp Kanalımız : <https://whatsapp.com/channel/0029VbDHv8uE50Us4lvMoc0Y>

KAFKA

bi dünya...

**BEN
ASLINDA
YOĞUM!**

Sunay Akın • Nermin Yıldırım • Aylin Balboa • Kemal Sayar • Mahir Ünsal Eriş • Cem Davran • Levent Erden • İsmail Saymaz
Gülse Bırsel • Engin Çam • Zeki Kayahan • Yurdal Canış • Kaan Koc • Bedia Ceylan Güzelce • Selin Şensoy • Dilan Bozgel • Metin Uca
Mehmet Akın • Arslanbeyoğlu • Mehmet Akın • Arslanbeyoğlu • Mehmet Akın • Arslanbeyoğlu • Mehmet Akın • Arslanbeyoğlu
Mehmet Akın • Arslanbeyoğlu • Mehmet Akın • Arslanbeyoğlu • Mehmet Akın • Arslanbeyoğlu • Mehmet Akın • Arslanbeyoğlu

Çektiğimize değdi
dediğimiz her an için

Türkiye'nin dört bir
yanını gönülden
kapsıyoruz

Birlikte mümkün

vodafone

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - <https://rantey.org>

4.5G hızı ve kapsama alanı, altyapı, coğrafi şartlar, sezon ve yoğunluğa göre değişebilir. Detaylar: vodafone.com.tr

Mehmet Ali & Akşamsefası

Atlıkarınca

Tel cambazı istiyordu ki dünya istediği gibi olsun.

Bile bile aldanmaya vardiyyordu işi.

Ama olmuyordu kendisi vardı.

Önceleri terliydi avuçlarımdan kayıyordu
 Sonra sonra hem alıştım hem sevdim
 Dedim ki ne iyi bu kadındır gecenin yarısında
 Etleri var beyaz gergin sıcaklığı var öp öp ısın
 Karanlık sokakları kötü lokantaları ısınmış rakıları
 düşündüm göğsümden iki düğme çözdüm
 Gittim bir ormanı dört ucundan tutuşturdum geldim
 Burada bana göre bir şeyler vardı
 Oturdum

**Bu ellerimi nereye koysam yakışmıyor
 Dedim ki en iyisi kucagında dursun
 Şu kravatımı çiviye as gel
 Sigaramı yak birlikte at arabalarını düşünelim**

Sarı pirinçten pırıltılı koşumlarını düşünelim
 Bir zamanlar bilerek unuttuğum 'Küçük Deniz Sokağı'nı
 Denizi odun depolarını demli çayları
 Ben iyiyim bunlar da iyi şeyler sen nasılsın
 Kolların çıplak değildi ama hiç de zararı yoktu
 Bir gülünce taniyordum sen değildin ne yapsam
 elimden gelmiyordu
 Taniyordum elimden gelmiyordu
 Yoksa ne güzel aldanacaktım

Yabancılığın daha alımlıydı belki
 Ama seni bir ormanda yakalasaydım
 İlk günlerin ilk çiçeklerin tadında
 Kandırdılar 23 lira 10 kuruşumu aldılar iki kadehe
 90 kuruşu da ben tutup garsona verdim

Sonunda şehre vardım gökyüzüne fişekler atıyorlardı
 Bir kalabalık vardı sarıydı utanmazdı geçkindi
 Böylesi daha yakışıyor bildiklerime
 Gün doğsun bir arınayım istiyorum
 Güneş tozlu caddeler kaygılarım beni bir arıtsın istiyorum
 İşte tam böyle istiyorum

Turgut Uyar

Ücretsiz PDF Kitap Arşivi - <https://rantey.org>

Kemal Sayar

modern aşk

Modern zaman aşıklarının acı ve çile çekmeye tahammülleri olmadığı kadar umut beslemeye de hakları yok. Bekleyişleri umutsuz bir sürüklenme, bir yorgunlukla malul.

Yapraklar sararınca, ıslak göz yine onları yeşertir!
Aşk yüzünden sararıp solmaktan ne diye korkuyorsun?
Seni bir yeşerten bulunur!

Herhangi bir kimsede, gizli bir aşk dardi yoksa, o yaşıyormuş gibi görünse de onun gönlü ve canı yoktur.

O adeta gezen, dolaşan bir ölüdür. Eğer aklın varsa git de Hakk'dan dert iste!
Çünkü dertsiz olmak, aşk dertine düşmek, tedavisi imkânsız bir hastalıktır.

Mevlânâ Celâleddin-i Rûmî, Divân-ı Kebîr

Modern zamanlar insan yaşamına dair binlerce yıllık kaulleri değiştirdi, varlığını inandırdığımız "insani öz" e dair elimizdeki pek çok unsuru, insanlık durumunun (human condition) bir gereği kabul ediyor hâle geldik. Ve tüm bu savrulmaya rağmen insanlar hâlen âşık oluyolar, aşk insanın cehver inançsızdan elimizde kalan birkaç şeyden biri. Atâullah İskenderî'nin "Melal içindekin, Yoksul olduğunu düşünüyorsun. Ne ki senden alınmışır, o senin hayrınadır; içindeki yoksulluğa hissediyor musun? İşte senin için en hayırlı vakit. Unutma; ihtiyaç, mütemadidir" sözü geliyor aklıma. **İnsanın göğüsüne katılmış bir boşluk var, boşluk tomatlanmak için özlemle mütemadiden çırpındıkça, hâlen daha âşık olabiliriz insan.** Ancak aşk kalsa da aşkın yüzü değişiyor.

Modern zamanın araçsal aklı, aşka da musallat oldu. Maliyetine değmeyen; yapılan duygusal-maddî yatırımın amorti etmeyen; harcanan vakit, dikkat ve ilgisinin sosyal değerlere tahvil edilemediği aşklar neredeyse gürültüyü artık. Başarılı ilişkiler aranyor başarılı yatırımlar ki bi Zarara uğratmayan, kara geçiren, giderek "başına devlet kuşu kondu" hissi yaratan aşklar. Eski zamanlardan beri gözetilen denlik ilkesi giderek Keloğlan'a dödü olarak sunulmuş sultanın kıızı yahut Külkedisi benzeri bir sınıf atlatma hülyasına evrildi. Bu sınıf atlatma hevesinin ye güne ölçüsü servet ve zen ginkih de değil, daha çok beğenilen, nüfuzu yahut influence'ı daha yüksek olan, daha prestijli olana erişmek için sosyal medya âdeti bir merdiven işlevi görüyor.

Sosyal medyanın aşk üzerindeki etkilerinden birisi de aktif kullanıcılarıyla oluşturduğu bolluk psikolojisi sayesinde mahdut bir süreyle âşık olunan insanlardan cömertçe vazgeçilmesi, henüz başlan gıcında bu vaz geçilebilirlik üzerinden ilişkileri yatırım yapılması. Kişilik bozukluğu olanlar dışında kimsede pek de yüz vermiyor sevdigine, güçlü umutlar ve sözler vermediği gibi bi. Kalp kalpazanlığı ve gönül dolandırıcılığı sosyal medyanın en popüler sporları. Ancak muhata binn aşkı garantilemek için yoğun bir ilgi bombardmanına maruz bırakılmasını sağlayan da yine sosyal medya ve iletişim teknolojileri. Artık yüz yüze gelmeye yahut eskilerin bin bir tehlikeyi göze alarak bir birine ilettili nemele gerek kalmadan, yoğun ve hızlı bir flörtleşme dönemi yaşıyor âşklar. Eski zamanlarda kadıninsosyal yaşam içinde (bilhassa şehirlerde) çok sınırlı bir zamanı olduğu göz önüne alınırsa, âşkların bir birine rastlaması ve sonrasında ulaşması

icin yaşanan zorlukların aşkın değerini de artırdığını düşünmek mümkün.

Değişen kent sosyolojisinin sağladığı, insanın tanınmadan (örneğin arabacı yakın muhiti bilinmeden) yaşaya bilmesi imkânını da epeyce ilet taşıdı sosyal medya. Oluşturulan sahte hesaplar, anonim hesaplar, yedek hesaplar vs. sayesinde âşık olunan kişi âdeti tuzağa düşürülüp bir yanılsama dünyasına hapsedilebiliyor. Gönül eğlendirmekten başka gayesi olmayan yüzşüz ve isimsiz insanların oyunağı hâline gelip ruh dünyalarınıhatta gerçek dünyalarınıkılan pek çokaşk kurbanı var sosyal medyada. Destursuz bağa dalan sosyal medya kullanıcıları yine tek bir tıklamayla çıkıp gidebiliyor altüst ettikleri gönüllerden.

Modern zaman aşklarının acı ve çile çekmeye tahammülleri olmadığı kadar umut beslemeye de hakları yok. Bekleyişleri umutsuz bir sürüklenme, bir yorgunlukla malul. Aşkın, maşuku biricikleştiren simyası sunulmuyor onlara, bir başkasıyla değiştirilecekleri zamana kadar sevgi yoksulluğu içinde hırpalanıyorlar. Kimsenin öte dünyaya taşımak isteyeceği bir aşk yok ya fazla ucuz ve değersiz yahut fazla kırık ve istismar ediliş.

"Sevgi, diğer insanın bireyselliğinin ve ruhunun gizli imzasını gerçekten okuya bilecek tek işktir. Bu dünyada, yalnızca sevginin okuma yazması vardır" demişti John O'Donohue. Byun g-Chul Han, "Eros Başka'yı, Bir'i narisistlik cehenneminden çıkaracak başkalığı içinde deneyimlemeyi olanağıdır.

Özgür iradeyle gerçekleşen bir kendini menetme, kendenin tahliye sürecini başlatır. Özgün bir güçsüzleşme, bir yandan da bir kuvvet duygusunun etkisi altına giren aşk öznesini ele geçirir. Bu duygu, her halükarda Bir'in başkanı değil, Başka'nın armağanıdır" diyor Eros'un İstirabi adlı kitabında. Aşk, varlığımızın doğum sancısıdır bu yüzden. Sen'in ruhu üflendiğinde cenine dönüşürüz, acıyla yeniden doğruluruz. Aşkın, insanın ölümlülüğüyle sıkı baği da buradan doğar, artma ve genişleme arzusunun iki tezahüründen biri olan Eros yani ruhumuzdaki yaşatma ve yaratma kudreti hem kendimize hem de dünyaya açıkça tehdit oluşturan dilerine, ölümlü güdüsüne karşı çarpışa çarpışa insanlığımızı kazandırır bize. Diğer benzerleri gibi: İnanç, sanat, felsefe. Bunların tamamı aşkla bera ber bize hem yaşamı hem de ölümlü munis kılan insanı yöntemlerdir. Sevgi, insanı can haviyle kendi dışına atar ve onu sevgisinde yeniden oluşturur. **Hiç ölmeyecek canlılar olsaydık, tutkulu biçimde sevmeye yetisine asla sahip olamazdık. Ölümlülük duygusu yalnızca aşk zenginleştirmekle kalmaz, aşk bizi bizi maddesini bu duygudan dokur.**

Emily Dickinson'ın "Aşğıdaki -cenneti bulamamış olan/Yitirecektir yuğrakinin/Tanrı'nın evi benimkinin yanında/Mobilyası sevgi" dizelerindeki gibi böylesine tazeleme teskin ettiğimiz, kimselerine benzesinin diye üzerine tıltırdığımız mahut aşk, çağımızda kur gu veya gerçek yaşamda başkalarının aşklarına şahit oldukça parmakların arasında ufalanıyor. Ziygünkt Bauman, çağımızın aşkıaşklarını ince buz üzerinde buz dansı yapmaya benzetiyordu; de ki bu hız, bir hayatta kalım stratejisidir. Tüketiciçiliği tanımlayan alım sirkülasyonu hızı, ilişkileri de pazar ahlakı çerçevesinde tanımlar. Kötü ve kalp akçenin, değeri alınıparayı piyasadan kovması gibi özgül ağırlığı yüksek, kıymeti ve sorumluluğu ağır aşklar kuytulara, kovuklara çekilir ve yaşanmadan eskir. "Hayır, sevgi besbelli sağlam bir nirengidir" diye iddia etmişti Shakespeare, "Yanılıyorsam bunda ve çıkarsa yanlışım, ne hiç kimse sevmiştir, ne ben şif yazmışım" diye bildirliği sevin büyük bir iddia hem de. Sevginin kudreti, zamanın rüzgârı karşısında menteşelerine bir zar giriyor.

Kalp kalpazanlığı ve gönül dolandırıcılığı sosyal medyanın en popüler sporları.

Bedia Ceylan Güzelce

kalk, gidelim

Ahh sevgilim, bir uğursuzluk bu, bizi aldı, dumanı tütüyor, duman ediyor, ötesi her türlü enkaz. Ateşi hiç söndürmeden, yangına suyu deydirmeden, bir kez yanmış olanı yerinden hiç oynatmadan kalk, gidelim.

Kalk sevgilim, gidelim... Gidelim buradan, zamanın hükmü kalksın artık aramadan, benim korkusuzduğumdaki bu sa bahi, yeni hayabımın ilk günüölversin ve biz gidelimhiç durmadan. Kendi başlattığı yangına insan, gün gelir, su da taşırımı meğer. Anladım ki pek çok kişinin akla sığan sevgisine karşılık tek bir kişininaşağı değiştirilmiş bir yazı. Artık kimseaynı olamaz, sakladığın şeylerinsızsar kokusu ellerinden, kulaklarından, dudaklarından ve yanlışlıkla söylenen bir isim olarak konuverir gözbebeklerine. Göz göre göre, göz göze gelince kaçamazsın, bile isteye yufan. Gidelim diyorum, korkma. Birkuş gibi kanadıma, bir düş gibi kaşlarına takılıp kalsak öyle, dokunmakla açıklanamaz bazı şeyler, çağırılmakla gelemez, sormakla cevaplanamaz bir iz, bir hatıra, çiz onu bulduğunher boşluğa. Sendenöncesine kadar ben, sıradan bir zamandım, beni hayatıseninle iştaretilti, elinle koymuş gibi bulursun istersen, bulsana. Sevgilim, kalk demene gerek yok, ayaktayım, gidelim demene gerek kalmadı, yola çıktım. Sana inandım, etrafını çevirdim, bir dua bıraktım aramızda, bir tapınak koydum yanına, olsun.

Ba bam, annemi rüyasında görmüş önce, sonra onu bulup kendisinden istemiş. İnsan birini yolundan ederken, haziirda bir cümlesi bulunmalı, cebinde bir lokması, bir damla suyu, bir rota oluşturmalı, karanlık ormana, KuzeyBuz Denizi'ne, Akdeniz iklimine belki, neresi olduğu mühimdeğil, aşkın bir günü, bir ömür boyu sadık kalmak kolay değil. Bir zamandım şimdi durdum, akıyıyorum, ilerlemiyorum, sana da yan gözle bakıyorum, yüzüm şimdilerde başka bir şeye dönük ama söylemek istemiyorum. Kuds'te, o büyük beyaz boşlukta dününün bütün duaları üzerimeye yığılmış da ağırınca ağlamışık, hatıra, ağlamak değil de bir tür ayın gibi, saf bir sevgi karşısındakıkalakalmak, öyle.

Hani beni uçurumun kenarına kadar götürüp de eve yalnız döndüğün gece var ya, o gece hiç korkmadım, biliyorum korkusuzluğumun biriyim ben. Aksine, aşağı baktım, derine, baktım ki bir ihtimal daha var, onu da bilemek istemezsin. Sen saklan, ben bulurum diyebilirdim idim, sen kork ben savaşırım diye bilir, kılıç kuşana bilirdim etmedim, sen yaşa ben ölürüm, sevgilim, sen uyu ben beklerim diye bilirdim, demedim. Nesi yanlış bunun, hem neym yanlış benmiş? Adını söylemek yerine, sana yeni bir isim buldum, uçurumun içine frısladım, duyduyun mu bilmem. Bahçemdeki manolya çiçek açtı, her zamankinden güzel. **Ellerimden tutan, açaklarını yerdensenen, beni bir uçurumun değil de yaşamın kıyısına sürükleyen bir şeyler varken ben diyorum ki hiç durmadan, arkamıza da bakmadan gidelim, sen kalk yeter ki.** Bir yerde beklemeden yanı, kimsenin vatanında da olmadan, kütüklerde yazmayan, mahallesiz, sokaksız, apartmansız, kaçkat çıkmışlar, kaç çık atılmışlar, kaç iş kazası atılmışlar, kaç defa yaşamışlar hiç umursamadan. Hatta, yanına beni bile almadan, kalk git. Gözlerimi gözlerine diktiğim rüyamın birini bir türlü unutmadım.

berde. Bileğim tutmanla başlayacak bu hikâye ki en doğrusu bu ama şuna dek ne ben seni çağırırım ne de sen bana bir soru sorulmuş. İşte bu yüzden sevgilim burada artık kararlardan ben veriyorum ve diyorum ki "kalk, gidelim." Küçük yerlerin büyükinsanları vardır, şehirde yaşadıklarını geride bırakmış ama şehiri olmaları beraberinde taşımıştılar onlar. Büyük kahkahalar atarlardı, bir örnek giyinirler, her fırsatta şehri küteller, Boğaz'dan geçenevapurunesini küçümserler. Küçük yerde büyük bir hayat yaşar onlar, mutluolsunlar, sevgilim sen olma.

Anlıyorum. Doğruyu bilir ama seçemez insan, doğruyu yaşadığını zannederken başkalarının zindanında çürür. Çürümek sevgilim, biz insanlara özğüdür. Azıcık mutlu olmayagör çökerler tenhada, bilirim. Yaşarken sadece ölümü düşün isteler. Senikendi cenazelenle baş başa bırakır, ölümü gösterir, sıradanlığın sırtına razı ederler. İsrarla aşırtırlar, kupkuru, sözleri eksik, şarkısı eksik, yeşili, beyazı, turuncusu, sarısı eksik. Kahkahası az, neşesi sık, her hali yüzeyde, bu böyle olmaz, hiç bir kalp bir mağaraya sığmaz. Fazla vaktimiz yok, kalk n'olur, gidelim. Sevgilim, sen bir aşğın gözünde kuş olmayı, zalimlerin zindanında kahraman olmaya değişme, gidelim. Bozalım uçurlarını, örtelim üstlerini, yıkılmakalelerini, örtbas edelim

gerekirse günahlarını da gel bana, öyle. Kır gınnım. Ofkem sıcak, sigaranı yak onunla. Ahh sevgilim, bir uğursuzluk bu, bizi aldı, dumanı tütüyor, dumanediyor, ötesi her türlü enkaz. Ateşi hiç söndürmeden, yanına suyu deydirmeden, bir kez yanmış olanı yerinden hiç oynatmadan kalk, gidelim. Sırtından çektiğim çizgi, nasılsa benim. Kaç defa sağ çıkar insan aşktan, yaşarken karşılaştığın olmanın bir hükmü yok mu? Sevgilim, ben rüyalarla avunmuyorum, hakkım olmayana da istemiyorum ama hayal kurmaktan da korkmuyorum. Gittiğim, kaldığım, durduğum her yerin küçük insani olmayı seçiyorum.

Beni bilirsın, yaşamak yerine avlulu bir evin asma katından izliyorum bu dünyayı, kala balığına karışmadığım, sonuna geldiğim ve asla bir parçası olamadığım hayatını izliyorum öyle. Ellerim çıplak, gözlerim çıplak, gıysiler tenimefazla, zamanın işaretleri çok belirgin, tapınakta tek başıma, dert etmiyorum.

Korkmuyorum da. İçimde bir tane olduğunı unutmamak için kal bimi sağ koluma dövdürdüm. Bana ağustos sıcaklığında üşüdüğüm yerleri hatırlatıyor daldaki kuş, kendi karanlığımın yorulupsuya atılıyor, ne bulacağımı bilmeden. Sen kal istersen, ben gidiyorum. Kırk kez denizi yüzüme sürdüm, "olsun" dedim. Sen de her duanın sonuna söyle bunları, her cümlemin sonuna söyle beni.

Aramızdaki boşluktan kocaman bir yarımada geçiyor, geçsin. Annenle ba benim hikâyesi bir rüyaya, bir pazar günü başlıyor, başlasın. Bilek kesen bir bıçaktan daha keskin olan tek şey aşk ve aşk bitene, aşık

Sevgilim, sen bir aşğın gözünde kuş olmayı, zalimlerin zindanında kahraman olmaya değişme, gidelim.

Cem Güventürk

BİR ÇOCUK GİBİ

YAŞAMAK İSTİYORUM...

...TİPKİ BİR ÇOCUK GİBİ...

...SÖYLEYEBİLMEK İSTİYORUM
AĞZIMA GELENİ......DOĞRUYA DOĞRU,
EĞRİYE EĞRİ......BOYAMAK İSTİYORUM
KAFAMA GÖRE......LACİVERTLE AĞACI,
PEMBEYLE GÜNEŞİ......ATEŞ SICAK OLUR,
BUZ SOĞUK......ANLAMAK İSTİYORUM
SIFIRDAN HER ŞEYİ......OYUNA
DÖNÜŞTÜRMEK İSTİYORUM......SÖRÜMLÜLÜKLERİN EN
AZINDAN BİRİZİNİ
VERMEK İSTİYORUM GERİ......ÖĞRENMEK İSTİYORUM
YENİDEN......YÜRÜMEYİ, DÜŞMEYİ,
KALKMAYI BİLMİYİ...

...Bİ ANIN İÇİNDE OLABİLMİYİ

...PLAN YAPMAK ZORUNDA
KALMADAN YAŞAYABİLMİYİ......ÖYLESİNE VEYA Bİ MASKEYLE
DEĞİL......İSTEN SEKİLE BİRİNE
GÜLEBİLMİYİ...

...VE BİR ÇOCUK GİBİ İSTİYORUM...

...YENİDEN HAYATTAKİ,
HEMMİŞİ BİR ŞEY İÇİN
HEYECANLANABİLMİYİ...

Nermin Yıldırım

büyük ev

Hasta olduğum, terk ettiğim ya da birini fena incittiğimi pekâlâ bildiğim ama bilmezden geldiğim zamanlarda hep yaptığım gibi erkenden yatağa girdim. Sanki uysarsam her şey geçecek.

Anneannem Hamiyet Hanım, ömrünü çocukların vakfetmiş, yememiş yedirmiş, içirmiş içirmiş, ailesinin mutluluğu için saçını süpürge etmiş, cefakâr bir kadındı. Hayatın kendine ait kısmını ilk müsait zamanda yaşamak üzere hep erteledi. Çocuklar büyüyen, dedem borçları ödeyip belini doğrultana, çocukların okulu bitene, çocuklar evlenene, torunları büyüyenə... şeklinde giden uzun bir listenin sonuna öteleydi. Sonra da öldü.

İlk haftalar ardından çok ağladı, ilk yıllarda ara ara hatırimıza düştü mü nelenen gözlerimizin pınarlarını kederle kurduladık. Sonra hepimiz işimize gücümüze baktık. Hayat devam etti. Ta ki bir gün annem arayıp "Büyük evi satıyoruz" diyece kadar...

Bir an yanlış mı duydum diye nefesimi tuttum. Yanlış duymadığımı emin olunca bütün samimiyetle sordum: Ama anne... Büyük ev nasıl satılır?

İnsan geçmişi, çocukluğu, çocukların çocukluğunu satmaya nasıl razı gelir? Önce yalvardım yakardım, sonra da bağırıp çağırırım telefonu öbür ucuca. Anneense bir süre sokaktaki diğer evlerin de aynı müteahhit tarafından satın alındığını, yerine yapılacak mega modern siteden payına neler kalacağını anlatmaya denediyse de sonunda "Nevi satıp neyi tutacağımı sana soracak değilim" diyerek telefonu kapatmayı tercih etti. Ben yine aynı soruyu tekrarladım ama kendi kendime bu defa: Büyük ev nasıl satılır?

Sonra hasta olduğum, terk ettiğim ya da birini fena incittiğimi pekâlâ bildiğim ama bilmezden geldiğim zamanlarda hep yaptığım gibi erkenden yatağa girdim. Sanki uysarsam her şey geçecek. **Unutuşun örümceği her şeyin üstüne ağır bir ağı örecektir. Büyük ev satılmayacak artık o zaman. Ben böyle saçma sapan büyümüş olmayacağım. Hayat şimdi yaşadığın hevesiz, hayalsiz, geleceksiz şeye dönüşmeyecek.**

Yine yaz tatillerinde anneannemin patiska çarşaflarında uyanacağım. Sabah güneşi, rüzgârda uçan tüllerden odaya sızıp alınma düşecek. İçeriden anneannemin terlik sesleri ve ocakta fokurdayan çilek reçelinin kokusu gelecek. Öğlenleri denize gireceğim. Öğleden sonraları renkli taşlar boyayacağım anneannemle. Her taş, kurdüğümüz başka bir hayali temsil edecek. Taşları ve hayalleri minik kutuma gizleyeceğim. Akşamları sahile dundurma yemeye ineceğim. Eve dönüştü kerevetten bozma yatağıma öpücüklerle yatırılabileceğim. Sonra yine mis kokulu, sakız beyazı patiska çarşafı. Lavanta ve yâsemin kokuları. Gece kâlbimde parlayan yıldızlar, sabah yüzüme vuran incecek sabah rüzgârı... Çocukluğum...

Tüm bunları düşününce -böyle durumlarda düşünmek özelektir- uyku tutmadı ve hisymla kalktım yataktan. Bir şey yapmam şart ama ne? Annemi arayıp çocukluğumun, pardon büyük evin satılmaması yönünde ısrarcı olmam düşüncümde de vazgeçtim. Hiçbir işe yarayamacağı baştan belli, beyhude bir çaba.

Topladım küçük bir çanta, çocukluğuma giden ilk otobüse atladım. Büyük evin yaşadığı o küçüksahil kasabasına sabaha karşı, kuşlar telgraf tellerinden bir bir yuvarlanırken vardım.

Eve varan ağaçlıklı yoldan ilerlemeye başladım. İki yanda akasyalar, yolun sonunda çocukluğum... Yolun hatırladığımdan kısa, ağaçların hatırladığımdan bile ihtişamlı olduğunu fark ettim. Yolun sonuna geldiğimde ise... Büyük evin hatırladığımdan küçük ve hiç olmadığı kadar eski... Dış cephesinin sıvası yer yer dökülmüş, ahşap doğramaları içten içe

çürümüş, bahçedeki çardakların gülleri solup boyunlarını bükmüş...

Boğazıma oturuvereni yummıyru aşağı itirip yalvarırdı kullanmadığım anahtarla açtım kapıyı. Evde o alışkın olduğum koku karşılamadı bu defa beni. Anneannemin göğsünden taşan yâsemin kokusu da yoktu içeride, mutfaktan yayılan reçel kokusu da arap sabunundan uçup gelen temizlik kokusu da... Onun yerine eksik bir şeylerin geniz yakan kokusu çaldı burnuma. Anneannem olmayınca ev aynı kokmuyormuş, ilk o zaman anladım. Ama ağlamadım. Ne de olsa anneannem öleli çok oldu. Hayat onsuz da devam etti ve ben yokluğuna alıştım. Ne de olsa ölüver ve canlı taklidi yapan cesetler ağlamaz.

Minik çantamı kapının yanına bırakıp habarlarını toplamaya gelmiş eski bir çocuk ne yapmalısın ya evin yemin. Tek tek evin bütün kapılarını açtım. Her köşede bir anı kırıntısı aradım. Buldıklarımla ceplerime doldurdum yarımda götüreceğimi ki bu ev yıkılıp üstüne abuzambak bir site inşa edildiğinde, hatıraların üstünde yağlı enseli adamlar horlamasın.

Odalara girip çıktım. Odalara girip çıktım. Allahım, duyuyor musun? Oradaysan şöyle lütfen. **Nasıl oluyor da... tertemiz gülüşlü çocuklar büyüüp korkunç insanlara dönüşebiliyor? Büyük evler nasıl kolayca satılıyor? Zaman nasıl böyle hızla akıyor? Her şey nasıl da geçmiş gibi yapıp aslında asla geçmiyor?** Görüyorum ki büyük evde kalmış büyük bir kısım; o zaman yıllardır kendim diye taşıdığım kimin cesedi Allahım? Nasıl oluyor da cesetler yetişkin taklidi yapılabiliyor?

En son çatı katına çıktım. Oradan almak istediğim çok kıymetli bir şey var. Çocukken ellerimle rabatlarını altına sakladığım ahşap bir kutu. İçinde birkaç deniz kabuğu, birkaç renkli taş, birkaç çiçek kağıdı ve birkaç hayal var. Onları alıp gideceğim. O kutuyu o kadar iyi sakladım ki yıllarca kimses bulamadım. Anneannem bile. Her yaz başı geldiğimde ilk iş buraya kaçır, yerinde duruyor mu diye bakardım. Hep yerinde olurdu. Ben de hep kendimi anneannemden bile akıllı hissetmenin gururunu yaşırdım.

Kutuyu bıraktığım yerde buluyorum yine. Sevinçle açıyorum kapığını. Birkaç deniz kabuğu, birkaç renkli taş, birkaç çiçek kağıdı ve birkaç hayal... Ve bir de mektup buluyorum. Beyaz zarfın üstünde adım var.

Şaşkınlık içinde açıyorum zarfı, içinden yâsemin kokulu bir kâğıt çıkıyor. Bir de anneannemin dantele benzenen el yazısı.

"Çiğdemim, güzel yavrum... Sen bu mektubu okuduğunda, ben çok da uzaktalar olmayacağım. Yine de ola ki görüşmeyi unutmuşsan diye hatırlatma ihtiyacı duydum:

Çiğdemim, sakın unutma, hayat çok güzel bir rüya. Onu, uyanacağını unutmadan ama uyanmaktan da korkmadan yaşa. Hep peşinden koşacak hayallerin olsun. Büyürken onlara inanmayı bırakma ve etelemeyen yaşa. Arada bir denize renkli taşlar atarken filan bana da seslenip müştü: 'Anneanneli Arımda boynu bükük hiçbirhayal bırakmadım, doya doya yaşıyorum!' Ben de sanabilir yerlerden göz kırparım o zaman bir şekilde.

Dikkatli bakarsan görürsün muhakkak beni. Mesela yıldızlı bir gökyüzünde, mesela kulağına taktığın kiraz küpede, mesela ekmeğindeki çilek reçeline. Hem sen unutmazsan ben hiç ölmek ki nitede..."

Mektup kağıdına bir damla yaş düşüyor gözlerime. Ve islanan kağıdı koklarken fısıldıyorum sessizce: Bak, ne sen ölüsün şimdi ne de ben ağlamayı unutmuş bir cesedim. **Unutma. Sıradaki hayatının şerefine!**

Ücretsiz PDF Kitap Arşivi - <https://irantey.org>

Yekta Kopan

sen kimsin tenten?

10 Ocak 1929'da komünizm karşıtı bir macerayla okurun karşısına çıkan Tenten, hep "yandaş" bir gazeteci oldu. Nazilerin, sömürgecilerin, kadın düşmanlarının, ırkçıların yanında yer aldı.

Ben oyumu çoğu zaman Kaptan Haddock'tan yana kullandım. Kaba saba halleri, küfürbazlığı, içkiye düşkünlüğü ve kontrolsüz davranışları hep eğlendirdi beni. Dupont/ Dupond kardeşlerin şaşkınlığına güldüm, bir süre sonra tekrara düşseler de. Turnusol'un bilime adanmışlığına inandım ama gündelik hayatı görmezden gelen şaşkınlıklarına kızdım kimi zaman. Milu'ya kimi çevrilerde Boncuk kimsilerinde Fındık denmesine aldırmadım; onun arada viski yalayıp sarhoş olmasına, çoğu karakterden daha gerçekçi düşünmesine ve örümcek korkusuya yüzleşmeye çalışmasına bayıldım. Sonuçta yolu Mulensar Şatosu'ndan geçen bütün karakterlerin çocukluğunda bir yeri vardı.

Elbette merkezde hep Tenten oldu. Her daim gazeteciliği vurgulansa da herhangi bir macerasında bir makalesinin yayımlandığını, bir gazete binasında çalıştığını görmediğimiz kahramanımız Tenten... Tente'nin, yaratıcısı Hergé'nin daha önceki karakteri Totor'un esin kaynağı olduğu bilinir. Peki acaba Totor'un esin kaynağına, Tenten gerçekhayattan izler taşıyor mu? Bu sorunun peşine düşmeden Tente'nin kim ve nasıl bir çizgi roman serisi olduğunuanlatmaya gerek yok herhalde. Tenten okumamış olan var mıdır aramızda? Diyelim ki "okumamış" birilerini bulduk. Onlar da mutlaka "tipini" biliyorlardı. Köpeğine Tente'nin sadık dostundan yola çıkarak Milu (ya da Türkçe çevirisinde olduğu gibi Fındık) adını koyanlar az mıdır sizce? Şu ya da bu şekilde dedimiz Tente'nin, maceralarına ve dostlarına asıyayız sonuçta. Hepizya çizgi roman tarihinin en tartışmalı/ kahramanlarından birinin böylesine geniş bir kitlenin kabulünü (en azından ilgisini diyelim) görmüş olması azımsanacak şey değil. Neden mi tartışmalı? **Tente'nin yaratıcısı Hergé'nin Nazi iş birliğisi geçmişinden girip, gazeteci kahramanımızın sömürgeci maceralarına uzanmamız yeter herhalde. Dahası da var...**

10 Ocak 1929'da komünizm karşıtı bir macerayla okurun karşısına çıkan Tenten, hep "yandaş" bir gazeteci oldu. Nazilerin, sömürgecilerin, kadın düşmanlarının, ırkçıların yanında yer aldı. Her ne kadar Hergé, yıllar içinde bu yandaşlığını budamaya çalıştıysa da Tente'ninduruşu pek değişmedi. Yeniden basımlarda siyahı karakterlerin daha beliriz renklendirilmesinden, belli bir ırkı işaret eden kötü adam isimlerinin değiştirilmesinden kadar türlü numara denendi ama sonuçta Tente'nin, beyaz Avrupa'nı ta kendisiydi. Çünkü Hergé böyle bir yerden geliyordu. Ama bir şekilde toplum gözünde hep "yurtmıy" ve çok sevilmeyi başardı. Öyle ki savaş sonrasında, 4 Eylül 1944'te Hergé takma adını kullanan Georges Remi, Nazi iş birliğisi olarak tutuklandığında bir gece içinde serbest bırakıldı. Belçika halkı, en sevdiği kahramanın yaratıcısının "yandaşlığını", politik konulardaki "şaşkınlığına" bağlamayı tercih etti.

Sözün özü, Tente'nin hakkında yapılacak tartışmalar bitmez. Peki bu tartışmaların en yakın dostları bile birbirine düşürmeyi başaran Tente'nin nasıl doğdu?

Bu konuda çok sayıda kitap

Hergé'nin Tente'nin başkentinin en büyük fotoğrafı. Bernard Chabon, Getty Images

yayımlandı. Makaleler, dergi yazıları saymakla bitmez. Hatta 1994'te "Tente'nin benim!" diye ortaya çıkan Léon Degrelle gibi kişiler de oldu. Tente'nin sadece içeriğiyle değil, ortaya çıkış hikâyesiyle de tam bir sohbet konusu anlayacağınız.

Hergé'nin sözlerine bakacak olursak Tente'nin yaratılmasında örnek alınan isimlerden biri, araştırmacı gazetecilik kavramının mucitlerinden, Fransız gazeteci Albert Londres. 1884-1932 yılları arasında yaşamış olan Londres, gazeteciliğin masabasıdan kalkıp sahaya çıkmasında, haberin peşinden koşan ve hatta "haber yaratan" gazetecilik anlayışında iyi bilinen bir isim. Birinci Dünya Savaşı yıllarında yolu Türkiye'den de geçmiş. Böyle bir gazetecinin Tente'nin örnek olmasında şaşılacak bir şey yok.

Dönemin ruhuna da bakmak gerekiyor. Savaş sonrası yılların ve Soğuk Savaş döneminin bilimsel gelişmelerinden de etkilennmiş Hergé. Profesör Turnusol karakterinin varlığıyla birlikte Tente'nin muhabirlikten kâşifliğe ve bilim merakına giden yolculuğunda bu ruhun etkisi var elbette. Tente'nin Neil Armstrong'dan 16 yıl önce Ay'a ayak basması unutulmamalı.

Peki Hergé, Tente'nin tipini yaratan kimden esinlendi acaba? 1900'lerin çocuk kitabı yazarı Benjamin Rabier'nin yarattığı karakter "Tintin-Lutin" elbette ilham kaynaklarından başında geliyor. Zaten Hergé bunu reddetmiyordu ve çocukken iflah olmaz bir Benjamin Rabier okuru olduğunu her fırsatta söylüyordu.

Ama tipini yaratılmasında en büyük kaynak adı içinden geliyor. **Hergé'nin yani gerçek adıyla Georges Remi'nin hiç yaşanmayan kahramanını çizerken kendisine model aldığı kişi, erkek kardeşi Paul Remi.** Paul'un

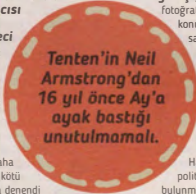
fotografına bakınca benzerliğe şaşmamak elde değil. Bu konuyu merak edenler tintinologist.org internet sitesinde sayfalara süren forum tartışmalarını okuyabilir. Bu tartışmaların bir yerinde Paul'un oğlunun, yıllar sonra babasının imajının amcası tarafından kullanılmasıyla ilgili huursuzluk kışkırdığı da yazıyor. Kolay değil, ortada bir dünya markası ve büyük bir ekonomi var. Kim bilir daha neler yaşanmış Tente'nin hikâyesinde?

Yazıcı kişisel notlarla bitireyim...

Bütün arızalarına rağmen Tente'nin severim. Hatta bir dönem dünyasını, Avrupa'nın ırkçı politikalarını; oryantalist bakış açısını anlamak için bulunmaz bir kaynak olduğunu düşünürüm. Kimi karakteri -olumsuzluğu anlamak için- ders niteliğinde. Ayrıca eğlendirir beni. Hergé'nin detaycı ama kalabalık olmayan çizgisi, macera oluşturma yeteneği, kimi zaman gevze olsa da senaryo mantığını, yan hikâye kurma becerisini takdir ederim. Ve elbette Kaptan Haddock gibi bir karakterin olduğu çizgiroman nasıl sevilmiz? Bütün Tente'nin karakterleri içinde Haddock açık ara "adamdır."

Tente'nin sevmeyenlerin gereklerini gayet iyi anlıyor ve haklı buluyorum.

Ama bazen tersten okunak da mümkün kanımca. Tente'nin İkinci Dünya Savaşı dönemi ve sonrası Avrupa'sını anlamak için sıkı sıkı kitaplarından daha iyi bir

Ücretsiz PDF Kitap Arşivi - <https://fantasy.org>

Sunay Akin

Büyük Taarruz'un 100. yılında, Gazi Mustafa Kemal Atatürk ve bağımsızlık yolunda yanında yer alan cesur yüreklere saygı, sevgi ve minnetle...

İsküdar'daki Özbekler
Tekkesinin bahzesine açılan bir mezarı tanımlayan İbrahim Edhem Efendi'nin yanına malası da konur. İbrahim Edhem Efendi'nin vasiyeti sadece malıysa gömülme değildir. Mekke-i Sanayi'nin İmalat Müdürlüğünü de yapmış olan İbrahim Edhem Efendi, üstünde çalıştığı eserlerinin bir dolaba kilitlenmesini ve üstüne şu sözün yazılmasını ister, "Nakışlar dolapta saklıdır. Bunları yapan da toprakta emüldür."

Üstün yetenekli olan
İbrahim Edhem Efendi: makinecilik,
marangozluk, dokumecilik,
dokumacılık ve matbaacılığının
yanında, mimarı ve de kozmografiya
alanlarında da uzmanlığıyla
dönemini aydınlatan bir bilim
insanıdır. Saraya kumastar dokuyan

İbrahim Edhem Efendi, bir sandalının arkasına kendi yaptığı motoru takarak, kırık çekenlerin saçın baklarını altında Boğaz'da attığı turlarla da ilerler. Ne var ki II. Abdülhamid'in "İstibdat" devrinden nasibini alacak, bir gece yarısı evinden götürülerek sorgulandıkları sonra Yıldız Sarayına yıkacak toprak kövürdü iddiasıyla, Kabe'yi onarma görevi verilerek sürgüne gönderilecektir. Mekke'ye giderek malını yine yandırdı.

Özbekler Tekkesi bir bilim ve sanat okuluna çeviren İbrahim Edhem Efendi'nin sona postnizme oturan oğlu Şeyh Ata Efendi'yi, 1918 yılının bir akşamı Sığıldık bir evde görürüz. İlgal altındaki İstanbul'da Rauf Bey, Fevzi Paşa, Ali Fuat Paşa, İsmet Paşa gibi canları pahasına dirmeyen goce şatları evinde toplayan Mustafa Kemal Paşa'nın güvenini kazanınlardan biri de Kara Vasil Bey'le birlikte gelen, Özbekler Tekkesi Şeyhi Ata Efendi'dir. Hukuk fakültesi biliren 25 yaşındaki Ata Efendi o gece Atabızk'e, Karakol Cemiyeti'nin depolarından kaçırdığı silahları Özbekler Tekkesinde saklatıyor. Anadolu'da kınalacak ordusu gönderilebileceğini söyler. Atatürk'ün Erzurum ve Sivas Kongresi'nden sonra Ankara'da Tıccıye Büyük Miliî Medisinci kurmasıyla silah sevkıyatı hız kazanır. Şeyh Ata Efendi, Koskî İmamı Nura Efendi'nin destahıne silahların bir kısmını bölgedeki meclislere depolar. Silah ve cephanenin saklandığı yerlerden biri de göç doktoru Esat Bey'in Ubaid'e'deki ofisidir.

Özbekler Tekkesine gelen sadece kömür ve odun taşıyan arabaların ardından silah ve de elyafıner değildır. Medıcin alımlarının gızelınen Anadolu'ya gıccmek ısteyen dırensıccler de alımları Seyyid Ala Efenlı'e y emanet edılerler. Fevzı akmak'tan ısmet ındırnı'yı, Halıde Efenı Adıvar'dan Mehmet Akal Ersoy'a kadar pek ok ınsan Özbekler Tekkesınde toplanarak Seyyid Ala Efenlı ve adamlarının rehberlınde on beş yımırık ılışık gruplar halınde Ankara'ya doğru yola koyulurlar. ığal askerlerının dızenleyıcclekılerı bır baskını ındıcen her vakıte vermıcc ıın de tekkenın dınsınde dırsıderı nevlıerıne nıbet tuturlar.

Saray ve hükümetiyle ilgili teslim olan İstanbul'dan bağımsızlaşmış başkenti Ankara'ya geçme konusunda sorun yaşayanlardan biri de İsmet İnönü'dür. **Göz önünde bir insan olan İsmet Paşa'nın tanınmamasına olanak yoktur. Şeyh Ata Efendi, bir kömürücü kıyafeti giyirdiği İsmet Paşa'nın yüzünü de kömür karasıyla boyar,** kalın harflerle yazılmıştır. **Haricîz RDE Kite**

Mehmet Ali & Akşamsefası

İbrahim Çallı tarafından yapılan Atatürk Portresi
Karadeniz Vapurı Seyyar Sergisi'nde, 12 Haziran 1926

karşı direnenlerin yaralandıklarında, gönüllü doktorlar tarafından tedavi edildiği bir gizli hastane görevi de görmüştür. Genelkurmay'da görevli Galatalı Şevket Bey tarafından hazırlanan görev kâğıdıyla Anadolu'ya geçecek subayların, tekkenin kapısını çaldıklarında söyledikleri parola şudur: "Beni İsa penderdi."

Özbekler Tekke'yi bir başına İngiliz askerleri tarafından bulur ve Seyh Ata Efendi tutuklanarak götürülür. Tekkede yapılan aramalarda bir suç unsuru bulunamayınca da serbest bırakılır. Üstükur'da ılgal askerlerinin denetimini sıkılaştırması Seyh Ata Efendi, Anadolu'da geçme zamanının geldiğini anlar. Kimi zaman yüzyürek kimi zaman at arabasıyla ve trenle yapılan yolculuğun ardından Ankara Garına ulaşan Seyh Ata Efendi'yi guzet bir süzrip beklemektedir. Hayatını tehlikeye atarak, İstanbul dan Anadolu'da geçmesini sağladığı tüm direnişçiler peronda onı beklemektedir. Aklış sesleri arasında tren den Seyh Ata Efendi gözyaşlarını tutamaz.

1926 yılının 12 Haziran günü, İstanbul Limanı'ndan kalkan "Karadeniz" adlı vapurun güvertesinde görürüz Şeyh Ata Efendi'yi.

Seyyar sergi salonu olarak düzenlenen vapurda, üç yaşındaki Türkiye Cumhuriyeti imdânî üretilen eşyalar yer almaktadır. Neler yoktur ki Avrupa limanlarına doğru yola koyulan vapurda: Etiler, ayakkabılar, mobilyalar, porselenler, aynalar, madenler, baharatlar, hububatlar, sabunlar, reçel kavanozları, minik aletleri, küçükler çocuklar

İs Fuarı'nda, ve Eiffel lan yapılan e çıkar ve n okur.

Süreyya Gürsu kaptanlığındaki Karadeniz vapurunu uğradığı üçüncü liman, Paris'i denize açılan kapısı olarak kabul edilen Le Havre olur. Bunu fırsat bilerek, üç saat uzaklıktaki Paris'i görmeye gidenler arasında Şeyh Ata Efendi de vardır. 59 yıl önce babası İbrahim Edhem Efendi de geçmişir Paris'e. 1867'de düzenlenen Paris Sanayi Fuarı'na onur konuğu olarak davet edilen Sultan Abdülaziz'in heyetinde yer alan İbrahim Edhem Efendi, yaptığı buhar makinesiyle büyük ilgi toplamış ve madalya kazanmıştır. Şeyh Ata Efendi, babasının madalyaya ödüllendirildiği fuardan 22 yıl sonra, 1889 Paris Fuarı'nda Gustave Eiffel tarafından yapılan, kentin simgesi olan kuleye çıkar ve izlenir okur.

rsivi - <https://rantey.org>

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - <https://rantey.org>

Mahir Ünsal Eriş

güz bahsi

Bahar çiçek demektir. Kökü çiçek açmaktır. Oysa sonbahar çiçeklerin açtığı değil, tam tersine yaprakların bile döküldüğü, ağaçların, bitkilerin yavaş yavaş kışa teslim olduğu (öldüğü) bir mevsimdir.

Canlı olma özelliği taşıyan tüm varlıklar aynı gelişim çizgisini izlerler. Doğarlar, büyüyüp gelişirler, yaşlanırlar/eskirir ve ölürlür. Cansızlar için durum daha iç açıcı görünür. Zira onlar doğmadıkları gibi ölmezler de. Bir "şey" olarak sürdürdükleri varlıklarını ya o şekilde devam ettirirler ya da başka şeylerle etkileşime girerek başkabilir "şey"e dönüşürler. Ama bizim konumuz canlılar. Canlıların hayatları aslında ölüncedeki, yaşlanınca sona erer. Çünkü o canlıya canlılık vasfını taşıyan her şey yaşlandıkça geçerliliğini günden güne yitirir. Ölüme başka bir konudur. Çünkü **kendi ölümümüz, aslında başkalarının bir parçası sayılmaz. Zira bizim hayatımız çoktan sonlanmıştı.**

Bir yılı, doğanın her seferinde yeniden doğup canlılığını tamamlamak ölüğübir döngüye benzetcek olursak, ki böyledir, iştah baharın yaşlık evresi olarak kabul edilmelidir. Yani hayatın sona erdiği dönem. Hâl böyleken de sona eren her şey gibi hüznü dolubir mevsimdir sonbahar. Kaybetmenin, kıymetli geçip gittikten sonra anlaşılan zamanların, yitip giden neşe ve canlılığın insana verdiği bitme ve yorgun, mahzunca duygularla dolu mevsim.

Her şeyin coğrafyayla açıklanmasını moda olduğu günümüzde, aslına bakarsanız sonbahar ve ona atfettiğimiz bu hüznü hâl de coğrafyanın ta kendisidir. Çünkü sonbahar ve ilkbaharın görülebilmesi için üzerinde yaşadığımız yerkürenin orta kuşak denem kısımlarında bulunuyor olmanız gerekir. Bu da kabaca, subtropikal denem bölgelerin başladığı paralelden artkık ya da antarktik kuşak denem bölgeye kadarki kısmı kapsar. Örneğin; Afrika'da, yüz milyonlarca insanın konuştuğu Bantu dil ailesinin mensubu olan dillerin büyük çoğunluğunda sonbahar anlamına gelen bir sözcük ya yoktur ya da kışlaaynı sözcüktür. O meşhur sözü hatırlamanın zamanı geldi: Coğrafya kaderidir. Bu arada küçük bir bilgi. Bu sözün İbn Haldun'un *Mukaddime*'sinde zikredildiği söylenir. Ancak Türkiye çevresinde bu söze rastlanmıyor. Nurdan Gürbilek'e göre ise dillere pelesenk olan bu sözden ilk bahseden kişi *Yaşadığım Gibi* adlı kitabında Ahmet Hamdi Tanpınar'dır.

Eskidenkırkı yaşlardı, insan ömrü belirginbir şekilde uzamaya başladıkdan sonra ellilere ereldendi, belli bir yaştan sonra hayatı yeniden, sanki sıfırdan başlamışyormuş gibi çoşuyula, her şeyintadını çıkarak, kıymetini bilerek yaşamak işine **"ikinci Bahar"** deniyor, biliyorsunuz. Bu iyi niyetli bir adlandırma elbette. İngilizcede "wishful thinking" denen şey

Canlıların hayatları aslında ölünce değil, yaşlanınca sona erer.

yani. Ortada bahar falan yok. Gittikçe yaşlanan ve durmadan sorun çıkaran bir beden, gittikçe artan ve her hareketinizi kısıtlayan bir toplum baskısı, yaşlandolayı birçok şeye tahammülün de azalmasıyla çetrefilli sayılabilecek bir dönem. Ama niyet kıymetli. Niyetin kendisi enerjik ve coşuklu. O yüzden bir nevi "bahar" olarak anılıyor bu dönem. İşte sonbahara da "bahar" denmesi tıpkı bu duruma benziyor. Öldükça acıklıbir durum aslına bakarsanız. Sonbahar, bir bahar değildir. Bahar çiçek demektir. Kökü çiçek açmaktır. Oysa sonbahar çiçeklerin açtığı değil, tam tersine yaprakların bile döküldüğü. ağaçların, bitkilerin yavaş yavaş kışa teslim olduğu (öldüğü) bir mevsimdir. O yüzden "güz", sonbahara kıyasla dahauygun ve dürtübir adlandırmadır. Eski Türkçede *küz/-köz/- kökünden* türetilmiş ve zamanla "güz"e dönüşmüş. Bu kök kızarmak, kırmızılaşmak anlamına geliyor. Çok olarak da kullanıyorduz, bir şeyin yanarakkızarak bir hâl alması için. Güzün de bu adı alması, süphe yok ki yaprakların, otların -hatta gün batımlarının da- kızarıpsarmasıyla ilişkili. Zaten Ameriken İngilizcesinde de *güz* için kullanılan *autumn* yine yapraklarla ilintilidir. Bu dilde *güz* "fall" denir. 1600'lerde İngilizcede kullanımı başlayan ifadenin aslı "fall of leaves" şeklindedir. Yani **"yaprakların düşüşü."** Zamanla sadece Amerikacada kullanılır olmuştubii. Kta İngilizcesinde ve diğer farklı İngilizce formlarında Fransızcadan gelen Latince kökenli *autumn* kullanılır. Bunun kökeni biraz muğlaklar. Ama sonbaharı adlandırmamanın yapraklarla ilişkili olduğu muhakkak. Çünkü sonbahar, yaprakların insanın dikkatini en çok çektiği mevsimdir. Ölmekte olan tabiat ilginizi çekmek için yapraklarını yollarınızaserer.

Hayatımın hatırı sayılır bir kısmını Ankara'da geçirmiş biri olarak şunu söyleyebilirim. **Ankara'da dört değil üç mevsim vardır. Kış, yaz ve sonbahar. Kışın sonunda, paltolaya başladığımda haftayı tişörtle bitirirsiniz ve yaz gelir. Bahar pas geçilir. Oysa sonbahar çok karakteristiktir. Ankara bir sonbahar şehridir.** Heybetli ağaçlarıyla sonbaharın gelişini iliklerinize kadar hissettirir. Kurtuluş Parkı'na selam olsun!

Yine bir şarkı tavsiyedeerek bitiriyorum. Türk müziğinin yaşıyan en büyük besteci ve enstrüman icracılarında biri olan Cengiz Onural'ın bir bestesi. Parçanın adı Eylül. Bir zamanların efsane olmuş dizisi İkinci Bahar için yapılmıştı habirladığım kadarıyla. Cengiz Onural'a bir saygı duruşu olsun. Sonbaharı bu kadar iyi anlatan çok az şey yapılmıştır herhâlde.

Gökhan Çınar

simbiyotik yaralanma

İnsan yoksun olduğu şeylerin telefisine hayat adıyor. Eksik bırakıldığımız yerlerin tedavisi ömre yayılıyor.

Anne, gözlerime bakmıyorsun farkında mısın? Yaşadıkça sana benzeyen yüzümü görmüyorsun. Kimim ben biliyor musun? Sen beni tanıyor musun? Olmasın istemediğin biri mi oldum yoksa? Düşe kalka tutunduğun hayatının en derin çukurunu mu doğurdun? Kaybettığın onca şeyden sonra atlayamadığın uçurumuna mı dönüştüm? Gidememenin, kalamamanın, yaşayamamanın ve ölememenin sorumlusu ben mi oldum? Benden beklentini hayal kırıklıklarından tanıdık bir beklemedikliğe mi dönüştürdüm? Bitmeyen yasından sorumlu mu tutuyorsun beni? Aklımdaki pişmanlık sürüsünün günah keçisi miyim? **Belki acıyorsun. Siparişle hazırlattığın baltaların sapı olamadım. Belki kızyorsun. Seni bu kadar yüküne sırtlayıp taşımadım.** Belki utanıyorsun. Mutlu olmayı beceremediğin geçmişinin tetikleyicisi oldum. Belki kıyamıyorsun. Gözüme bakmalara bile kıyamıyorsun. Olabilir mi? Sevdiğinden mi, sevmeyi bilmediğinden mi, beni sevmek fikrini sevdiğinden mi bilmiyorum ama sen bana bakmıyorsun. Gülüşlerim aynı, bir görsen şaşırırsın. Gözyaşlarım nasılbüyüdükürkümdeansonra. Bir bilsen annesi! Saçımı arada bir okşasan dökülenler eline gelir belki. Dizine yatarsan ara sıra, alımlıkendi çizgilerinden mutlaka tanırırsın. Sana bazen gözlerimidikeyorum. İçimden diyorum ki hadi anne, gör beni. Kendime bakmayı öğrenmem için gör beni! Kendimi göstermeyi becerebilirim için gör beni. Duygularıma körleştığım ilişkilerin iplerinden kurtulmam için gör beni. Gözüme inen perdeleri sökmem ve basıp gidebileceğim yeni yolları bulmam için gör beni. Yalnızlığında aynayla hesaplaşabilmem için gör beni. Kalabalıklarda görünmezliğimi bitirebilmem için gör beni. Hem süvüyorum hem diliyorum. Hem meydan okuyorum hem yalványıyorum. Sen boynumun kenarından kapılara bakıyorsun. Seni bızden kurtaracak birileri gelsin diye. Kulacağın yanından konu konuşuy zilyorsun. Birileri aramızdaki sonsuz uyumsuzluğu bozsun diye. Saçımın üzerinden gökyüzüne bakıp "havalarda dağadobu aralar" diyorsun. Kiyamet habercisi bir fırtına kopsun diye. Biz seninle buluyoruz ama görüştürüyoruz anne. Gözlerimizin kalan ferini birbirimize bakmayarak söndürüyoruz.

Ne bekledin sen benden? Mesailerini bıraktın da beni doğurdun, biliyorsun. Eve sıkıştığının hayallerinin yıkılma değmidim hiç değil mi? Evlat kaybettin, kocan öldü, arkadaşların gitti, komşuların kapıları kapattı. Sabır tükettin, umut yitirdin, geçip giden anılarımızı iyiyi bitirdin. O boşta kalan sandalyelere beni oturtukça içinin boşluğuna iyi gelmidim hiç değil mi? Ben şefkatine aşık olduğun babana hiç benzemedim. Beni, gücünü sevgi zannettiğin babama hiç benzetmedin. Ne yaptın ettin, görmeye görmeye beni kendine benzettin. Yaşayoruz ama nefes alamıyoruz şimdi. Konuşuyoruz ama cümlelerimiz korkak. Güldüğümüz de oluyor tabii, senin acılardan utanarak. Ne yapalım bilmiyoruz mu? Çocukluğumdaki evime gittim. Duvarları ellerimle boyadım. Renk tutmadılar. Mezarlıklara gittim tek tek, "Annemi arıyım rahat bırakın" diye bağıldım. Ölüler tabii, duymadılar. Rüyamda yeniden senin rahmine düştüm. Tüm hücrelerimin dolacağı seni yenilemek istedim, beni gördümle. Psikoloğa falan da gittim. "Senin derdin şu anki annenle değil, içiçe geçtiğin annelerle" dedi. Senin benle görmedüğün her şeyi kendimde görmeyi öğrenmemi söyledi. Gözlerimin seni beni görmeyenden başka bir şey görmediğini söylemedim. Çıkıp gittim. Sana ulaşamadım kendime varamıyorum anne. Seninle derdimi bitiremeden hayatıma başlayamıyorum.

Çok uzun değil mi sence de ömür? Uzun ve uzadıkça tatsızlaşıyor mu? Kuşaktan kuşağa kader aktardıkça zorlaşıyor mu? Görülmeyecek anlaşılmazlaşıyor mu? Sana kısa bir öykü kitabı yazayım dersen. Kapağında da bir fotoğrafımı çizseyim. Bir gözümün içine, senin bir gözünü yerleştireyim. Sayfayı çevirince öykümüz başlasın. Kitaptaki bütün cümleler tek bir cümle olsun. Kelle bir kelle.

Mehmet Ali & Akşamsesfasi

Bitmeyen her şeye inat. Dünyanın uzun ve artık kıyametinden umutlu tarihinin bitimsiz acısını çıkartayım. Sizin babamla uzun ve uzadıkça bir sona bağlanamayan evliliğinizin intikamını alayım. Onlar gittikten sonra bitmeyen uzun ve uzadıkça hayatlarımızı geceye bağayın son sözünü edeyim. Bir öykümde uzun ve uzadıkça sessizleşen çocukluğuma kelimeler illeyeyim. Bir sayfa boyunca senin uzun ve beni gölgesinde bırakan mutsuzluğuna küfredeyim. Bir paragraf dolusu kelimeyle eşin dostun uzun ve tükenmeyen, tükenmedikçe ömrümü tüketen, anne temali teselli cümlelerini hafızamdan sileyim. Şu çabaladıkça şişilmiş zihni ve

görülmeyecek paltalımlık duygularımı basit kelimelerin arasına gömüyüm. Kitabı kimse okuması n, sadece ikimiz okuyalım.

Yan yana, diz diye ve tabii göz göze. **Sen itiraz et, merhamet et, itiraz et bazen, sonunu merak et lütfen. Sonumuz girmeden bitmekten, her gün böyle sana ermekten kurtar bizi lütfen.**

Biraz gözüme bakıp içimi görseydin seninle bu kadar iç içe geçmezdim. Bana ne hissettikğini bilebilseydim, hislerimi bu kadar bilinmezce teslim etmezdim. Sorularına cevap bulabilseydim, kendimi ve bizi bu kadar sorgulamazdım. Bana incecik iplerle bile bağlandığı mı düşünseniydin, sana bağımı kalmazdım.

İnsan yoksun oldu uş şeylerin telefisine hayat adıyor. Eksik bırakıldığımız yerlerin tedavisi ömre yayılıyor. Bir çocuğun duygularını görmezse o çocuk, hislerine kör bir yetişkine dönüşüyor. Bugün bir cesaret yine sana geleceğim anne. Yüzünü elimle alıp gözlerime çevireceğim. Kapatarım parmaklarımla açacağım. Sonrası tufan. Gözyaşıyla birlikte dökelim. Bırak olursak beraber olalım. Kavgaysa kavgaya. Barışsa barış. Bende gördüğün şeyi anlarsam yoluma gideceğim. İstemiyorsan hiç geri dönmeceğim. Doğmayı, emeklemeyi, yürümeyi, konuşmayı öğrenmeyi, her şeyi öğrenmeyi.

Ücretsiz PDF Kitap Arşivi - <https://rante.org>

TERRAPIST KAFASI

H

ayatıma aniden giren biriyle
"Yalnızlıkla ne kadar iyi baş ediyorsun."
lafını yeniden düşünmeye başlamıştım.

DENİZDE SIRT ÜSTÜ DURABİLMEME BENZETİYORUM YALNIZLIĞI. ÇABASIZ. ASIL MÜCADELE, HAYATINIZA BİRİ GİRİNCE BAŞLIYOR. ARTIK 7/24 DEFANSTASIN VE HER İKİNCİ BİR KİŞİYE GÖRE -BAZAN İLLAKİ VE SEVE SEVE- POZİSYON ALMAK DURUMUNDASIN. FAKAT SONUZA KADAR SÜRDÜRÜLEBİLİR Mİ BU SƏHİDEN? BİRİNE KARŞI GERÇEKTEN ÇOK UZUN ZAMAN SONRA, ADINA "AŞK" DEMEYE CESARET EDEBİLDİĞİN HİSLER BESLEMeye BAŞLADIN, YILLARIN SÜSKUNLUĞUNU BOZAN BU COŞKU İLE HERKESİN SURATINA "BU YÜZE İYİ BAKIN VE NE KAYBETTİĞİNİZİ GÖRÜN!" DİYE BAĞIRMAK İSTİYORSUN. 2 KADEH İÇİNCE YAPIYORSUN DA AMA KURTULAMADIĞIN BU EKSİKLİK HİSSİ NE? YALNIZKEN TAM, BİRİYLEYKEN YARIM? İÇİNDEN ÇIKAMADIĞIM DUYGULARLA SƏVƏŞİ KEŞİP KENDİMİ YENİDEN SIRT ÜSTÜ SULARA BIRAKTIM. BAKTIN OLMUYOR... BAKMAYACAKSINI! KISA BİR AYRILIK KONUŞMASI. BOLCA SARILMA. GÜZEL BİR YEMEK UCUZ BİR FİLM. BİTEN İLİŞKİMDEN YANIMA KÄR KALAN İYİ BİR ARKADAŞLIK İLE MUTLU VE HUZURLUYUM. AYRILAMAMA DÖNGÜMÜ KIRMIŞIM, TERAPİLERİN KARŞILIĞINI ALDIĞIMI DENEYİMLEME FIRSATI BULMUŞ, ÜSTÜNE, DE DOST KAZANMIŞIM. KEYİFLE BİR ŞARKI AÇMAK İÇİN TELEFONUNU ALIP MESAJLARINA GİRDİM. BİRLİKTE OLDUĞUMUZ SÜRE BOYUNCA GÖRMEK İSTEMEDİĞİM ŞEYLERLE KARŞILAŞMAMAK İÇİN GÖZ UCUYLA DAHI BAKMADIĞIM TELEFONA İLK DOKUNUŞUMDA ÜÇ GÜN ÖNCE GÖRÜŞTÜĞÜ KIZLA YAZIŞMALARINA DA DENK GELMEZSİN BE CANIŞ BİR AZ DAHA SƏBREDİP UCUZ ATLATA BİLİRDİM. VE HAYIR, YALNIZLIK ZOR BAŞ EDİLMESİ GEREKEN BİR ŞEY DEĞİL.

Aylin Balboa

bir lokma bana, bir lokma kuşlara

**Orada öyle sonsuza kadar oturmak istiyorum. Hayat didik didik koşan bir at.
Bugün üstüne binmek istemiyorum. Ben bugün biraz kaybolmak istiyorum.**

Sabah karşı birdenbire içinden mekanik bir ses duymaya başlıyorum. Bir kuyunun dibinden geliyor gibi boğuk, kesiksesik. Amanasıl söyleyeyim, eski model. Bir önceki çağ teknolojisine ait gibi, özrütlü ve sinir bozucu.

Gece, tüm denemelerime rağmen yine uyuyamadım. Bunu dünyanın en kolay işiymiş gibi beceribilen insanlara karşı hasetle karışık bir hayranlık duyuyorum. Kafalarıma yaştağa koyar koymaz hiç dertleri yokmuş gibi uyuyorlar, müthiş yetenek. Ben uyuyamıyorum. Yaştığımi kabartıyorum, üstümü örtüyorum, içimin bütün koridorlarını adım adım gezip gördüğüm her şalteri indiriyorum ama bir lamba, üstüne dünyanın bütün sinekleri sıçmış gibi görünen kir içinde, patladı patlayacak tedirginlikte bir lamba, bir türlü sönmüyor. O pis ışığı gözümde vuruyor, aklımin içine giriyor, kurcalıyor, kemiriyor, Allah belasını versin, mümkün değil uyutuyor.

Günün başlamasına çok kalmamış. Bir iki saate, hiçbir şey olmamış gibi hayata karışacağım. Güzelce uyuyup dinlenmiş, mis kokulu yatığmdan mutlu mutlu kalkmış, organik zamanzigolarla nefes bir kahvaltı yapıp, elbette mutlakaportalıca suyum içmiş gibi işe gideceğim. İnsanlara "Günaydın" diyeceğim, "bugün ne harika bir gün." Onlar da "Ah eve!" diyecekler, "güneşin sen demleri, tadını çıkarmak lazım." Sonra müşteriler gelmeye başlayacak. İşlerini hızlı hallettirebilecek için "Bugün çok hoş görünüyorsunuz" diyecekler. Gülümseyeceğim. Yine kimseyi öldürmeyeceğim! Yine kimseyi öldürmeyeceğim! Fakat bu gorkemli tiyatroya hazırlanmak için biraz daha zamanım var. Sigaram bitti. Bir de ekmek alayım, mideminekışsaı biten.

Bakkalan açılacağı saati bekleyip dışarı çıkıyorum. İstanbul henüz uyanmamış. Bu yüzden uslu. Bir iki saate tam bir cadozla dönüşüp beyninizi yemeyecekmiş gibi... Yürüyorum, ses de peşimden geliyor. Uykusuzluktan zihnim yine bana sıradışı oyunlar oynuyor diyedüşünüp üstünde durmamaya çalışıyorum. "Şarjın bitiyor, uyu artık" diyor belki, bilmiyorum. Ama bir ses var, duyuyorum.

Üstüme başıma şöyle bir bakıyorum.Görünürde hiçbir tuhafılık yok. Ceplerimi karıştırıyorum. 35 lira, biraz bozukluk, bir de evin anahtar. Sadece ekmek ve sigara almaya çıktığım için yanımda çanta ya da telefon da yok. Mevzuu çözmek için kafamın içinde derhal bir deney tezgahı kurup üzerimde ne varsa masaya yatırıyorum. Distançine, kilotuma kadar. Bütün verileri değerlendirecek elde ettiğim teknik sonucu göre, bu malzemelerden böyle bir sesin çıkması olasılık dışı. Akşam yemeğinde televizyon ya da müzik seti falan da yemedim. Yediklerimin kimyasal sonucu en fazla biraz gurutlu olabilir. Belki biraz da gaz. Ağzımda ya da daha aşağıdan... "Bugün ne hoş görünüyorsunuz" diyecekler, gülümseyeceğim.

Sesi duymazdan gelmeye çalışarak bakkala giriyorum. Mustafa Amca'ya biraz bakışyorum. Üstüme pijamalarımla, saçım başım birbirine girmiş vaziyette karşısına çıkmaya alışık. Normalde günaydınlışa karşılıklı hal hatır sorduktan sonra alacaklarını söyler ve alışverişini tamamlayıp çıkarım.

Fakat herhangi bir şey söyleyemiyorum. Ses, kulağımın içine, bir tavada enilmiş adı bir margarın gibi tok damlalarla akıyor. Kulağıma yağ kaçacak diye kafamı bile oynatamıyorum. Kendimi çok sarsmadan cebimden paraları çıkarıp yavaşça tezgahın üzerine koyuyorum. Mustafa Amca raftan bir paket sigara alıp uzatıyor. Dolaptan da bir ekmek alıp çıkıyorum.

Eve doğru yola koyulmuşken birdenvazgeçiyorum. Şayet bir saatli bomba falan yutuyusam sokakta patlamam daha iyi olur. Böyle bir durumda insanlar mutlaka yardım eder. Herkesin, zaman zaman kendini kahraman gibi hissetmeye ihtiyacı vardır çünkü. Ama evdeykeniz ve yalnızsanız bulunmanız birkaç günü bulabilir. Bu da her şey için çok geç bir zamandır. **Sanırım**

bana dünyada en acıklı gelen şey, evlerinde yalnız ölmüş insanların cesetlerinin şişip çürüdükten, güzel ya da yakışıklı görünmek için son şanslarını kaybettikten sonra bulunması. Kimseye böyle bir son poz bırakmak istemem. Bu yüzden bazen çok hasta hissettiğimde can havliyle kendimi dışarı atarım. Ölürsem derhal isim görülsün, rezalet çıkarmadan gömülsün diğer dünyaya sepetleneyim.

Bazen çok hasta hissettiğimde can havliyle kendimi dışarı atarım.

Sesin sebebi her neyse, en azından beni parıkülleriime ayırmadan icabına bakar diye umarak sahile iniyorum. Bütün kalmaya çalışmak yorucu bir şey, yorgun hissediyorum. Bir banka oturup derin bir nefes alıyorum. Bankın altında eski bir radyo olduğunu fark ediyorum. Gece buralarda uyuyan evlilerden birinin olmak. Elime alıp inceliyorum biraz. Sonra açma düğmesini çeviriyorum. Ses geliyor. Yani geliyor da radyodan değil, içimden, bunu söylemeye artık utanıyorum. Bozuk değilse pili bitmiştir diye düşünüyorum. Sadece radyoyla ilgilenmeye, kendime yüz vermeye çalışıyorum. Pili alacak param yok. Fen bilgisi dersinde öğrendiklerimi hatırlamak için uğraşıyorum. Pillerden birini çıkarıp bir kutbuna parmağımla bastırıyorum, diğerini de elma dişler gibi ısırıyorum. Pilleri tekrar yuvalarına takıyorum. Radyo, önce biraz öksürüp tellerini ayarlıyor, sonra mekanik, özrütlü bir ses çıkarıyor. Anlamıyorum. Radyoyu kapatıp sesi içimden duymaya çalışıyorum. Yok! Ses benden çıkıp radyoya girmiş. Kurtuluyorum. Pili ısıracak nasıl bir transformasyon işlemi gerçekleştirebildiğimi bilmiyorum ama zaten pekte umurumda değil. Şaşırarak ya da sevinmek ya da işte böyle bir durumda her ne yapmaktı gerekirse onu yapmaktı için hâl bulamıyorum.

Düğmeyi çevirirken laaletayın bir frekans yakalıyorum. Sesi biraz acıyorum. "Just a perfect day..." Sakin sakın çalıp içime işiyor şarkı, genişiyorum. Başımı gökyüzüne kaldırıp kendimi güneşe bırakıyorum. Emin değilim ama galiba şarkı oluyor.

Orada öyle sonsuza kadar oturmak istiyorum. Hayat didik didik koşan bir at. Bugün üstüne binmek istemiyorum. Ben bugün biraz kaybolmak istiyorum. Kalkıp işe gitmem gerekiyor ama kimdaniyorum. Poşetdeki ekmegi ucundan ufak ufak koparmaya başlıyorum. Bir lokmasını ben yiyorum, bir lokmasını kuşlara veriyorum.

Orada öyle sonsuza kadar oturmak istiyorum. Hayat didik didik koşan bir at. Bugün üstüne binmek istemiyorum. Ben bugün biraz kaybolmak istiyorum. Kalkıp işe gitmem gerekiyor ama kimdaniyorum. Poşetdeki ekmegi ucundan ufak ufak koparmaya başlıyorum. Bir lokmasını ben yiyorum, bir lokmasını kuşlara veriyorum.

Orada öyle sonsuza kadar oturmak istiyorum. Hayat didik didik koşan bir at. Bugün üstüne binmek istemiyorum. Ben bugün biraz kaybolmak istiyorum. Kalkıp işe gitmem gerekiyor ama kimdaniyorum. Poşetdeki ekmegi ucundan ufak ufak koparmaya başlıyorum. Bir lokmasını ben yiyorum, bir lokmasını kuşlara veriyorum.

Levent Erden

itinayla klişe bükülür

evlilik klişeleri

5

Evlilikler için "hayatlarını birleştirdiler" klişesi sık kullanılır. Birleşen hayatlar değil, taraflardan birinin tüm kural ve alışkanlıklarından vazgeçip biat etme zorunluluğudur.

Yaz demek düşün demektir. Yazın gelişi bile düşün davetiyelerinden belli olur. Sonra Instagram coşar, uzaya fırlatılacak ilk Apollonyuşmasına aylar öncesinden gerisayım başlar, her aşama itinayla paylaşılır. Fotoğrafların beğenilmesi, çoklu fotoğrafların paylaşılması, altınavıcık "güzellik gelin oluyor" ya da alfafranga taklidi "bride to be" yazılması, sevgi dozu ve derecesi hâline gelir. Tanışması, ilk ayrılığı, teklifi, ikinci bozuşma, isteme, söz, kına, nişan, nikâh, düğün, balayı, yeni ev ve evcil hayvan... aşama aşama en ince detaylarıyla ortaya dökülür. Alt satırlarda bol kalpi, nazar boncuklu, yüzük taşı... emojiyle süslenmiş, her evlenece aynı yazılan mesajlar. Klişeler.

Aslında odak evlilik ve çevresinde gelişen rolünce, işin tamamı klişe oluyor. Yüzyıllardır gelen klişeler, geleneksel anlamlarını dayatıp çirkeş kirillği dozu yüksek bir plastik atkı kaynağına dönüşüyor. Hem kendisine hem her aşamasına o kadar çok anlam tikiyor ki bölgesel, yerel, küresel sembol, ritüel, gelenek, anlayış, inanış, gösteriş patlaması yaşanıyor.

Her şeyden önce **evlilik bir hedef, bir amaç, bir mutluluk kaynağı hatta biricik hayat amacı olarak görülür. Onun için bütün masaların "mutlu son" evliliği olarak dayatılır. Evlenmeden eşilen diğer mutlu sonlar göz ardı ediliyor.** Onlar "muralarına" enyorlar. Tek biricik muralarına. Geri kalan herçis kısın kereteye. Kereteye dediğin de tahta ortak. Ne isimiz var orada, nedendaha rahat bir sedir, mindere, divanlalayık olamıyoruz, bilinmez. Zaten beğenilerkadarçık "beyaz atlı prens" olsaydı, Külkedisi kabaktan araba oluşturun saraya yollanmazdı. Evlilik klişeleri gerçek hayatta bile masalardan daha büyük masalar içeriyor.

PARAYLA SADETE OLMAZI

Şarkılar, şirler böyle söylese de en büyükelilik klişesidir. Herkes evliliğin bahsedirken muhabbet kuşu misali yuva kurmak gibi laflar eder. Hatta yuvayı dişi kuş yapar ama salon takvimini, beyaz eşyaları, avizenin, buzdolabı, çamaşırmakinesi, elektriksüpürgesi ve her türlü elektrikli aletin hediyeolarak getirilememesinin taksitini erkekdör. Hayat boyu. Taksit evliliğin kamışdır.

Aslında evlilik ilk andan itibaren finansal bir kurumdur. Hatta bir işletmedir. Bunu söyleyen devletin ta kendisi! Hiç bakınız mı yıllar yıllar boyu evlilik cüzdanlarını hangi makam verdi? Eke Bakanığı 20 yıldır var. İçişleri de değil. Maliye! Eme babalarının evlilik cüzdanlarına bakın çek çoğunluğu Maliye Bakanığı tarafından verilmiştir. İçişleri göz atınızda o cüzdanın tam bir iş akı yapısında olduğunu fark edersiniz. Bütünleşmelerdekiği şartlar, hâgüdürumlarda, kimin, hangi malının ne şekilde sahiplenileceği... gibi detaylar vardır. "Öz yıl içinde erkek çok doğurursa on altın, beş yıldırönce boşanışatıkları geriye..." aklımıza gelen her türlü maddi konu "evlilik birliği sözleşmesi" ne girer. Domem dişi sözleşmeleri herki cüzdan değeriği kâğıt sayılı damga pulu ödetirilir. Bütün sözleşmeler herhangisi bir evliliğin imzalanca geçirdiir ama uyumsuzluk anında mahkemeye gider. Belediyeye evlenir ama mahkemede boşanılır.

Televizyonlardaki evlilik programları aslında saadetin anahtarının para olduğunu her seferinde ispatlar. İster genç ister yaşlı her erkek adayın, kendisiyle neden evlenilmesi gerektiği konusunda sunduğu argümanlar hep aynıdır. Mal beyanı!

Evims, arsaem, emekli maaşım, taksit plakam... adamlar sayar da sayar. Hatta enfilyaslonla emekli olarak bunları şerh veya semlere göre değerlerini bile sıralarlar. Gelin adayından gelen finansal uyarın sorunları itinaile eksiksiz cevaplanmaya çalışılır. Aslında günlük hayat da ekranlardakinden çok farklı değil. Kimse bu durumu yadgarımadığı gibi değerdendirme, taksit tutma faaliyetleri de bu mal beyanları doğrultusunda yordamlanır.

EVİN REİSİ ERKEKTİRİ

Bu lafın da sonu geldi son 20 küsur yıldır. "Evin reisi" kavramı, patronu, nihai kararvericisi, hâkimi, güç odağı... anlamında değildirdir aslında. Her ne kadar testosteron bağımlısı erili görüş bundan vazife çıkarmaya çalışsa da resmi anlam farklıdır. Devlettaşısından evde kimin borusunun öttüğüüremil değildir. Evin bir ya da birçok bireyi çalışır ve birer üretir. Devlet hepsiyle tekket uğraşmaz, "tevhit" yani birlik esas alınır. Evdeki bütün gelirler toplanarak oluşan matrih çukuründenverginin mükellefi erkektir. Yani evin reisi, o evin vergi mükellefidir. Çok varlıklı ailerden biriyeevlenen çulsüz erkeğin bir anda vergi rekortmeni listesine girmesi de bu sebeptendir. Neyse ki bireyler aktif vergisel açıdan görece varsayılab kabul görüyor.

Yinede evlenmenin ücretliye finansal faydası, çalışmayan eş için asgari brütün %10 u kadar indirim sağlıyor. Neye yetecekse. Evliliğin yegâne işlevsel faydası bu matrih indirimi değil tabii.

Devlet, Maliye Bakanığı aracılığıyla yaşamdan sonrasını da kontrol altına alırölsür. Mirasın (sadece) dörtte ikisi, ölenineşinin paydır. Yani evlilik, eşin ölmesinden sonra da işlevsel faydasını sürdürür. Böylece devlet de kalan malların veraset ve diğer vergilerini kimden tahsil edeceğini garantilemiş olur.

Devletin gelirleri dışında işlevsel faydaları dayok değil evliliğin. Örneğin: taraflardan bir hapse düşerse bayramda seyranda yüz yüze görüşme fırsatı doğar. Yada bile uluslararası havayollarında, promosyon denemelerinde, üst sınıflarda uçulursağlerden biri ya yarıya indirimi kullanır. Bilindiği kadarıyla evliliğin işlevsel faydaları bunlardan ibarettir. Yani medeni kanuna göre tarafların ikisi de kabul ettiği durumda çocuklar, evli olunsun olunmasın nüfustadır ve kanuni her türlü hakka sahiptir. Yani çocuk için evlenmek, işlevsel açıdan zorunlu değil. Ama çevreye nasıl kabul ettirilirbilinmez.

BİR YASTIKTA KOCAMAK

O ne biçim yastık öyle? Battal boyun bile ki misli. İlk birkaç ay bilinmez ama sonrasında değil yastık, evde ortak bir şeyler paylaşmak mutluluğun en büyük tehdididir. Kocadıkartaan horlamalar, gazlar, geçeciş kalkmalarartıkça bırakın yastığı, yatağı bile paylaşmak zorlaşır. Ama bir evde en zorpaylaşılan, kullanımı yöntem ve şekillerinden dolayı en çok fikir ayrılığı, tartışma, bağırma, tembih, tehdit iheren konu tuvalettir. Kimin önce gireceği, kapagın kaldırılması, bitince indirilmesi, oraya buraya damatılması bir sorundur. Her kavalde giren, sanki ayrıca tapusuna sahipliği gibi çirde, konu ne olursa olsun yillandıkça, kapı önünde kvranan, evliliği bilmem kaçını de sorgulaymaya başlar. Evlilikler için "hayatlarını birleştirdiler" klişesi sık kullanılır. Birleşen hayatlar değil, taraflardan birinin tüm kural ve alışkanlıklarından vazgeçip biat etme zorunluluğudur.

UFUKTA EVLİLİK VAR MI?

Sanki aylardır denizlerde, okyanuslarda dalgalarla boğuşan kadirğann direğinin tepesinden bağıracağımsı gib. Kara göründü. Magazincilerin, paparazzinin lokanta, bar, pavyon, midyeç, plaj gibi mekânlardaotururken uzaktan kaçtırdıran çektileri ünlümsü çelik, onları birlikte kapıda yakalayınca sorulan kiledir. "Ufukta evlilik var mı? Onlaragöre, evlenilemeyecekse kapıdan ayrı ayrı, birbirini tanımazmış gibi çıkması gerekir. O zaman ufukta yatak var mı diye soracak değersin ya. Ama birlikte çeklerini ıleride doğru ufka gözlerini dikip "evlilik göründü..." diye sevinçle bağırmasını beklerin. Herhâlde.

İk tanışmadan, teklife, ale tanıştırmaktan söz, nişan, nikâh, düğün, balayına kadar, evlilik sürecinin her aşaması hattatamam klişelerdenoluşur. Birkaçını girin, pek çoğunu kıramaz. O kadar yorun, ypratıcışamaldır ki bunlar, geride bırakıldığı düşünülündüğü anda farkınanvarılır. Bitkinlik, kimseyi tatmin edememesi, masraflar ve ödenekle taksitler. Evlilik klişeleri bükmele

Ücretsiz PDF Kitap Arşivi: <https://ranteoy.org>

Candaş Tolga Işık

ölmeden önce yapılacak şeyler listesi

teoman konseri ✓

İstanbul'da bir temmuz akşamı Harbiye Açık Hava'dan içeri giriyorum. Teoman kuliste, az sonra bir yakını binlerce kişinin karşısında sahneye çıkacakmış da onu izlemeye gelmiş sakinliğinde arkadaşlarıyla sohbet ediyor. Sarıldık, hoş geldin dedi. Bu ay yedinci konseriymiş. Harbiye'de ilk konserine 22 yıl önceymiş. O günleri anlatıyor, gülererek Türkiye'ye bana 20 yıl geç kaldı" diyor. "Bugün normal dedikimiz her şeyi ben 10 sene önce konuşurken, bana bu herif ne anlatıyor diyorlardı. Düşün, o zamanlar ne doğru düzgün menajer vardı ne organizatör. Bir keresinde bir şehre gittik. Adam bizim kulise pide fırını koydurmuş. Sanatçıya jest yapacak kendince. Kim bu? Ne alaka? dedim. Adam ağır abi biriymiş, parası var, beni çok seviyormuş. Konseri o organize etmiş. Bugünküne kıyasla her anlamda dokülyüydük. Şimdi sektör de seyrirci de çok değişti; olumlu anlamda"

Saate bakıyorum 10 dakikavar konserin başlamasına. Harbiye'de tek bir boş koltuk yok. Az sonra Teoman binlerce kişinin karşısına çıkacak. Başka biri olsa kulise kapanır, meditasyon falan yapar, ses egzersizi ne bileyim başka bir şey... Teoman öyle diğit; her zamanki "cool'luğuyla kuliste shot bardağı kadar içkiyi içiyor...

Yerime geçiyorum. Birkaç dakika sonra Teoman sahnedi! Deri ceketi, boynunasardığı kablolu mikrofona, bir eli cebinde, vokalsiz, iyi gitar, bir keyboard, bir bateri... Tek tabanca art arda o müthiş şarkılar söyleyen Harbiye'adeyatıkılıyor. Sadece 10 dakika önce "Nerede benim shot bardağım?" diyen adam karşısında binlerce kişilik koruyla tek bir istisnası olmadan şarkılarını söylüyor. (Seyirciler arasında Ekrem İmamoğlu da var. Bir ara çıkarmadım İmamoğlu'na baktım eşi Dilek Hanım'la el ele haykırarak şarkı söylüyordu.) O an Harbiye'den çıkan sesi Tuzla'dan Avclar'a tüm İstanbul'un duyduğuna yemin edebilirim ama ispatlayamam.

"**Napim Tabiatım Böyle**" ile açıyor sahneyi... Çok seviyorum bu şarkıyı, canlı dinlemek hele bambaşkaymış. Bağıra bağıra eşlik ediyorum elbette... Şarkı bittiginde "Çok teşekkürler, çok güzel söylediniz" diyor seyrirciye.

Ardından en son çıkardığısingle *Kalbin Yokmu?*yu söylüyor ilk defa Harbiye'de... Bu şarkı 19 Ağustos tarihinde yayımlanacak toplama albümü "Rock and Roll'un içinde de yer alacak. *Kalbin Yok Mu?* 60'lı yıllardan kalma bir şarkı. Sözleri Fecri Ebcioğlu'na, bestesi de Marc Arçay'a ait! Ve pek çok kez coverlanmış ama sanırım tıpkı pek çoğumuzun Teoman'a ait sandığı Gemiler gibi bu da bir "Teoman hit'i" olacak. **Gemiler** de birkaç kez coverlanmış bir şarkıydı, ta ki Teoman söyleyene kadar...

Teoman'ı hayranlıkla izlemeyi kısımlarda seyrirciyi izliyorum.

Uzun zamandır yaş aralığının bu kadar geniş olduğu bir konser gelmemiştim. Neredeyse 15-16 yaşlarındın 70 yaşa kadar pek çok insan tek bir ağzdan "birkar tonesi ol, kon dilimin ucunaaaa" diye bağıyor... Herkes her şarkıyı ezbere biliyor, teklemeden söylüyor. Teoman'a kuliste "Nası! Oldu da yeni nesle de ulaşabilirdi sence?" diye soruyorum. "Uzunve başanlı kariyerlerin hepsi böyle oluyor. Mazhar Abilerde de görüyoruz bunu" diyor. "Birkaç jenerasyonu birden alabiliyoruz gençler ekleniyor, her ne kadar şarkı HipHop, R&B dınıyorlar gibi görünse de baktım bu kitle de onlarda bulamadığını sende buluyor. Onlarda aramıyor ya da ikisini birden dınıyor, çok ilginç. Konserin sonunda sahnenin kenarında bağıra bağıra şarkıları söyleyenler çoğum olacak yaşta gençler hep..."

Z kuşağın gömme rüzgârına Teoman da katılır mı diye bir olta atıyorum. "Ben çok beğeniyorum gençleri" diye cevaplıyor ve devam ediyor. "Bu zamanın müziginin de onlar yapıyor. Ben seviyorum onları. Genelde müzik dinlemeyi için dinlemiyorum pek ama hepsine bakıyorum. Ezhe! falan seviyorum mesela... Tavrını, duruşunu da. Adamları çok beğeniyorum, Lalalar çok iyi. YüzyüzeKen Konuşur'a

Adamları çok beğeniyorum, Lalalar çok iyi. YüzyüzeKen Konuşur'a

Fotoğraf: Murat Akay

parantez açıyor. Bir salaklık yapmaz veya kafasının taş atması falan bizler seveyesinde olabilir ileride. Hepsı çok iyi şeyler yapıyorlar. Benim yamandı insanlar kendi bakış açılarını beğenip onlara başka türlü bakıyorlar ama ben öyle bakmıyorum. Şimdi de onların zamanı diye düşünüyorum. Biz geniş bir zamanayalım insanlar, şu anın müziginde gençler yapıyor..."

Konser devam ederken, Teoman her şarkısında onu buncacıldır neden bu kadar çok sevdiğimi kantlarcasına, büyüdüğe büyüyör sahnedi. Elinde gitarıyla sahneye çıktığında, **Gönülçeleni** söylemeye başlamadan önce, eski adıyla Gönülçelen, sonrasında Çavdar Tarlasına Çocuklarımlar kitaptan alıntı okuyor. Biter bitmez başlıyor: Kırkılarını öldürdüm kalbimin...

Neredeyse hit olan bütün şarkılarını söylüyor. Mest oluyoruz. Konserin sonuna doğru ayağa kalkma bölümüne geliniyor. "Kalkmak zorunda değilsiniz ama önünüzde falan ayağa kalkan olursa, sakın laf etmeyin. Hatta biraz sahne önüne gelin de kendimizi rock star sanalım" diyor Teoman... Ve en büyüğü 20 yaşında onlara genç insansahneninönüne koşuyor. Korumalar önceden uyarılmış, seyrircinin dokunulmazlığı var. Sahne önünde bir koruma durmuyor. Teoman ve seyrircisi Harbiye'de, bir yaz günü, bir bütün!

40 yıllık ömrümde geriye dönüp baktığımda öyle anlar var ki bunları yapmadan ölseymişim, hayatı eksik yaşamışım derdim kendime. Bir yaz akşamı açık havada NeşetErtas Konseri, bir Sezen Aksu konseri izlemek... Neşet Abi yok artık. Neşet Abi olmadığı gibi yerine bir Neşet Ertas daha da gelmedi. Sezen de yıllar önce "Bir daha konser veremeyeceğim" deyip o defteri kapattı. Onları sahnedi izleyebilenler olarak ne kadar şanslı olduğumuzu şimdi fark ediyorum. Teoman, kendi ifadesiyle "altın çağı" mı yaşıyor. Ne kadar haklı olduğunu açık Hava'da dinlerken çok daha iyi anlıyorsunuz. Teo'yu çok severim ama 24 saat sonra ne yapacağımı garanti edemem. Çikar yarı yine "müzigi bıraktım" der, bir daha da dönmese kafanız taşılara vurursunuz. Ağustos

ayındayız. Kendinize bir iyilik yapın. Yaşadığımız şehirdeki ilk Teoman konserine iyi bileletin, bir kendinize bir de seyrirciye

AĞUSTOS AYI KONSER TAKVİMİ

- 6 Ağustos, Dalca Açık Hava Tiyatrosu, Muğla
- 12 Ağustos, Doğu Park Amfi Tiyatrosu, Samsun
- 13 Ağustos, Alaçatı Açık Hava Tiyatrosu, İzmir
- 17 Ağustos, Marmaris Açık Hava Tiyatrosu, Muğla
- 24 Ağustos, Festival Park Kadıköy, İstanbul
- 24 Ağustos, Alanya Açık Hava Tiyatrosu, Antalya
- 24 Ağustos, Kuşadası Açık Hava Tiyatrosu, Aydın
- 28 Ağustos, Bodrum Kalesi Kuzey Hendeği, Muğla

Umay Umay

görmüyor gibi

bir masası var uzun. büyük bir masa. mat ve gösterişli bacakları var. genellikle orada oturuyor. oturduğunda sadece sırtını görüyorum. sanki sırtında kemik yok, giydiği o beyaz giysiler sırtı oluyor sanki.

üç daire aynı apartmanda. kocaman apartmanda sadece üç ışık yanıyor. diğer evlerin ışıkları arada yanıyor ama kısa sürede sönüyor. birinde her şeyi beyaz olan bir kadın, diğerinde her şeyi herkes gibi, kadar, sıradan renkleri olan bir erkek, üçüncünün neredeyse eşyası yok ve yok gibi renkler. üçünün tek ortak noktası aynı apartmanda oturmaları. birbirlerini tanıdıklarını sanmıyorum. zaten beyaza bürünmüş kadın evden hiç çıkmıyor. en azından ben hiç görmedim. balkon kapısı hep açık, yaz kıy açık. balkonda bile görmedim. bazen perdelerinin uçları rüzgârla dışarı savrular o kadar. çok geç saatlerde, sabaha karşı bazen açar perdelerini. sonra ışıklarını kapatır. çakmağın alevini, sigarasının ateşini görürüm. bilindik ama tanımlayamadığım hazlara bulanırım. bir daha çıkmak yanıyorsa uyuduğunu anlar uyurum. acaba üstündeki elbise mi kombinezon mu belli olmayan şeyle mi uyuyor. beyaz.

bir masası var uzun. büyük bir masa. mat ve gösterişli bacakları var. genellikle orada oturuyor. oturduğunda sadece sırtını görüyorum. sanki sırtında kemik yok, giydiği o beyaz giysiler sırtı oluyor sanki. sanki derisi. uzun seyredersem buna daha çok ikna oluyorum. bacaklarıyla masa bacakları arasında sinsi bir benzerlik de var. sık sık kırınıyorum hangisi hangisi diye. çok uzun bir beraberlik gibi. bacağı kırılırsa masanın bacağı da o an hemen kırılacak gibi. oysa kadının bacakları incecik- çelimsiz, masanın bacakları kocaman- gösterişli. ayakkağız hiç görmedim. bu durum beni hiç germedi. diyorum ya yaşadığı eşyaları, giysileri çözemediğim bir birleşme hâli var. çözmeye de çalışmadım aslında.

beyaz duvarlarının birinde yine beyazla kabartmalı bir yazı vardı. var. günlerce okumaya çalıştım. düzgün yazılmış olmasına rağmen okumak çok zordu. fotoğraf makinemin zoomuyla başardım. şöyle yazıyordu, "birbirine ölüm kalım anında söz verip sığınanlar, hikâyenin sonunda birbirinden nefret eder. çünkü bir daha asla o ölüm kalım anını yakalayamazlar."

okuduğumda ağzımın kuruduğunu fark ettim o kadar. ne anlayabildim ne de düşünebildim. gece işlerimi taradığımda bu yazıyı gördüm. her gece aynı yazıyı

uyumak için yatağıma gittim. uzanır uzanmaz huzursuz bir duygu ensemble yapışmış, ensemble soluk alıp veriyor gibiydi. elimle ensemble tuttum, okşadım, bastırdım. kadının sırtındaki elbise kumaş sırt derisi gibiydi ya bu ensemble soluklanan huzursuzluğun da orada yer edip kalacağından ürküttü. neler oluyordu bana. neler oluyordu o kadına. neler olmuştu.

sabah uyanıldığında elim hâlâ ensembleydi. öyle okşarken dalmışım demek. gecenin hiçbir fısıltı kalmamıştı ensemblede. hatta masaj yaptırmışım gibi rahattım. durmadan duvarda beyaza beyaz yazılamı düşünmeye başladım. ne demek o be diye sırtmaya da. gülünç gelmişti bana. duvara kabartılmış bir de. saçmalık. o kadında her şey çok saçma ama çok güzel. gizemli ve ahenkli. çok parlak ama loş. yeni yetme gibi ama çok yaşlı. çok neşeli ama çok hüznü. ve o gururlu kafa çevirisi, sanki evde biri varmış gibi oradan oraya yavaş yavaş yürürmesi. dışarı çıkmıyor ama evine de kimsel gelmiyor. çok kargo geliyor, hepsini alıyor, her şeyini sanki kapısından halleyiyor, belki biri gelmişti görmemişimdir. **her gece deşilse de sık sık izlediğim birini kafamda tanımlayamamak sinir bozucu.**

beni çoktan fark etti. umurunda değilim. bir kez bile ona ve diğerlerine niye bakıyorum diye ırkıldı, meraklabakmadı, yüzündeki bedenindeki ifade bile değişmedi. hareketlerinde hiç ama hiç garıplık olmadı. çok kısa, kısacık göz göze gelmelerimiz oldu. görmüyor gibi beni. belki görmüyordur. anlamıyorum, anlamıyorum hallerini. o enfes hallerini. beş ay oldu sanki onunla beraberim. diğerlerini bakmayı unutuyorum bazen.

şimdi balkonuna hiç bakmadan dışarı çıkacağım. içimden sokaktaki taşın bile bir sahibil var, acaba onun var mı diye sert duygular geçiyor. onu anlamadıkça sertleşiyor olabilirim. niye sevimdiğine kızabilirim. saçlarındaki tokaları kiskaniyor olabilirim. her zaman evde onun gibi ayakbağımlı çıkarmamaya başlayabilirim. o neyse ben neyim, diğerleri ne,

"birbirine ölüm kalım anında söz verip sığınanlar, hikâyenin sonunda birbirinden nefret eder. çünkü bir daha asla o ölüm kalım anını yakalayamazlar."

Ücretsiz PDF Kitap Arşivi: <https://rantey.org>

Mehmet Ali & Akşemsefasi

İŞ SANAT ÇARŞAMBA SAHNESİ

İş Sanat, konserler, hikâye dinletileri, okuma tiyatrosu, arkeoloji ve sanat sohbetlerinin yer aldığı zengin bir programla "İş Sanat Çarşamba Sahnesi"nde sanatseverlerle bu yaz Bodrum Zai Yaşam'da bir araya geliyor. Konser ve hikâye dinletilerinin 22.00'de, sohbetlerin ise 21.00'de başlayacağı etkinlikler ücretsiz gerçekleştirilecek.

"ÇARŞAMBA SAHNESİ"

ECE GÖKSU KONSERİ İLE BAŞLADI

"Çarşamba Sahnesi"nin ilk konugu **Ece Göksu** oldu. Başarılı caz vokalisti Ece Göksu'nun, cazın ünlü üç kadını solisti Billie Holiday, Nina Simone, Ella Fitzgerald'ın unutulmaz şarkılarını seslendirdiği konsere Danny Fratina (trompet), Tamer Temel (saksofon), Eylül Biçer (gitar), Kaan Büyükoğlu (piyano), Volkan Topakoglu (bas), Berke Özgümüş (davul) eşlik ederek unutulmaz bir akşam yaşattı.

UŞTA TİYATROCLARIN SESİNDEN DİNLETİLER VE OKUMA TİYATROSU

Mehmet Birkiye yönetmenliğinde Tülay Saran, Bülent Emin Yarar, Metin Belgin ve Hakan Gerçek'in seslendireceği, Yaşar Kemal'in yazdığı 44 yıl sonra yayımladığı son yapıtı, fantastik öğelerle bezediği ve korku temasını ele aldığı "**Tek Kanatlı Bir Kuş**" 27 Temmuz'da, 24 Ağustos'ta Sait Faik Abasıyanık'ın "**Her Şey İnsanı Sevmekle Başlar**" ve 7 Eylül'de Haldun Taner'in "**İnsan Sadece Bir Araç**" başlıklı hikâye dinletileri izleyicilerle buluşacak.

EN GÜZEL AŞK SAHNELERİ

Yönetmen **Yigit Sertdemir**'in hazırlayıp yönettiği, tiyatro literatürünün aşk sahnelerinin yer aldığı "**En Güzel Aşk Sahneleri**" okuma tiyatrosu 17 Ağustos'ta seyircisiyle buluşacak. Oyuncu ve müzisyenlerin de yer alacağı etkinlikte, dünya tiyatrosuna adını yazdıran **En Güzel Aşk Sahneleri**...

SANAT VE ARKEOLOJİ SOHBETLERİNİ KAÇIRMAYIN

Gazeteci **Emrah Kolukısa**'nın kazı başkanları ile yapacağı "**Arkeoloji Sohbetleri**"nde alanında uzman isimler tarafından Patara ve Teos gibi Türkiye'nin geçmişi ile geleceğine ışık tutan bölgelerinin bilinmeyen yönleri ele alınacak. İlk söyleşinin 3 Ağustos'ta konuk Prof. Dr. Havva Işkan Işık'ın katılımıyla gerçekleştirileceği "**Arkeoloji Sohbetleri**", 10 Ağustos'ta Prof. Dr. Musa Kadoğlu ile devam edecek. 31 Ağustos'ta yazar **Bedia Ceylan Güzelce**'nin moderatörlüğünde ilkinin gerçekleştirileceği "**Sanat Sohbetleri**", 14 Eylül'de farklı...

Ücretsiz PDF Kitap Arşivi: <https://rantey.org>

Mehmet Ali & Akşamsefası

Zeki Kayahan Coşkun

Öğretmen dediğin

Yerli Malı Haftası'nda herkes evden yiyecek getirir, sınıfta âdeta altın günü varmışçasına eğlenir, yerdik. Meğer onlar artık zor bulduğumuz, kendi üretimimiz olan yerli cevizler, kendi buğdayımızdan yapılmış böreklermiş.

Beslenme çantasında zamanla kalıcı hâle gelmiş peynir, yumurta, zeytin, varsa salam, helva, ekmekek, mandalina vb. gıdaların ortak kokusu burnumun hafızasıdır. Buna eklenmiş plastik kokuşuyla çantayı açar açmaz ağır bir kûf kokardı sanki. Boyunda suluk, sırta çanta, elde beslenme çantasıyla teçhizatını her gün taşıyan askerler gibiydik. Yaz, kış... Hâlâ öyle mi bilmiyorum, ikinci dersin teneffüsü beslenme saatiydi. Herkes getirdiğini çıkarır, sıraların üstünde yer, içerdi. O dönemin klâşisidir, anneler "alan var, alamayan var" hassasiyetiyle muz gibi pahalı ve acayip can çekirtileri yiyecekleri koymadı. Eşitlik önemliydi. Bekli de eşitlik, eşitlikçilik, taşına belalar açılıklı komusundaki ilâ tohumları o zaman atılmıştı ta içime. Annelerinin çantasına muz bile koymadığı, büyüünce herkesin hâlâ muz alamamasından sorumlu politikacı olmuş çocukları görüyordum. Kimisi 15 asgari ücrette bedel güneş gözüğü takıyor kimişi araba fiyatında çantaıyla göstere göstere geziyor. Tutamıyorum kendimi. Lafaz ediyordum. Beslenme saati geliyor aklıma. Çantadan gelen o çürük koku.

İlkokul yıllarının en unutamadığım güzel ismi İbrahim Çelik. Öğretmenin. O koku kadar nettir belleğimde. Kendi yöntemleri vardı. Tıkar tıkar işleyen bir sistem kurmuştu. Sınıfın içine söyli ihtiyacı için okulun yakınındaki çeşmeye bidadla gidecek öğrencilerin görev günü belliydi. Teyzeler, amcalar önüllükle bizi çeşmede görünce hemen sıralarını verilerdi. O küçük bidadları sınıfımıza taşırdık. Kadın dengidini çok sonra öğrendiğim, bizim ilkököl boyunca kooperatif dediğimiz okul kooperatifinde açma, poğaçka, simit, gazoz, kola, ayran satılırdı. Satanlar bizi öğrencilerdik. Elde ettiğimiz hasılatı öğretmeninizin gözetiminde sayıyor, ardından iş Bankasına götürüp okul hesabına yatırıyorduk. Ben para yatırma görevlerinden biriydim, Bankadan Kumbara Dergisini de alır, dekontla okula dönerdim.

Demokrasi, sınıfımız için önemliydi. Yapılan seçimlerde ilkököl süresince sınıf başkanlığı seçimlerini ben kazandım. Gücenme, alınma olmasın diye kapalı zarf usulü uygulanırdı seçimler. Her bir oyu tahtaya tek tek yazar, kazananı açıklardı öğretmenim. O dönem yazları da eczanede çiraklık yapmanın etkisiyle ilaçlara, sağlığa meraklıydım. Hâlâ öyleyim ve Farmakoloji bilgin fena değıldir. Sınıfta ecza dolabımın yeterli olmadığını söyledim öğretmenimize. Aramızda para topladık, çalıştığım eczaneden iyi bir indirim aldım. Öyle bir dolap yapmıştım ki içinde yok yok. Diğer sınıfırlarla rekabet hâlindeydik, onlar için de ecza dolabı lazım dedi İbrahim öğretmenim bana. Rekabet önemliydi ama eşitlik, eşitlikçilik daha önemliydi. Her sınıfın sorumlu öğrencisiyle, eczanede hafta sonu buluştuk. Aynı indirimle, aynı ürünlerle eşitliği sağladık. Her şeyin başı sağlıktı. Bir de eşitlik.

Küme çalışmaları vardı. Sınıfta öğrenciler dokuzarlı gruplar hâlinde bir araya gelir, uzaydan tarıma, eğitim sorunlarından çevreye çözümünunlar yapardık. O dönem anlamıyordum ama Yerli Malı Haftası'nda herkes evden yiyecek getirir, sınıfta âdeta altın günü varmışçasına eğlenir, yerdik. Meğer...

Her öğretmen,
öğrencilerinin
hayatının
her anında
çiçekler
açtıramaz.

artık zor bulduğumuz, kendi üretimimiz olan yerli cevizler, bizim mercimekten mamul köfteler, kendi buğdayımızdan yapılmış böreklermiş. Üretime, tarıma, sürdürülebilir ekonomik yatırımlara devam etmeliyiz. Ah be öğretmenim! **O yerli cevizden yemiş olanlar, bugün Amerika'dan ceviz ithal ediyorlar. Yerli ceviz yok. Üstelik "paramız var ki alıyoruz dışarıdan" diyorlar. Paramız kalmadı.**

Ceviz de pahalandı. Ders büyüktü. Rant da...

Hayal kurabilme kabiliyeti yaş aldıkça azalıyor. Bizi hayallerle dolu yolculuklara çıkarmayı da başarıyorduk öğretmenimiz. Hâlâ bitmek tükenmek bilmeyen hayaller kurabiliyorsam, onun sayesinde. Ormanda piknik hayal ederken İstanbul, bir hafta sonra kendimizi o dönem İstanbul'un betona dönmemiş Taşdelen Ormanları'nda piknik yaparken bulabiliyorduk. Öğretmenimizin ağaçlara sakladığı hediyeleri bulabilmek ne eğlenceliydi ama... İstanbul'daki müzelerin hepsine bizi götürün ve içimdeki müze merakını uyandırın, hâlâ gittiğim her ülkede beni müze müze gezdiren İbrahim öğretmenimdir. Ziyaret ettiğim bir şehirde veya ülkede göremediğim her bir müze kendi payına eksiksiktir.

Her yılki sınıfa bir adet Milli Piyango Bileti almak vardı onsuz... O zaman sonsuz bir güven var Milli Piyango'ya. "Büyük kırmaşeye bizim sınıfı çarksa, ne yapmaktır istersiniz?" diye sorar, hepimizin hayallerini yazdırır, bir kavanozda toplar sonra tek tek okurdu. Bir şişe takılı bütün döneri, haşlanmış mısır gibi butup sıra sıra yeme hayalimi yazmıştım. İstese o gün söylerdi ama ben yıllar sonra öğrendim, o etin sadece yüzeyinin pişmiş olduğunu.

İyi bir eğitim emekçisiydi İbrahim Çelik. Her anı bizlerle doluydu. Tüm büyük ve kurumsal sınavlar öncesi yanlış yapmıyalım diye hepimizin tüp formalarını tek tek doldurur, fotoğrafı yanına yapıştırırdı. Bizse öğrencileri olarak hocamızın topladığı alışıveriş fişlerini o saman kâğıttan mamul kocaman zarfın içersine koymadan önce ilgili alana yazardık. Aramızda hep bir dayanışma olurdu.

Küçük de bir bakkalı vardı. Oğlu Barış ve bazen de eşi dururdu dükkanda. Bazen bakkaldan alıştırmaklar getirir, bizimle paylaşırdı. Her yaz tatile çıkmadan önce, okumamız gereken kitaplar hediye ederdi. Hâlâ sakladığım imzalı kitapları... Bütün okul hayatı boyunca

iki ceket gördüm üstünde. Biri siyah diğeri kahverengi. Kahverengi ceketinin koltuk altı söküğü, kahverengiye en yakın hâlâ iplikte dikiliydi. Umurunda değildi ceket mekett...

İlkokuldan mezun oldum. Ortaokula kayıt günü geldi. Bostancı Ortaokulu, Bostancı'da ikamet etmediğimiz için kabul etmiyordu başvurumu. Beni bir arkadaşının evinde oturuyor gösterdi. Okuldan kayıt parası adı altında ciddi bir kayıt dışı para istediler babamdan. Çıktı geldi okula... Ben de öğretmenim, yaptığınız yanlış dese de dinletemedi. Olsun ama denedi.

Her öğretmen ders anlatılabilir. Çok iyi ders de anlatılabilir. Ama her öğretmen, öğrencilerinin hayatının her anında çiçekler açtıramaz. Yollarına ışıklar seremez. Emegine sağlık öğretmenim.

18-Zeki Kayahan Coşkun

Her resmi bağrımda görebilmek isterdim. İbrahim öğretmen, o eşitlikçi yaklaşımıyla bana bir 23 Nisan'da görev vermemiştiye öğrettiğim. O da beni "nokta" usulü çözümlenmiş bulmuştu. Asya okumam ve antinomiyum diye bir...

Ücretsiz PDF Kitap Arşivi - <https://rantey.org>

Mehmet Ali & Açıksefası

Gülse Birsel

BURHAN ALTINTOP 101

2004'te tanışıp çok sevdiğimiz "Avrupa Yakası"nın efsane karakteri Burhan Altıntop'u unutmak ne mümkün... Bu karakteri ancak bize yaratıcısı Gülse Birsel anlatabilirdi... İşte senaristin karakter analizi notları...

BURHAN ALTINTOP

Avrupa Yakası'nın ve binadaki bütün ofislerin yeni idare müdürü. İki yüzü, fırsatçı, yalakal Son derece dedikoducu, hatta iftiracı Patron tarafından masrafları ve işleyiş denetimlek üzere görevlendirilmiş. Hafif aksan var. Çaktırmadan hırskıpu. Süper cimri, bir lirayı hesapediyor. Para işlerinden anlıyor, insanların ensesinde boza pışırıyor. Ofislerde hep bulunan, patronun 20 milyonluğtmesindiyse bütün sistemi felç edip 20 milyar zarar veren adamlardan! Zihniyetolarak, Şesu'nun metropole uyum sağlamasının aksine, tam köylü ve ahl bürokrasi kafasında! Tavr olarak sahtekâr biçimde güler yüzü, tam tereyağı. Ofistekilerle kaynaşmaya çalışan, iğrenç espriler yapan antiptiğin tekli Damarına basılınca, son derece yaygaracı ve saldırgan oluyorüstelik. Kendini kaybediyor! Şesuharicindebütün karakterlerle resmi konuşuyor, hep "sizli bızlı". Ona "Şeyşuvar" diyor. Ofistekiler kendisine "Burhan Bey" diyorancakkendi aralarında "Burhan" diye bahsediyorlar.

VAKİT GEÇİRMEYİ SEVDİĞİ ŞEYLER

Sürekli herhangi bir konuda hesap yapmak. Matematiği çok iyi olduğu için aklına gelen herfikirin kazancını, 10 yıl sonraki faizini hemen hesaplıyor. Sobbetlerinin içinde hep hesaplar var. Hayat boyu çalışın, hobi olarak da fazla mesaiyapan bir insan olarakkalan zamanını evdegeçiriyor. Yemeğini de evde yapıp sefer tasıyla ofise götürüyor.Ama sosyal ortamlardan uzaklaşmamak için ofistekilerle yemeğe çıkıp bir çaykahveçip, tatlı falan yiyip başkasma idetiyor! Nişantaşı âlemine akmaya kararlı, mağazın programlarını seyretmeye başlamış olabilir. Zaten gece dokuzlara onlara kadar ofiste. Yapacak dahaiyi bir işi de yok. Süper yalnız. Sabah en erken gelen, akşam en geç çıkan.

KOMPLEKSİLER

Üniversite bitirmiş, heleki master yapmış,zengin ailelerden gelen genç erkekler. Şesu gibi, eksikleriylebaşça çıkmak için değişmek, modernleşmek, öğrenmek, adapteolmak yerine, esasen kendisinin de onlardan olduğunu varsayıp, bunun kabullenilmesini istiyor. "Benim de ailem zengindi, ben de okudum" gibilerinden. Avrupa Yakası'nın en yalnız, en antisosyal, en tehlikeli ve karanlık karakteri. Bütün karakterlerin gördüğümüz hayatları dışında hayatları, arkadaşları var. Burhan ise duvarlarla sinsi planlar yapıyor. "Ben de üniversite mezunuyum, benimde âlem zengin, bizi Tokat'ta tanırlar Altıntoplar diye" şeklinde kompleks kusuyor! Herkesin bunu kabullenmesi için de iftiralara, entrikalara başvurupotritesini kullanıyor. ÖzellikleCem'den nefret ediyor.

GİYİM TARZİ

Kötü, ikinci sınıf takım elbiseler. Kruvaze lacivert ve siyah modeller... Kendiniyuppie zannettiği ve bu kültürün havalı bir şey olduğunu sandığı için abidik gibidik kravatlara. "Yöneticiyim ama bir lokma da çığnım" mesajları... Hatta bir yerden "Casual Friday" esprisini duymuş, cuma günleri taş yekama kot giyiyor. Saçlar zaten rezalet, hiçbir şekle girmiyor!

TAKINTILARI

Temizlik takıntısı var! Yanında kolonya taşıyor. Aradaetrafı ikram ediyor. Şesu'nun yaptığı kahveden iğrenebiliyor, "fincana elini değdirdin" diyebiliyor, "elini yıkadın mı?" diye sorabiliyor. Herkesten pis diye bahsediyor! Bu, iffet Hanım'a aşıkolmasının sebeplerinden biri. Tertipli, temiz, düzenli, hatta bu konuda hastaolması.

AŞK TARİHÇESİ

Sıfır! Bir kadının elini tuttuğundan bile emin değiliz. Başka konulardaki hırsları bu işlerevakit ve para ayırmasına engel olmuş. Ama hormonlar söz denlemiyor! Acayip bir röntgencilik huyu var. Gözlerine ve ellerine hâkim olamıyor. İffet Hanım'a hasta... Zaafakarışık, lüzumsuz bir mahcubiyet, yüzüne bakamama ve önce saygıdanzanettiğimiz abartılı bir kıbraklı. Yavayayavaş işin aslı ortaya çıkıyor!

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - <https://rantey.org>

Mehmet Ali & Akşamsefası

Çizim: Cem Güvëntürk

"BURHAN ARTIK ÇOK ÜNLÜ, TELEFONLARIMA ÇIKMIYOR"

Röportaj: Candaş Tolga Işık

Burhan Altıntop karakteriyle ilk tanışma anınız nasıldı? Önünüze bu rol geldiğinde ilk tepkiniz ne oldu?

Rolü ilk okuduğumda aslında biraz sevmemiştim. İnsanları fiziki ya da psikolojik açıdan rahatsız eden bir karakterdi. Bu tip rolleri sempatik hâle getirmek çok zordur. Normal hayatta da bu tip insanları hiç sevmem. Fiziki tacizleri Gülse hemen kaldırdı, rahatsız olduğumu anlamıştı. Rolün kendi zavallılığını ortaya çıkardı Gülse. Bu da rolde derinlik yarattı.

Burhan karakterinde seyirciyi mest eden detaylar var. Mesela Makbule'ye kendi şivesiyle "Ayı" derken bir anda konu "Are you ready"ye geliyor.

Rolü melodik bir şiveyle oynuyordum. Bunu yapmamdaki sebep ezberimin iyi olmamasıydı. Melodi esasından diğer cümleleri hatırlıyordum ve bazı kelimeler bazı anlamları çağırıyorlardı... Bu sahne üzerinde, sadece bir defa olabilecek şeylerdi. O anda yapıyordum, tekrarı istenseydi yapamıyordum.

Burhan'ın konuşma şekli bir efsaneydi... Dizi oynarken de aradan yıllar geçtikten sonra da hâlâ Burhan gibi konuşan insanlara rastlıyoruz. "Naber con con?", "Aslı yevrüm" ve diğerleri... "Burhan gibi konuşmak" diye bir şey oluştu zaman içinde. Bu ne tam "Tokat şivesine" ne de başka bir şiveye benziyor. Nasıl çıktı bu "Burhanca" ortaya?

Burhan Altıntop'u oynadığım dönem çok mutluydum. Çevremdeki herkes de çok mutluydu. Sorunla alay eder bir durumdaydım... Para kazanıyordum, aileme yardım edebiliyordum, geniş kitleler beğenileye takip ediyordu. Bu bana çok mutluluk veriyordu. Onun için de insan aynada kendine bakınca "Naaber con con?" diyebiliyordum.

Burhan'ın olmazsa olmaz aksesuarları var, mesela el çantası... Bunlar arasında sizin eklediğiniz, bu olsun mutlaka deyip katkı verdiğiniz var mı?

Ben diziyeye başladığımda çok iyi bir kadro vardı. Rolüm, ekip tarafından çok sevildi. Burhan'ın sahne üzerindeki her türlü aksesuarı Avrupa Yakası ekibi tarafından dizayn edildi. Sizin de çok beğenildi.

"Ben oynadığım karakterlerden ünlü birisi değilim."

Burhan Altıntop'u tarif etmenizi rica etsek, Engin Günaydın Burhan'ı nasıl tarif ederdi?

Burhan Altıntop çok yakın bir arkadaşım gibiydi. Bayağı sıkı fıkiydı. Zihnimde konuşan ağlayan zırlayan biriydi. Şimdi çok ünlü birisi... Telefonlarım da çıkıyor.

Seyirci olarak bizde Avrupa Yakası'ndan sonra Engin Günaydın'ı nerede ya da hangi rolde görsek hep bir

Burhan Altıntop çıkacak beklentisi oluştu. Bunu kırmak zor muydu? Engin Günaydın'ın kendi hayatında aslında Burhan Altıntop gibi

olmadığını göstermek zorunda olduğu komik anlar oldu mu?

Evet oldu... Ben oynadığım karakterlerden ünlü birisi değilim. Benden ünlü oldukları için ilk işleri beni ezmek oluyor. Hâlbuki ben yeni karakterleri çalışmak istiyorum. Buna izin vermiyorlar. Uzun süre dramalarda çalıştım bunu kırmak için... Hatta aldığım tüm ödülleri, dramalardan... Bunu başardığımı düşünüyorum.

Sizi en çok eğlendiren Burhan sahnesi hangisiydi?

Alkolik ve kedi bölümünü çok severim. Hâlen çok güldüğüm sahneler var. Kendimi mutlu hissettiğimde bazen izlerim.

Burhan Altıntop neden bir sinema filmi olmadı? İster miydiniz?

Gülse de ben de ekip komedisini çok severiz. Mesleğin en zevkli tarafıdır başarılı bir ekiple çalışmak. Karakter komedi o dönem çok yapıyordu. Bu furyanın parçası olmak

KONUMUZ: ÇEVRE

Önce kirletip sonra temizlemektense, çevreye zarar veren bütün alışkanlıklarımızdan kurtulmalı. Ortak bir bilinçle çevre kirliliğini önlemeliyiz.

Bu dünyada var olmak istiyorsak, her şeyden önce onu yaşatmamız gerekiyor. Yaşamsal alanlarımızı, doğayı, yeşili ve canlıları korumanın, yaşanabilir bir dünya kurmanın tek yolu çevre temizliği. Önce kirletip sonra temizlemektense, çevreye zarar veren bütün alışkanlıklarımızdan kurtulmalı, ortak bir bilinçle çevre kirliliğini önlemeliyiz. Bu farkındalığı sağlayamadığımızda, atıklar toprağa, havaya, suya, yer altı sularına karışıyor, etrafa buluyor-yayılıyor, canlılarda toksinler ortaya çıkıyor. Ekosistemin doğal dengesinin bozulmasını, meydana gelen iklim değişikliklerini, enerji ve su kaynaklarının tükenişini, biyolojik çeşitliliğin azalışını vs. seyrediyoruz. Oysaki bu kirliliğin kaynağı biz ve bütün bunları önlemek elimizde.

PEKİ NELER YAPABİLİRİZ?

- Çöplerimizi kâğıt, plastik, cam vs. olarak sınıflandırmalı, geri dönüştürmeliyiz. Çünkü atıkların imhası ve doğada yok olması oldukça zor.
- Tercihimiz tek kullanımlık bardak, tabak, çatal ve diğer plastiklerden ziyade cam, paslanmaz çelik, tahta veya seramikten yana olmalı. Pet şişe, poşet gibi plastikler tercih edilmemeli. Plastik atık yönetim tesislerinin geliştirilip iyileştirilmesi de sonraki seçenek.
- Pişirdiğimiz yemeklerden arta kalan atık yağları çöpe veya lavaboya dökmemeli, en yakın atık yağ bidonuna atmalıyız. Aynı şekilde atık pillerin yeri de atık pil kutuları, geri dönüşüm merkezleri veya yetkili birimler aslında.
- Özel araç kullanımını olabildiğince azaltmalıyız ki zehirli gazları yaymayalım, yakıt kullanımını da azaltalım. Bisiklet veya toplu taşıma kullanabilir, kısa mesafelerde ise yürüyebiliriz.
- Yaşadığımız binalarda iyi yalıtımını sağlayabilir, ısıtım veya soğutma için harcadığımız enerjiyi en aza indirebiliriz. Enerji tasarruflu ampuller ışığımıza yayabiliriz. Mesela, Kullandığımız aletlerin fişlerini prizden çekmek ya da suyu çok açmamak da...
- Çalırırken her dosyanın çıktısını almak pek mantıklı değil. E-postayla işlerin çoğunu yürütebilir, kâğıt israfının önüne geçebiliriz.
- Yeryüzünü temizlemenin, ona yıllık emmenin en iyi yolu fidan dikmek olabilir. Yeşillerin sayısı çoğalırsa dünyanın ömrü uzar.
- Fotosentez dünyamızdaki tek oksijen kaynağı. Bu nedenle ormanları, yeşili koruduğumuz gibi denizlerimizi ve kıyılarımızı da korumalıyız. Denizde, kıyıda veya sahilde çöplerimizi bırakmamaya özen göstermeli, kirliliğe neden olan karasal kaynakları azaltmalıyız.
- Sık rastladığımız veya yaptığımız şeylerden biri de yerlere çöp atmak. Bu kötü alışkanlıktan bir an önce vazgeçmeli, atıkları kendimize en yakın geri dönüşüm noktasına bırakmalıyız. Ayrıca çevrede bırakılmaması gereken atıklardan biri de evcil hayvanların dışkıları...
- Karasal atıkları toprağı kirletmesinin yanı sıra tarım, ilaçlama, gübreleme çalışmaları konusunda eğitimler düzenlenmeli, toprakta yaşayan ve ondan beslenen canlıların,

radioaktif maddelerden, metal atıklardan, uçucu küklerden, toprağı sızan atık suların zarar görmesini önlemeliyiz. Besin zincirinin bozulmaması için topraktaki ve her alandaki canlıyı korumalıyız.

- Günlük hayatımızda kullandığımız temizlik malzemelerinden kimyasal içerikleri kullanmayı bırakmalı, deodorantlardan da uzak durmalıyız.
- Okullarda ve iş yerlerinde, çevrenin, doğanın nasıl korunacağı ve çevre dostu olmanın yolları anlatılmalı, çevre temizliği aşılanmalı, denizlerin, kıyıların, havanın, toprağın, yer altı sularının, özette yaşadığımız dünyadaki bütün doğal yaşam alanlarının korunmasına yönelik eğitim programları düzenlenmeli, sosyal sorumluluk projeleri desteklenmeli.

ÇEVRE TEMİZLEME ÇALIŞMALARI

- Şubat 2021'de Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı BBC Türkçe'ye konuştu. Yurt dışından atık ithalatını yakın zamanda sona erdireceklerini söyledi. 2020 yılında atık ithalatı %50 azaltıldı, denetimler sıklaştırıldı.

Çevre temizliğinin bir görev değil, mecburiyet olduğunun farkında mısınız?

- Hatta yakın zamanda müzisyen Haluk Levent de bu konu için Adana'ya gitmişti...
- Tüm dünya, deniz ve okyanuslardaki ve de kıyılardaki ~%80'inin karasal atıkların denizlere ulaşmasıyla oluştuğu kirlilikle savaşıyor. Bilirkişilerin tahminlerine göre okyanuslarda yaklaşık 142 milyon ton atık bulunuyor. Bu miktara her yıl 10 milyon ton atık ekleniyor. Avrupa'da 2011 yılında başlatılan WFO (Waste Free Ocean) hareketi bu konudaki çalışmalarını sürdürüyor. İnsanları bilinçlendirme çalışmaları bir yana deniz yüzeyindeki atıklar balıklara zarar vermiyor, özel ağlarla temizleniyor. Aynı proje ülkemizde, "Mutlu Balıklar Projesi" adı altında devam ediyor.
- Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı, Ayalık'taki Patirça Gümüşlük Köyü ile Maden Adası'nın kıyılardaki kirlilikle alakalı, ilgili belediyelerle temizlik çalışmaları başlattı. Yapılan araştırmalara göre bu bölgelerdeki çevre kirliliğine evsel atıkların neden olduğu, temizleme işlemlerinin yeterli olmadığı görüldü. Ekok önlem ve çalışma faktörlerinin yanında, rüzgâr ve dalgalanım da etkisiyle denizdeki yosunlar, plastik poşetler ve patlamış plastik botların, kıyı ve kıyılarda kirlilik oluşturduğu gözlemlendi. İnceleme ve tespitler sonucunda temizlik çalışmaları sürüyor.

- Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı ve belediyeler vazifelerini yerine getirirken bize düşen görevleri unutmamalıyız. Çünkü doğaya nefes almak hepimizin en doğal hakkı! Nüfusumuz her geçen gün biraz daha artarken, üstelik doğal kaynaklarımız da ihtiyaçlarımıza yetişemeyen; aşırı tüketimden olabildiğince kaçınılmalı ve sıfır atıklı bir yaşam için geri dönüşümü benimsemeliyiz. Yarattığımız kirliliği engelleyecek olan da yine bizleriz. Zira bu kirliliğin yarattığı zararın dönüşü olanaksız boyutlara varabilir. Yapmamız gerekenler artıyor, dünyamız tamamen kirlilenmeden, bireysel mücadelemizi toplu bir mücadeleyle dönüştürmeye çabalamalıyız.

Ücretsiz PDF Kitap Arşivi - <https://rantey.org>

Nihat Sırdar

KÖŞE

Şu fotoğrafın altında bir "köşe" var. Yıllarca türlü muhabbetlerimize şahit olmuş bir köşe. Ergenliğimiz, gençliğimiz hep o molozların altında. Kentsel ve rantsaldönüşerek bir bir yıkılan eski yapılarımızın mahallemizin köşesini oluşturan, Yeniköşe Sokak'ı ile Meşeli Mescit Caddesi'nin tam köşesindeki Nadir Abi'nin evi de eklendi geçenlerde. Semitten telefon gelip "Lanolum 'köşe'yi yıkmışlar" dediklerinde o kadar çok şey geçti ki aklımdan. Bir kere bizim "köşe" diye adlandırdığımız buluşma noktamız semt tarafindan "İmren Kuruyemiş" olarak biliniyor. Çankırılı Fazlı Abi'nin kuruyemişçi dükkânı ki İstanbul'da kuruyemişçilik işini genelde onlar yaparlar, hem ergensel temel ihtiyaçlarımız olan sigara, kola, gazoz, çekirdek, biranınyanına tuzlu fıstığı tedarik ettiğimiz hem ay başında maaş alana kadar borç yazdırabildiğimiz hem de köşesinden dondurma dolabına yaslanmamak kaydıyla takahhüdü bir yerdi.

Fazlı Abi ve dükkânı mahalleyle o kadar bütünleşmişti ki 90'lı yılların başında kurulan semt takimini "İmren Spor" ismi verilmişti. Köşede ve en uçta bulunan kuruyemişçi dükkânının yanında, binanın da sahibi olan Nadir Abi'nin ayakbağı dükkânı, yanında bazen bakkal bazen tüpü bazen sucu olarak değişim gösteren iki dükkân daha vardı. Bu dükkânların esnafı da bizi bildiğinden patırtıma pek sesini çıkarmaz, aynı zamanda potansiyel müşteri olmamızdan dolayı hoş görürlerdi. Genelde hepimiz evinin penceresinden baktığında görünen, tam dört yol ağzı bir köşeydi bizim köşemiz. Akşam işten veya okuldan geldikten sonra hızlı hızlı yemeği yapıp cama koşulur, eğer karanlıkta uzaktan bir yanıp bir sönen kırmızı sigara ateşinden köşeye biri'nin geldiği anlaşılır, ilk giden olup tek başına kalmaya enayitliği yaşamama garantisiyle hızla aşağı inilir. Dört kişi bulduğunda o dönem hangi kahveye gidiliyorsa oraya yol alınır, sonradan gelenler yanı sıra statusünden çay, kahve tüketip kendine sıranın gelmesini beklerdi.

En soğuk günler de bu köşede geçen en sıcak günler de. En sinirli olduğumuz zamanlar da bu köşede yaşıdın en hüzünlü olduklarımız da. Şimdi hepsi o molozların altında.

MeselaAyı Mesut ile Vize İsmail'in dillere destan, parketmiş arabanın kaputunda başlayıp kaldırımda sürünerek Fazlı Abi'nin kapısını önüne kadar devam eden şakayla karışık boğuşma ve şakaları... Mahalle maçı için Fazlı Abi'den plastik top aşımalar, ertesi gün parasını verince yenilen fırçalar, dükkânın önündeki iğde çuvalından çıktırmanın otlanmaları... At Kafa'nın yoldan geçen kızlara laf atması, kızların 10 metre aralıklarla

gelen abilerinin bizimkini yelesinden (tavukgötü saçları) tutup dövmesi... Soğuk kış günlerinde Mustafa Abi'den arabanın anahtarlarını alına sekiz kişi bir Ford Taunus'un içinde saatlerce oturmamız ve CengizKurtuluş eşliğinde sigara dumanına boğulmamız... Sayım günü sokaka çıkma yasağı varken inadına köşeye inişimiz, polis ekplerinin çok tehlikeli bir örgütbaşkanı yaparcasına sokagın iki başından gelecek bizi kısırmaları ve akşama kadar karakolda göt kadar nezarettle bekleyişimiz, cami imamının "Bunlar iyi çocuklar komiser" diye ricacı olması üzerine komiserin biz iyi çocukları birer cop darbesiyle ödüllendirerek eve yollaması...

Samatya'dan düşmecek için birbirlerine yaslanarak dönen Parmaksız İbo ve Maymun Mustafa'nın "N'apıyorsunuz gençler! Burada takılmayın, kapın biraları gidin sahilidetakılın" şeklinde verdikleri babacan öğütler... Aşk acısı çekene çekirdekikram edişlerimiz, bunun doğru olmadığını anlayınca hızlı bir kararla bira alıp Samatya'ya inişlerimiz... Denizcilik okuluna girince bana kaptan üniforması vermeleri, akşam okuldan dönünce köşede Ayı Mesut'u "Beni askere aldılar. Manitanın babası albay, torpil yaptı, askerliği yuzaşığı olarak yapıcım" diye yaklaşık bir saat işlemem... Askerden döneni heyecanla beklemeler, geldiğinde sarılıp arkadaşan pandik atmaya çıkışırken aslında o askerdekiden ya kötü haber gelirse diye üç buçuk altmalarını çıkartmamaya çalışmamız... Evlendikten sonra artık köşeye daha az geline kafa bulmamız ama teker teker evlenip aynı halı yememiz... **Yayı ilerleyince artık cenazeler için semtte buluşup cenaze sonrası köşede toplanmalarımız... Hepsi şu molozların altında kaldı.**

Kahkahalar, gözyaşları, aşk acıları, ölüm sessizlikleri. İnternetin, sosyal medyanın olmadığı yıllardaki yegâne sosyalleşme aramızda bu köşe bizim. Bugün sosyal medya var ve köşe yok. Ayrıca... Köşenin yıkıldığını ve çok üzüldüğümü anlattığım fotoğrafı sosyal medyada paylaşıncı, gönderinin altına "Bir otobüs az toplansaydın, o binayisen satın alaydın, yıktırmasaydın. Bu neyin duyanı?" diye yazan hödük var ve sosyal medyakullanabilenler şimdilerde. O kadar gençliğe, tecrübesizliğe, cahilliğe rağmen yıllarca o köşede böyle bir öküzlük yapmadık biz. Bugün o köşelerde takılmaayanlar istediği insana istediğini yazabileceğini sanabiliyor. Begenmedikleri köşeler insana "sanmayı ve sanmamayı" öğretiyor.

Köşeler yıkılıyor; anılar, vicdanlı insanlar

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - <https://rantey.org>

Aslı Alpar

YAV SEN...
DERİMİ, ETİMİ, KASIMI,
DAMAR VE DÖRTULARIMI
GEGİP, NASIL DA
KALBİME GİRDİN...

KANKS...
NEREYİ
BAKIYORSUN?

GEGİP GİDEN
YAZA!

ENFLASYON
TÜRKİYE'DE Mİ
GOTRAM CITY'DE Mİ
DAHA YÜKSEK?

GÜLENMENİN İÇİN
DEĞİŞMELİYİM...
AMA DEĞİŞECEK
KADAR
GÜLLÜ DEĞİLİM...

Sibel Oral

kabadayı bir babanın sahaf oğlu: murat uncu

Beyoğlu'ndaki Hazzopulo Geçidi'ne girince sizi karşılayan meydanın hemen solunda, meşhur Mustafa Abi'nin çayının demlendiği yerin tam karşısında bir sahaf görürsünüz. Kapısında sadece "Sahaf" yazar. Bilenler Murat Uncu'nun sahafı diye bilir. Ben Murat Uncu'yu yaklaşık 15 yıl önce İngiliz Konsolosluğu karşısındaki dükkânında tanımıştım. Uzun zamandır aradığım bir derginin özel bir sayısını görmüş, o anda çığla yakın bir sesle tepki vermiş, dergiye sarılmıştım. Üzerimde paraolmadığım fark ettiğimde ise "Sonra geçerken verirsiniz" demişti. Beni tanıyıyordu, hoşumagittmişti bu tavrı. Bir okurun heyecanına ortak olmuştum.

Murat Uncu'nun hayatı Beyoğlu, Tarlabası ve eski Emek Sinemasının olduğu Büyük Bayram Sokak'ta şekillenmiş. Büyük Bayram'da kumarhane ve kahve sahibi olan babası bildiğimiz anlamda bir "kabadayı". Hâliyle oldukça sert bir çocukluk ve gençlik yaşamış ama Büyük Bayram Sokak aynı zamanda, bir dönem Yeşilçam'ın kalbi olduğu için o dönemi oyuncuları ve o kültürü de yaşamış. Kitaba olan ilgisinin kaynağı ise annesi.Zamanını Atatürk Kitaplığında geçirmeyi tercih eden ÇoçukMuratUncu, kendi parçasıyla ilk kez Milliyet Çocuk dergisinde gördüğü kitap reklamındaki kitap setini almış.

"ÜNİVERSİTEDEN DEĞİL, SİMURG SAHAFTAN MEZUN OLACAĞIM"

Çocukluk sonrası, ilk gençlik siyasi çalkantılar, askerliğerteleme kaygısı ve değişen Beyoğlu... Kitap toplamaya, kitaplarla yaşamaya hevesle devam etmiş Uncu. Kazanıp bitirmek hayali taşımadığı illi üniversiteden sonra hayatını değiştiren yer, dönemin tam bir edebiyat/sanat mahfili olan **Simurg Sahaf** olmuş. Bir arkadaşının yönlendirmesiyle ne maas alacağın da düşünmeden mesleği öğrenmek için kaptırdan girmiş. Aynı gün kapıdan çıkarken de "ben buradan mezun olacağım" demiş ve gerçekten de öyle olmuş. Hasnün Galip Sokak'ta parlayan Simurg'da dönemin önemli bütün simalarını tanımış; Ece Ayhan, Orhan Duru, Sezer Tansuğ, Metin Erksan, Mustafa İrgat, Fethi Naci, Sezai Karakoç, Melih Cevdet... Dört yıl Simurg. Sonraki durak Yapı Kredi Yayınları. Kısa bir dönem çalışmış orada çünkü Murat Uncu yayıncı değil, ille de "sahaf" olmak istemiş, hevesle...

1999'da Aslıhan Pasajı'nda küçük bir dükkân kiralamış. Yıllarca biriktirdiği kitapların kolleğini o küçük dükkâna taşımış. Kitapları raflara yerleştirecekleri Aslıhan Pasajı'nın döndürcü kabinada işlenip kaldırılan birinin bürosuna molotoflu bir saldırı olmuş. Sonuç, ufak bir yangın ile fiyasko olmuş bütün pasaj su içinde kalmış, tabii Uncu'nun ilk dükkânının kitaplarının bir kısmı da kollelerde isanmış. Uncu'nun dükkânına gelen Erdal Öz de bu durumu görünce "Aymsı

Sahaf Murat Uncu

benim de başıma gelmişti, üzümle" demiş Murat Uncu da gülüp geçmiş, sonunda da biraz zayıfla ilk dükkânını açmış.

"SAHAFLIK HEPSİ SIFIRDAN BAŞLAMA HÂLİ GİBİDİR"

Sahaflık aslında hep sıfırdan başlama hâli gibidir ki bunu en son yaşadığı kanser tedavisi döneminde de yaşıyor. Her sıfırdan başlama sürecinde yeni bir şeyler öğreniyordur. Aslında belki biraz da yalnız olmadığının. Uncu'ya göresahaflık aynı zamanda, iyi ilişkiler kurabilmekte geçiyor Sahaflık sayesinde tanıdığı bütün dostları özellikle tedavi sürecinde hep etrafında olmuş. Bu dostluklara elbette çocukluklarında beri

peşinden koştuğu kitaplar sayesinde kurulmuş. "Sahaflar, kitap alıp satarak öğrenimin dışında, en önemli bilgileri müşterilerinden alırlar, bu müşteriler bir süre sonra arkadaşınız, dostunuz olur" diye Uncu.

"SEVMİYORUM BEN PARA KAZANMAYI"

"Peki ya para kazanmak?" diye soruyorum Murat Uncu'ya, gülüyor, "Sevmiyorum ben para kazanmayı" diyor. Ona göre bir azda "kabadayılık" kültüründen gelen bir şey bu. "Ben yıllardır, lisans ve üstü öğrencilerine kitap sattım. Çokkâr gözetmeden bazen kitabın parasını almamak pahasına... Hâli bu grup önemlidir benim için. Dijital yayıncı sayesinde eskije göre bu sayı azaldı. Meslekte 30 yıldır var olduğum için ilk yıllarımda kitap sattığım birçok müşterim profesör, doçent, çoğu da arkadaşım oldu. Benim sattığım kitapları fiyatın daima bir hediyesi" vardır. Talebe çevresi ve Beyoğlu sakini bu yüzden bana "Beyoğlu'nun En Güzel Abisi" der."

"İCAZET ALMAZSANIZ SAHAFLIĞI ALMAZSINIZ"

Sahaf olmak için ne gerekir? Boş bir dükkân ve binlerce kitap mı? Sohbetimizin sonunu bu soruyla getirmek istiyorum. "İcazet almanız gerekiyor" diyor Murat Uncu, "Şimdiye kadar, İsmail Özdoğan, İbrahim Manav, Sami Önal, Alâattin Eser, Simurg İbrahim Yılmaz ve Emin Nedret İğlidin icazetliyim. Senancisi Simurg İbrahim Yılmaz'dan Türk edebiyatının inceliklerini öğrendim. Emin Nedret İğli'nin yanına hemen hemen her gün gittim. İcazet olmazsa olmaz. Saygı ve nezaketi de bizim mesleğin en önemli şart olduğunu düşünüyorum."

Bugünün edebiyatını da çok yakından takip ediyor Uncu. "Bunları bilmek zorundayım, hem bu iş yapıyorum hem de severek okuyorum, bugünün edebiyatı bence 50 yıl sonrasına da kalacak" diye. Bugünün edebiyatı dışında habırlar, Türkiye tarihi ve Beyoğlu tarihi okuyor. Elinde Rifat Ilgaz, Edip Cansever, Özdemir Asaf, Salâh Birsel gibi isimlerden imzalı birçok kitap var. Hem sahafıye hem de ikinci el olmak üzere 12 binden fazla kitabı var.

HAMDI KOÇ'LA BİR ANI

roman ve öykünün günü çok iyi yakaladığını düşünüyoruz. Yazarların çoğunu kitaplarını okuduktan sonra tanıdım. Hamdi Koç'un ilk kitabını çok sevmiştim, ikinci kitabından aynı tadı alamamıştım. Bir gün bir arkadaşınla birlikte "Hamdi Koç'un kitabı var mı?" diye sordurdum. Ben de "İkinci kitabı var ama ben ilk kitabını daha çok severim" demiştim. Hamdi Koç bu böyle tanıştı. Çoğu iyi bir okuyordum. Hamdi Koç'un hayatında tanıdığım ve etkilediğim yazarları bir de Selçuk Altun'dur mesela. Müthiş bir kitleyati bilgisi vardı. Zihin açıydı.

KİMLER GELOD? KİMLER KOLEKSİYONERLERE GİTTİ?

Elimden geçen en önemli kitap Kitap Çiğneme. Katip Çelebi'nin 'Gökte' de bir evden almışım. Sadece illi haritası eksikti. Full haritası bulunmuş gibirdi. Heyecanlanmıştım aldığmda ama satarken üzülmedim. Çünkü koleksiyoneler bizerden dahaiyi sahip çıkar. Kitabı. Yemiy'de bir evin tavan arasında erken dönem minyatürlü Farsça bir Mesnevi yazması alı satmışım. Geçerken çok iyi bir yazmaeseri.

Bunun dışında erken dönem baskı Ara Güler orijinal fotoğrafları, Nâzım Hikmet'inde ismin bilmiyem bir sürü ve yine Nâzım Hikmet'in, Varı ya yazdığı bir

Tatyana Moran'ın vefatından sonra boşaltılaveinin mutfak dolaplarından birinde yüz yakın sayıda çıkan kitapları, hepsini aldım. Ahmet Halkı Tanpınar, Bema Moran ve Tatyana Moran'ın nikâh şahididir. Moran'ları deriyer imzaladığı Veditepe Yayınlarından çıkan "Şiirler" vardı. Ama şimdi çok iyi bir koleksiyoneri elinde. İkinci rahet. İkiy önce de illi defa ortaya çıkan yenevi bilgiyerleri bir Rıza Tevfik biyografisi vardı elimde. Orijinal bir defter daha önce yazıyı yazmamış. İkinci Tevfik Fikret'le aynı isim benzerliği nedeniyle, Rıza Tevfik'e verilecek disiplin cezasının Tevfik Fikret'e verilirdi yazarıydu Galatasaray Lisesinin okul arkadaşs ikisi. Galatasaray Lisesi tarihıye ilgili koleksiyon yapan bir arkadaşın ismi ald.

Cem Davran

ikinci el hayat

Hayatın genel öğretileri gibi kıyafetlerin de modası asla geçmiyor. Sadece devinimin, koşturmacanın arasında sırasını bekliyor ve zamanı geldiğinde vazgeçilmez olduğunu hatırlatıyor insana.

Çokzor hazırlanıyordum sabahları. Akşam ne giyeceğimi planlamamışsam sabah onu giy bunu çıkar, çorap olmalı, pantolon uymadı derken gerilipisinirli oluyordum. Sonunda en rahatettığım kıyafetlerle dışarı çıkıyordum. Öyle yapmazsam üstümdeki kazaktan, gömlekten nefret ederek, sırtım, boynum tutulmuş hâlde günü tamamlıyordum. Bir de aradığım bir parçayı anımsıyordum ya da kırılıp almışsa kadıncağzaeyizet ediyorun resmen, bana sormadan niye yaptın bunu diye. Ben bugün giyecektim onu, temizdi diyordum. Oğlum baktım yakası kırılıydı, kokuyordu, ortalığı toparlarken onu da atırdım makineye. Neyse, zamanla hallettim bu takıntıyı da rahatladım. Hepsi geçti gitti. Şimdi asla bir kumaşın günümü esir almasına izin vermiyorum, boynum da tutulmuyor, keyfim de kaçmıyor.

Kızların anne dolabından, erkeklerin baba dolabından beslendiği yıllar sanıldıği kadar kısa sürmüyor. Bir de fiziksel özellikler birbirineyakınsa daha da uzuyor. Eski bir fotoğrafa bakarken üstündeki bir kıyafet için bu nerede şimdi sorusu geliyor. Bilmem, o zamanbiraz kullandım, sonra birilerineverdim galiba diyorsun. Yahu bu şimdi moda, parayla alamazsın, insan saklar, çok güzeli. Mont bileyim evladım, otuz beş sene önceki mont, kazak her neyse! Bu düşük kollar var ya şimdi inanılmaz revaçta. Bak bir de şu pantolon, yüksek bel, bol kesim. Bilseseydim böyle olacağını hepsini saklardım, giyerdim. Zaten çok temiz bakardım ben kıyafetlerime, kalandardan anlaşımsındır. Ne kalmış ki birkaç parça bir şey. Anlıyorum, ben de bir süre babamın paltolarını giymeyi çok severdim, bol bol, hafifceski. İkinci el kıyafetiseviyor değil mi şimdi ki gençler? Hepsi değil ama bizim arkadaşlar arasında önemli. İkinci elin tuhaf bir cazibesi var. Avrupa'da çok özel mağazalar var sadece ikinci el kıyafet satan, çok da pahalı. Yuh, neler attım neler! Hayatın genel öğretileri gibi kıyafetlerin de modasıasla geçmiyor. Sadece devinimin, koşturmacanın arasında sırasını bekliyor ve zamanı geldiğinde vazgeçilmez olduğunu hatırlatıyor insana. Paçadan bol bırak, böyleyüncede de giyersin rüzgânı böyle ya da böyle bir gün esiveriyor.

Babam vefatettiğinde bütün kıyafetlerini ihtiyaç sahiplerine ulaştıran bir kuruma verdim. **Yas döneminin etkisiyle tuhaf bir doğıtma hissi oluyor insanda, bir de o kıyafetlerden, paltolardan, ceketlerden kaçma dürtüsü. Sahiden çok tuhaf! Uzun süre bunlardan bir tanesi bir ikinci el mağazasında karşıma çıkacak diye çok korktum.**

Yeni dikilmiş ama eskitilmiş kıyafetlerin alışveriş ruhunun önemli bir ayarında olduğunu tahmin ediyordum. Çeşitli yollarla yepyeni kumaşları soldurmak, hırpalamak, köşe bucağını yırtmak gibi dokunuşların modadan öte bir anlamda oluyor bana göre. Bu yöntemim profesyonel karşılığın tam olarak bilemiyorum ama kullanılmışlığı havası vermenin sanatısl bir yol olduğunu biliyorum. Sanatın yaşamı yansıtmak, ayne olma özelliğinden yardımımla bir ürün ortaya çıkarmak; kim bilir belki de anlamsızlaşa anlam katma, teknik eskitmelerle zanaatçıların elinden çıkmasıyla bir ürünün hikayesini anlatması gibi bir şey.

üretilmiş ama dikilen kıyafet sanki yıllara meydan okumuş gibi. Kandırmaca mı? Değil, sadece yaşamışlığın karşı konulamaz cazibesi. Bilmem kaçını el hayatlarla süslenmiş sonsuzluk. Tecrübe dolu, hayat dolu bir palto ya da acılarla mutluluğu sarıp sarmalamış, yıpranmış bir deri ceket.

Bunların yanına, ne kadaireskirse eskisin, isterse paramparça olsun, bir türlü atamadığımız, vedaşamadığımız kıyafetleri de eklemeli. İşte burada tamir etme, onarma yollarıyla ömrünü, hikâyemize eşlik etme süresini uzatmıgıyıyor devreye. Fotoğrafta üstümde yeşil bir tişört, kucarımda bir bebek var. Bebek şu an otuz yaşında ve tişört hâlâ üzerimde. Çok dayanıklı ve kaliteliydi o zaman üretilenler gibi geçmişe övgü cümleleri de eksik olmuyor tabii. Ev temizliğinde dönmeyenin en rahat ve kullanışlı penyesini parkeye silerken görünce, "ay be, hâlâ işe yarıyor, indirirsem almıştım, o zaman bile pahalıydı, biz yaşlandık onun rengi bile solmamış" demek âdetten artık. Çok var daha, meseladolanlar bir yerinde yıllar sonra karşılaşma. Ben bunu niye kullanmıyorum ki? Unutmuşum, bir ara aklımdaydı, taşınmada falan kayboldu sandım. Astarı delik deşik ama dışı on numara,yeni vitrinlerdegördüm, şimdilerde moda bu. Sokakarası küçük terzi dükkânı şart bu durumda, bir de öğüyle birlikte kaçşan bir zana. Sonuç harika,aslı

gibi yaptı vallahi. Şimdi bu ceket ikinci el mi oluyor? Bir başkası kullanıyor gibi düşünün, ben de otuz beş yıl önceki ben değilim nasıl olsa.

Hatırlamalar: hani suraya gitmişik, üzerimde krem rengi mont vardı. Evet ya sahi o mont ne oldu, yakası kırılmış olur değil mi? Bilmem, kim bilir ne yaptı. Konu tikanır burada, zaman da durur esasen. Kız Sanat Enstitüsünden eğitimli anneler geleneyi, o muhteşemjenerasyon tükündi artık. Onlarsızeksik kaldı bütün hikâyeler. Aile bütçesine destek olmak için evden dikiş diken kahramanlar, çocuklarının neredeyse tüm kıyafetlerini antika dikmiş makinelerinden çıkarırlar, çok bulabildikleri her zaman elinde şiş, bir şeyler örerek geçirirler. Arkadaşımda yabancı markalı çok güzel bir yün mont vardı, annem aynısını örmüştü bana, köşe bucağ araştırıp benzer bir fermuar bile bulmuştu. Ceket diker, palto diker, patronları çıkarır, ulaşılmışın en zor poster giysilerini önmüze sererdi. Keşke birkaçşın saklayabilseydim, o hâlde sahiden zamanı durdurabilirdim.

Yıllar sonra cebinde hazinelerbulduğumuz ikinci el kıyafetler tasmamam bir dönüşümün kanıtı aslında.Astarım içine kaçmış bir müzeye kim imkânsızıyebilir ki? Ne kartvizitler ne metal paralar, kaybolan anıhtarlar kendi kaderini bekledi o vazgeçilen zaman dillerimlerde.

Bazı şeyleri saklamalı, her şeyden de vazgeçmemeli. Artıküzüne bakmadığımız bir kazak, bir mont gün gelir yeniden başlayabilmenize sebep olur. Duygusu hazır, deneyimi hazır ikinci el tanidik, ikinci el dost olur sonraların birinde. İnsan dünü kendine hasret yaşıyor, belki de sırf bu yüzden ikinci el, özenle saklanmış bir hayata yenişinden fazla ihtiyacı oluyor. Ne yaşıdysa onca zaman, gün geliyor

**Yıllar sonra
cebinde hazineler
bulduğumuz
ikinci el kıyafetler
tasmamam bir
dönüşümün kanıtı
aslında.**

Ücretsiz PDF Kitap Arşivi <https://ranke.org>

Mehmet Ali & Akşamsefası

Selin Şensoy

BAZI İNSANLARIN EVDEN ÇIKARKEN
YAPTIKLARINI DÜŞÜNDÜĞÜM:HAYATIN İÇİN BİR
ŞEYLER YAPMAN GÜZEL

ONUN İÇİN ÇABALAMAN

ÇOK AĞIR OLDU. GEREKSİZ
ŞEYLERİ EVDE BIRAKMALYTIMHER ŞEYE RAĞMEN
VAZGEÇMEMEN
GÜZEL

SANA ENGEL OLACAKLARDIR

ÇÜNKÜ İNSANLAR YAPMAYI
DEĞİL YIKMAYI SEVERLERAMA HAYALLERİ OLAN
İNSANLAR İÇİN ENGELLERSİMDİ
HAZIRDAHA İYİSİNİ
YAPMAKİÇİN BİR
ŞANSTIR

ŞANSI KAÇIRMAYANLAR İÇİN

Ücretsiz PDF Kitap Arşivi - <https://rantev.org>

Mehmet Ali & Aksamşası

HAYAT GÜZEL

SABIR
EMPATİ
MERHAMET
VİCDAN
HOŞGÖRÜ
SAYGI

Can Yılmaz

ertelenmiş intihar

Ağzın dilin iki kelimetmeye korkuyor ama romanındaki kahraman bas bas bağıyor, tam da Emil Cioran'ın dediği gibi... "Ben demiyorum, hikâyenin kahramanı konuşuyor" diyerek sıyrılmak mümkün mü?

Umutsuzluğun filozofu Emil Cioran şöyle demişti, "Kitapları, asla kimseye söylemeye cesaret edemeyeceğiniz şeyleri söyleyecekseniz yazın." Tezat gibi görünüyor, kimseye söyleyemiyoruz ama kitabını yazıyoruz, sanırım Cioran'ın yazmasıyla meşhur kitaplarını kastetmiyor olmalı, en azından ilk dönemlerinde diyelim. "Kimse kitaplarımı okumadı için, içinde yazdıklarımın onlara karşı bir sorumluluğum yok" diyor du... Bir yazar, kitabında ilmek ilmek dokuduğu satırlarından sorumlu mudur? Bir önerisini, fikrini ya da bir intihar hikâyesini ballandırarak anlatan, edebiyatın her halini damla damla süzüp gözüne soktuğu okurun, bu göz kamaştıncı öyküden feyzalı canına kıyması yazarak kendini ne kadar sorumlu hissetir?

"Kocanızı Nasıl Öldürsünüz?" kitabının yazarı Nancy Crampton Brophy'nin kocasını hayat sigortası için öldürmesi bu kategorinin dışında tutulabilir mi? Nancy Teyze (71) kader ve kitap ismi kurbanı olmuş da olabilir. Hayat sigortasından para almak için kalabalığın ortasında adam vurma kitabında ele almamıştır muhakkak. Neyse ki 25 yıl sonra, bir partli tahliye konuşması yapabilecektir, Emil Cioran gibi karamsar olmaya gerek yok...

"Kimseye söylemeye cesaret edemediğiniz şeyleri yazın" tam bir aförizma. Üzerine bir ömür boyu yorum yapılabilir ama Twitter'da 20 dakikalık bir ömür de olabilir. Yapabilir miyiz böyle bir şey? Ağzımız acıp gözümüz içine baka baka söyleyemediğimiz ağır dolusu bir paragrafı kitabın 17. sayfasında, yuzyüzde pespaye bir gülüşle daha dün selamladığımız adamın adını da anarak yayımlamak mümkün mü? Aslında pek mümkün, edebiyat tam da bunun için yok mu? Ağzın dilin iki kelimetmeye korkuyor ama romanındaki kahraman bas bas bağıyor, tam da Emil Cioran'ın dediği gibi... "Ben demiyorum, hikâyenin kahramanı konuşuyor" diyerek sıyrılmak mümkün mü? Kitabın hangi coğrafyada basıldığını göre değeri, o da başka bir yazının konusu... "Yazar Ahmet'in değil canım, hikâyenin kahramanı Matbaacı Yakup Usta'nın isyanı bu" dersin, yirtacağı yer var yirtamayacağı yer var. Emil Cioran o sözünü büyük ihtimalla kendisi gibi toplumları güdüklayan, "ey ahlâli bakın böyle de bir dünya var" diye kendini parçalayan düşünürleri söylemiştir, tapın altına elinizi koyun gibisinden, yoksa bir hikâyesinin böylesi bir vebal altına sokulması hoş değil. "Ben zaten, yarattığım karakterimle, betimlemelerimle, olaylara bakışım, kimseyle söylemeye cesaret edemediği şeyleri yazıyorum", denilebilir ancak az önce okuduğunuz,

"Matbaacı Yakup Usta" temalı sütre gerisinden atışa da hafiften yol verilir, "Hikâye benim ama karakterin konuşması gerekiyor, güdük bir işe, hikâyeyi tam istediğim gibi bağlayamadım, yayıncının da verdiği akıllar var", diyerek, minik adımlarla ortamdan uzanabilir, bu da bir fikir, peki bir edebiyat adamına yakışır mı, o başka yazının konusu.

Yan yana geldiğimizde "canım kardeşim" olanların, on adim uzaklaştıklarında "hiyarın teki bu da...", olduğu bir gerçekçilikle yazılabilir mi o kitap? Yazılır, aslında yazılan tüm kitaplar o çokluyla yazılmıyor mu? "**Kimse yazmaya cesaret edemediği bir kitap oldu" cümlesini yüzlerce kez okuduk, röportaj tadındaki "reklamı izlediniz" konsepti içinde...**

Her yazar sonuçta kendi cesareti azelinde "kimse yazmadığını" yazıyor. Ama Emil Abi diye mi diyor, hayır öyle demiyor benice, "Yüreğin yetiyorsa eleştir" demiyor, daha basit bir şeyi mihi gibi yapıyor. Sonuçta Hitler sempatisini olsa da felsefeci ve düşünür ve elbette ki karamsarlığın abidesi olarak tabelasının hakkını verip, meraklısı 20 kişiyi geçmeyen felsefe odalarındaki sohbetlerde ismini kayda geçirirken diyor ki (bana göre) "Geçiyi bırak, aklından geçenleri delikanlı gibi hiçbir sansüre uğratmadan, ırsından ama kızarlara ama laf olur, şanıma dokunur, iş almayalım başımıza gibisinden insanı korkularından arınp kalemi eline alacaksan yaz kardeşim. Dinse din, siyasete siyaset, futbolu futbol, patronlarsa patronlar, her neyse senin için-egitimim, yiyor mu kardeşim? Otur yaz, mavalı bırak..." diyor. (Tenir edeyim bana göre) "Sen kimsin Emil Cioran'ın kalibresi karşısında bu yorumu yapıyorsun?" dersiniz, sıradan bir ölümüyüm... Emin olun Emil Abi'nin en sevdiği insan tipiyim, sokaktaki sıradan adamım. Emil Abi, zaten dünyaya geldiğine bin pişman olduğu için çağdaşım olsaydı da beni pek derit etmezdi emin olun. "İntihar etme fikri beni hayatta tuttu" diyen bir abimiz, "Kafa dergisinden birisi şöyle yazmış abî" diye haber salıncılar, dergiye de merak edip almazdı. Ayrıca kötü bir şey demedim, kendisinin lafı var, "Beni elinizden geldigince eleştirin, yeter ki dünyaya bana dövmeyin". Böyle bir sözün yok tabii ama dikkatsiz bir okur sayesinde hemen dünya lausmanı yapılabilir, "geçen yıl bulunan kayıp kitabı: İnsani Kahreden Mutluluk 1941'de okudum" diyen de çıkar, olur biter ki kayıp kitap yok, onu da ben uydurdum. Fark eder mi? Atalp Behramoğlu "Benim öyle bir şiirim yok" diye aförizma tayfasına derdini anlatmaya çalıştığında, şaire "Hayır var, aratırız" diyen kalabalık, görece az okunan Emil Mihai (sonradan Michel) Cioran'a mi acıyacaks... Emil Abi kendine acımadı, bunu üst edeceğini sanıma...

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - <https://rantey.org>

Mehmet Ali & Akşamsefası

Tanju Baran

EKRAN KAFASI

VİZYON

YOUTUBE

Yaz ayları, sinemanın ölü dönemi. Cinli, pehli ucuz korku filmleri hastası değilseniz, birkaç gişe filmi dışında elle tutulur bir şey bulmanız imkânsız. Yine de ana akım sinemayı sevenlerin, bir vizyon filmi ve bir dijital platform dizisiyle güzel bir gün geçirme şansı var. Asgârdaki kardeşin, Thor ile Loki'nin maceraları, bir kötü filmle en yakın sinema salonlarında ve bir harika diziyile küçük ekranlarda izleyicisini bekliyor. Taika Waititi'nin herkesegöre olmayan mizahıyla

bezedeği Thor: Love and Thunder, Marvel'in bir türlü rayına oturmayan Faz Dört'üne veya Thor'un alacakaranlıkçı dünyasına bir katkı sunmuyor ama eğlencevaadini yerine getirdiğini rahatlıkla söyleyebiliriz.

DISNEY+

Altı bölümlük dizi standardı oturtmaya çalışan Disney+'in açık ara en iyi süper kahraman dizisi Loki ise ele avuca sığmayan Fesatlik Tanrısı'nı, Terry Gilliam'ın Brazil'i (1985) andıran bir zaman kapsülüne hapsediyor. Kaotik dünyası, sürprizlere gebe hikâyesi, Tom Hiddleston ve Owen Wilson'ın oyunculuklarıyla sürükleyici bir seyir vadeden dizinin ikinci sezonu çoktan onay aldı, mutfakta pişiyor bile.

Kısa süre önce vefat eden Erden Kural, Yeşilçam günışığına baltığı yıllarda ortaya çıkan genç yönetmen kuşağının en parlak isimlerinden biriydi. Kariyerinin ilk döneminde çektiği Bereketli Topraklar Üzerinde (1981) ve Hakkâri'de Bir Meysim (1983) filmleri, kendi alanlarında, bugün bile asılması için bir zirveyi teşkil ediyor. Yönetmenliği yanında Kural, sinema yazarlığına

Sosyal medyanın ve dijital platformların, izleyici alışkanlığını şekillendirdiği bir çağdayız, artık insanlar Mao Zedong yoldaşından değil uzun filmlerden ve tuğla gibi kitaplardan öcü gibi korkuyor. Özellikle de küresel ısınmanın

varlığını sonuna kadar hissettirdiği yaz aylarında, kısa filmler, bu kanayan yaraya merhem olabilir. Pascal Aubier'in donmuş bir zaman ormanında geziniyor mus hissi uyandıran, diyalogsuz, tek plan ve dokuz dakikadan ibaret filmi Le dormeur (1974), gömülü hazine

arayanlar için enfes bir keşif. Andrei Tarkovsky'nin Mühürlenmiş Zaman kitabında, "sinemada ritim duygusu" üzerine konuşurken bu filmi örnek verdiğini de belirtelim. Üstelik film, hâlâ bedava bir şey izleyebildiğimiz için şaşırdığımız YouTube'da mevcut.

MUBI

Sinefillerin uğrak mekânı MUBI'nin tematik seçkileri, başı başına birer sinema yolculuğu. Polonya'dan Meleklerin Rahibesi Joan (1961), İtalya'dan The Sinsful Nuns of Saint Valentine (1974), Fransa'dan Visions of Ecstasy (1989) ve Fransa'dan Benedette'nin (2021) oluşturdğu Günahtkar Kız Kardeşler: Nunsplottation Filmleri seçkisi, manastır duvarlarını istismarsinemasının müstehcenliğiyle yıkıyor. Bedensel arzular ile dini emirler arasındaki çelişkiye odaklanan bu yasak hikâyeleri üst üste izlemek, şeytani düşünceleri beraberinde getirebilir. Yine de cennetten kovulmak hiç bu kadar şıkırtıcı olmamıştı.

kimliği de sinema dünyamıza büyük katkılarda bulundu. Uzun bir kariyere az film sığdırsa da 70'li yaşlarına kadar, ıstısrarlı bir şekilde üretmeye devam etti. Kendisiyle henüz tanışmadysanız, kariyerinin başında çektiği bu filmlerle başlayabilirsiniz, eğer Kural'ı tanıtmışsınız fakat son dönem işlerinden habersizseniz, Netflix'te keşif yapabileceğiniz Venedik'te (2009) ve Geceler (2014) bakabilirsiniz.

İRAN SINEMASI

★ Sinema dünyası bir süredir, Abbas Kiyarüstemi'nin 10 (2002) filminin başrolünde yeralan Mania Akbari'nin iddialarıyla çalkalanıyor ya da bir türlü çalkalanmıyor. İddialarına göre Akbari, terapistinin telkini üzerine, kişisel bir proje için özel hayatını kayda almış, sonra da bu ham kayıtları, izledikten sonra hayran kalan Kiyarüstemi'ye, yönetmenin çağıştığı bir senaryo için ödün vermiş. Daha sonra Kiyarüstemi, Akbari'nin rızası ve bilgisi dışında görüntülerini kurgulmuş ve ortaya 10 filmi çıkmıştı. Ve Kiyarüstemi, Cannes'da prömyerini yapan ve Altın Palmiye için yarışan filmin yazarı ve yönetmeni; Akbari de oyuncusuna dönüşmüştü. 20 yıllık suskunluktan sonra konuşan Akbari, Me Too Hareketi'nin verdiği güçle, "filmin yapımcı ortamı hakkında dünyaya söylenen yalanlar ve bu yalanları sürdürme konusunda kendisine uygulanan baskı"yla mücadeleyle giriştiğini dile getirdi. Akbari'nin iddiaları bu yönde fakat anlattığı versiyon, 2004 yılında çektiği ilk filmi 20 Fingers'i Kiyarüstemi'ye adanması veya 10'un çekim sürecinde, bizzat kendi çocuğunu nızası dışında kayda alarak onun özel hayatını kamuya açması gibi gerekçelerle birtakım şerhleri, soru işaretlerini hak ediyor. Yine de bir tarafında 20'li yaşlarında, İranlı bir kadın yönetmen adayının, diğer tarafında büyük bir sinema kanonunun yer aldığı bu hikâyenin, Akbari'nin anlattığı şekildedir. Geyik, gayet olası. Kiyarüstemi artık hayatta değil, kendisini savunması da imkânsız; bu nedenle bu vakanın bir sonucu ulaşması güç, ama sinemanın ne kadar kirli bir dünya olduğunu da hesaba katarak Akbari'nin hikâyesine peşinen karşı çıkmak yerine kulak vermek, ideal tavrı olacaktır.

Mania Akbari
Fotoğraf: Pösi CATAKHA
VANDELLER/Getty Images

★ İranlı bir diğer büyük yönetmen Cafer Panahi, temmuzayının ortalarında tutuklanan ve nerede tutuldukları kamuoyuna açıklanmayan yönetmen Mohammad Rasoulof ve Mostafa Aaleahmad'ın akıbeti hakkında bilgi almak için gittiği savcılığa tutuklandı. 2010 yılındaki hükümet karşıtı protestolara katıldığı gerekçesiyle 20 yıl boyunca senaryo yazması, film çekmesi, ülke dışına çıkması, yolculuk yapması

ve medyaya konuşması yasaklanan Panahi, attığı tweetler nedeniyle, eski kararkı gerekçe gösterilerek altı yıllık hapis cezasına çarptırıldı. 62 yaşındaki yönetmen, şu an, rejime muhalif bütün siyasiler, sanatçılara ve entelektüellere yarım asırdan beri "tevaahlığı" yapan Tahran'daki meşhur Ev'in Cezaineine kapatılmış durumda. "Sanatçı muhalif mi olmalıdır?" sorusuna yanıt verilebilir. Çünkü cevap verilmek toalter bütün rejimler, bu soruya karşı yanıt yok. Türkiye vatandaşları olarak ne kadar şaşırıp ne kadar cevap için İran'a veya başka bir ülkeye bakmamıza hiç gerek kalmıyor.

Cafer Panahi
Fotoğraf: Atto KENAR
Getty Images

SAYGI KUSAKI

Mehmet Ali Akşamsefası

Erden Kural Fotoğraf: Hatice Çınar

Ücretsiz PDF Kitap Arşivi - https://ranetey.org

Marcus Graf

kimliğin yalanları

Sherman ev hanımı, metres, kütüphaneci, çiftçinin eşi, yalnız kadın, bunalmış kadın, bekleyen kadın gibi rollere bürünerek onları caddeler, bahçeler, havuzlar, kumsallar ve iç mekânlarda temsil ediyor.

Günümüzde, sosyal medyanın hayatlarımız üzerindeki hatırı sayılır etkisi sebebiyle, temsil ettiğimiz şey neyse benliğimiz oymuş, imgelediğimiz ve bu imgeye doğrultusunda tasarladığımız benliklere dönüşüyoruz gibi görünüyor. "Cogito, ergo sum" (Düşünüyorum, öyleyse varım) sözünü takiben günümüz yaşamının sloganı "Paylaşıyorum, öyleyse varım" olabilir.

Bunun sonucu olarak görsel kültürümüz, aslı ve "doğal" resimler yerine ekran için kurgulanmış gerçekliklerin hükmü altına girmiş durumda. Hatta Shakespeare'ın iddiasının gerçeğe dönüşmüş olduğunu varsayarak günümüzde her birimizin, yaşam dediğimiz sahneye çoğulcu oyuncuları haline geldiği söylenebilir. Hatırlarsanız 1985 yılında İsveçli pop grubu A-ha'nın "The Sun Always Shines on T.V." (TV'de Güneş Her Zaman Parlar) isimli şarkısıyla televizyondaki gerçekliği, ekranın arkasındaki sıradan dünyadan daha güzel, mutlu ve kusursuz göründüğünü vurgulamıştı. 2022 yılında da nihayet medya gerçekliği ve sanal varoluşumuzun etkileri o denli arttı ki kendimizi görsel ve anlayış biçimimiz tamamiyle değişim uğradı. Bu sebeple artık şahsi yaşamlarımızda çoğu zaman ekranda algılanışımızı göz önünde bulundurarak hareket ediyoruz.

Farklı gerçeklik alanları ve bunların sayısız geçici gerçeklik kurguları başa kıymaya çalıştığımız sırada yeni bir kimlik anlayışı ortaya çıktı. Postmodern yaklaşımla kimliğe yönelik sabit ve katı fikirler daha dinamik ve kâliceleşmeyle değişken hale geldi. Katı bir yapıdan öte, bireyin kendilik algısının olduğu dinamik bir akışa nitelikli oldu. Bu bağlamda basinsive geleneksel medyanın yanı sıra dijital kültür, sanal gerçeklik ve sosyal medya da kimliklerimizi hem oluşturma hem de işareti sunma şeklimizi değiştirdi, büyük bir rol oynadı. Gerçekliğimizi dışarı keskin hâlede yansıtmak yerine geçici şahsiyetler ya da alter egolar olarak içsel görünüşümüzü avatarlar ve karakterler tasarlıyoruz.

Cindy Sherman, kimlik kavramına yönelik bu yeni anlayışı daha 1970'li yıllarda uğromuş bir sanatçı. Eserleri, erken dönem postmodern bir fikir olan dinamik kimliği ele alıyor. Aynı zamanda da kimliğin kurgulanış, algısı ve anlaşılındışını medyanı oynadığı rolü gözler önüne seriyor. Bir yandan da Sherman'ın eserleri sinema, televizyon ve reklamdaki kadın imgesini sorguladığı feminist boyutuyla öne çıkıyor.

Bu ayki Sanat Kafası'nda Sherman'ın ünlü *Untitled Film Still* (İsimsiz Film Karesi) serisinde *Untitled Film Still #21* (1978) isimli eserine değinmek istiyoruz. 1977-1980 yılları arasında ürettiği **69 siyah beyaz fotoğraf**

karesinden oluşan seri, kimlik kavramına yönelik geleneksel anlayışı ve bunun kitle iletişimdeki temsilini eleştiren bir şekilde sorguluyor. Eser, günümüzde New York şehrindeki "Museum of Modern Art (Modern Sanat Müzesi)" koleksiyonunun bir parçası.

Cindy Sherman 19 Ocak 1954'te Glen Ridge, New Jersey'de doğdu. İlk olarak Buffalo State College görsel sanatlar bölümünde resim eğitimi aldıktan sonra, fotoğraf alanındaki çalışmaya başlayarak güncel sanatın önde gelen temsilcilerinden biri oldu. Eserleri çoğunlukla, kendini farklı bağlamlarda ve kurguladığı çeşitli karakterlerle resmettiği fotoğraflardan oluşuyor.

Untitled Film Still serisinde sanatçı, 1950'li ve 1960'lı yıllarda sanat filmleri ve popüler B filmlerinde

Untitled Film Still #21, hakiki bir yeniden üretim bile değil.

görülen tipik kadın rol ve imajlarına bürünüyor. Fotoğrafların siyah beyaz estetiği onlara etkileyici ve nostaljik bir hava katıyor. Sherman ev hanımı, metres, kütüphaneci, çiftçinin eşi, yalnız kadın, bunalmış kadın, bekleyen kadın gibi rollere bürünerek onları caddeler, bahçeler, havuzlar, kumsallar ve iç mekânlarda temsil ediyor. Birçok eserde fotoğraflanan kadın yalnız, böylece izleyici yalnızca sahnenin ana karakteri olan kadına odaklanabiliyor, hikâyesini anlamaya çalışıyor.

Untitled Film Still #21 isimli eserde büyük bir şehirde, sokaktaki bir kadını görüyoruz. Hem kadının elbisesi hem de arka plandaki gökdenler, bu görüldüğümüzün modern ve kentli bir kadın olduğunu fikrini vurguluyor. İzleyicinin görüş açısı, ana karakterin göz hizasının aşağısında, böylece kadın abartılı ve gerçeküstü gözüküyor. Bu manada karakter, sınırsız kendini büyütmenin tek sınırı olan gökyüzüne meydan okuyan bu model binaların arasında yabancı durmuyor. Gözlerini uzaktaki bir noktaya çevirmiş. Yüz ifadesi anlaşmaz hâlede. Tanıdık bir sınıma mı görüldü? Birini mi bekliyor? Bir şey mi arıyor?

Bu seriye ait tüm fotoğraflarda olduğu gibi Sherman, hem fotoğrafçı hem malayaj sanatçısı hem de model rollerini üstlenmiş. *Untitled Film Still #21*, serinin diğer tüm fotoğraflarında olduğu gibi sanatçının kendisini sergilediği için bir optotrope olarak düşünülebilir. Ancak izleyicinin geleneksel optotrope beklentisinin aksine, eser, Batı medyası gerçekliğinden karakter ve durumlarla sanatçının gerçek kişiliğinin bir yansımasını değil, o karakterlere benzerlik kurarak izleyicisine bir ekran gerçekliği sunuyor.

Untitled Film Still #21, hakiki bir yeniden üretim bile değil. Tabii, söz konusu kare bir filmden alınıymış gibi görünüyor; ana karakterin poz ve jestleri tanıdık bir havaya sahip. Ancak Sherman asla varolan bir filmi taklidi yapıyor. Buna rağmen bu fotoğraf karesi, kolektif hafızamızın içsel bir parçası haline gelen modern film estetiğinin atıfta bulunuyor. Film izleyerek geçirdiğimiz binlerce saatın kolektif bilincimize bıraktığı izler sebebiyle, eser bize aynı anda yabancı ve tanıdık görünüyor.

Bir şamanın yaptığı ayınlar yoluyla başkaları manevi varlığa dönüşmesi gibi Sherman da kışleşmiş bir kadın film karakteri arketipine dönüşüyor. İşinin bir parçası olarak anımsımlıyor ve kendisi bile bu fotoğraflardaki karakteri kendisi olarak görmüyor. Bu fotoğraflar birer optotrope değil çünkü bir kadın stereotipi, bir model, bir film dünyası ikonuna dönüşüyor ve kişi olarak eserin içerisinde yok oluyor. Fotoğrafların biçimsel sadeliği ve netliği sayesinde izleyici karakter, kimlik ve kişilik fikirlerini başta ele alabilir, bir yandan da çoğunlukla erkekler tarafından eril bakışa hitap etmek amacıyla yarabılan kadın imgesini eleştirel şekilde inceleyebilir.

Cindy Sherman, zaman ve mekânın yanı sıra istek ve ihtiyaçlarımızı göre de görünüş ve kişiliklerimizi değiştirdiğimiz günümüz kimlik kavramının çoğulcu niteliğini açığa çıkarıyor. Bu seri, aslında bir hakiki kimliğin değil, sınırsız kimlik varyasyonlarının birleşiminin var olduğunu altını çiziyor. Hakikaten Cindy Sherman'ın ürettiği ve Cindy Sherman'ın gösteren yüzlerce eseri gördükten sonra içimizden kendimize şu soruyu sormak geliyor: Cindy Sherman kim ve

gerçekten hiç var oldu mu?

Cindy Sherman
Untitled Film Still #21
(İsimsiz Film Karesi #21), 1978
Gümüş jelatin baskı, 24 x 19,2 cm
Modern Sanat Müzesi, New York

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - <https://rantey.org>

Kaan Koç

bir an bir yerde öylece

Sanki bir yerde bekleyen bir taş var üzerinde aradığım cümlelerin yazılı olduğu. Toprakta her şeyiyle hazır bekleyen bir tohum, kendi de bilmediği bir sebepten çatlayamıyor.

Dürüst davranmamı istiyorsunuz, öyleyse tamam. Ne yazacağımı bilmiyorum. Ne yazmam gerektiğini, kaderime hangi yazının hangi sözcüğün hangi tılsimli cümlelerin yardım edeceğini bulamıyorum. Yeryüzüne katmam gereken metni, bir gün dalgın dalgın yürürken mi düşürdüm yoksa aklıma gelip de "nasılsa unutmam" diyerek not almadığım bir imgelem kırıntısının geride bıraktığı sisle mi yitirdim anlayamıyorum. Yazdımdan eminim; yazmak. Yazmamdan emin miyim? Bilmiyorum. Tanıdığım tanımadığım herkes için, her canlı, her bakteri, her plastik parçası, harcanıp gitmiş her saat kırtırsı, bütün duvar çatlakları için, **yeryüzünü yeryüzü yapan, hayatı sonsuz olasılık ve gelecek ihtimaliyle dolduran, tarihin dalga dalga büyüyen varlığını durmadan biçimleyen her şey için bir şeyler yapmak istiyorum.** Bunu sağlayacak harf nerede? Kendime akan suların yatağını bile toparlayamazken, kime ne sunabilirim, bilmiyorum. Dürüst olmamı istiyorsunuz. Oluyorum işte; insanın çürümüşlüğü ile insanın masumiyetine aynı anda kanaat getiren ben, ailenin zehirli avuçlarından umut şerbetini içen ben, toplumun acziyetinde uykuda olan bir devin kudretini bulan ben, sırf aklıma mukayyet olabileceğim için bu ikilemlerden vazgeçmeyi göze alamıyorum ve gitmem gereken yolu bulamıyorum. Ne hoş diyorum şu karşıki binada her akşam aynı akşamı yaşar gibi görünen kadın. Ne hoş her gün balkonuna çamaşırlar asanlar. Hayata tutunmasını başaramışlar ne iyi. Budur belki de bir insanın yeryüzüne sunabileceği en büyük hediyi; canını, hayata tutturabilmek. Belki de ne bir Prometheus ne bir Sezar ne de bir Sisifos olmaya kalkışmak var. Sırf buraya düşmek, yürümek ve durmak...

Aradayım. Milyonlarca kez kullanılmış ve posası çıkmış bir benzetme olarak, Araf'ta kalmış olmanın kafa karışıklılığıyla, sadece kendi kendine bir gelecek vadetme eylemiyle, geleceğini tüketen bir flâneur olarak aranızdayım. Gündemleriniz bayat bana. Öfkeleriniz gülmek ve acınası. Ayıramıyorum, ağzındakileri söze dönüştürememe azabıyla çırpınırken midesindekileri etrafa kusan bir bebekten bizi. Anlamı bulmak, anlamı didişmek, anlamı birbirimizin elinden çekip almak için giriştiğimiz her yol, anlamın bizi zehirlemesine yol açıyor. Siz dürüst olun da söyleyin şimdi, ne yazılabilir? Her yazı, eri az

bir tanışın varlığına doğru gidiyorsa ve evrenin temel yasalarından biri "gözleme tabi olan değişim gösterir" diyorsa, en çığ hâliyle saflık nasıl sergilenbilir? Doğumundan bugüne karşılaştığım her

şeyin zihnime kurduğu bariyerleri ve sinapsların arasında gidip gelen milyon işaretleri bir anlığına düzensizleştirsem ortaya nasıl bir sonuç çıkar?

Birbiri ardına dizili birtakım harfler ve cümleler; kimileri dilde bir karşılaşığa sahip kimileri delirmiş. O zaman da anlamlandırılmayanın yok hükmünde düşüşü gelecek. **Biliyorum; yeryüzünde ayaklarımın kapladığı yer kadarım. Unutmak istiyorum; içimde bir şımarık bağırtısı, "ben bu kadar olmamalıyım."** Kibir de

deseniz, aptallık da deseniz, işgüzarlık ya da can sıkıntısı diye de görürseniz kabulüm. Ama dürüst olmamı istiyorsunuz, burada bir yazıda birileri gerçek bir şeyleri gerçekten söylemiş olsun diyorsunuz. Buyurun öyleyse; neye yarar hak etmeden elde ettiği dünyayı hak etmeden geride bırakan insan? Sadece kendi çağının mı tanığı ve sanığıdır kişi? Bulamıyorum, siz söyleyin; basit yaşamak için hayatı bir rutine mi teslim etmek gerekli?

Birbirimizi büyük vatkali cümlelerin ruhu kayıp uçuculuklarıyla tavlamak pek kolay. İnsan sonsuza kadar alkış toplayacak aşk yazıları yazabilir. Sevdâ üstüne iki üç dakikada hayli romantik yüzlerce benzetme dökülebilir. Duygusadık adına toplumsal köşelerden birine sokulup nutuklar da atabilir insan. Sağlam argümanlar, sıkı bir retorik. Ama

dipte, en derinde yer alanı vermem gerekiyorsa, işte bir vaveyle; yetmiyor hiçbir, yetmiyor hiçbir diye çınlayan. Sanki bir yerde bekleyen bir taş var üzerinde aradığım cümlelerin yazılı olduğu. Toprakta her şeyiyle hazır bekleyen bir tohum, kendi de bilmediği bir sebepten çatlayamıyor.

Belki de bütünüdür hepimizin tek cümlesi, hayatıyla söylediği. Deşifre edilmeye ihtiyaç duymayan, deşifre edilince tipki temel taşıymış gibi değişime uğrayıp kendini imha eden. İkinci bir kişi olarak kendime ben de dürüstlük bekliyorum kendimden, işte bu arayışla ve belki de o bahsettiğim ikilemler esasta, beni benden dürüstlük bekleyenlerden -ben dahil- daha görürüm biçimde mahveden; kişide olan kişide kalacaksa, kişinin kalmaması niye? Ne yazsam olmuyor, bir an bir yerde öylece, o kadar. Özde söze dair hiç mi bir şey yok acaba diyorum, ne de olsa yoktur kişinin ifade hürriyeti, hürriyetinde ifade olmanınca.

Ne hoş
her gün balkonuna
çamaşırlar
asanlar. Hayata
tutunmasını
başarabilmişler
ne iyi.

ah!

Henüz dağlardaki karın erimediği ama güneşin de dayanamayıp yüzünü gösterdiği mevsimdi. Fotoğrafik açıdan ışık fazla oyunbazdı, saği çeksem solda ışık patlıyor, solu çeksem sağda. Kameranı gördüklerimin ötesinde bir güzellikle çevriliydim, mesela ben hiç kırlangıçları suyun üstünde uçurken görmemişim, Van Gölü'nün üstünde kırlangıçlar uçuyordu durmadan. Çocukluğumdaki Van Gölü canavarına el sallayarak Akdamar Adası'na doğru deniz yoluna çıktık sevgili ailemle.

Yaklaşık bir buçuk km uzunluğunda bir ada olduğunu belirtirsem ufak bir ada hissi vereceğim size, oysa tarihi adanın büyüklüğünden binlerce kat ötede. Milattan önce 915'te Mimar Bakanlıı kontrolünde müze olarak ziyaretçisini ağırlıyor. Merkezi kubbeli, dört yapraklı yonca şeklinde, haç planında kırmızı kesme taş tüflleriyle inşa edilen kilisenin mimarı değeri bir yana asıl hikâyesi adayı masallaştırıyor. Hikâye son derece kışe aslında, adadaki Ermeni başkeşinin Tamar isminde güzelliğüzelli bir kızı varmış, karşı kıyıda çobanlık yapan gençle birbirlerine âşık olmuşlar. Çoban her gece yüzmiş bu adaya Van kıyısından. Tamar da elinde fenerle sevgilisini beklemiş. Tahmin ettiğiniz gibi Tamar'ın babası bu durumu öğrenir ve sinirlenir. Çobanı kızından uzak tutmak için fırtınalı bir gecede eline feneri alır ve adanın kıyısında çobanın gelmesini bekler. Bir oraya bir buraya yürür fenerle, zavallı garibim çoban da ışığı takip edecek diye dalgalar arasında yorulur ve boğulur. Son nefesini verirken adada çobanın sesi yankılanır, "Ah Tamar! Adanın ismi de Ahtamar, Ahtamara, Akdamar olarak değişir zamanla.

Bu kutsal yapı, adanın güzelliğine güzelik katıyor, büyüüne de iyi anlamda deşet bir ürperti. Ermeni sanatının en değerli eserlerinden biri olarak kabul edilen bu kilise, Turizm Bakanlıı kontrolünde müze olarak ziyaretçisini ağırlıyor. Merkezi kubbeli, dört yapraklı yonca şeklinde, haç planında kırmızı kesme taş tüflleriyle inşa edilen kilisenin mimarı değeri bir yana asıl hikâyesi adayı masallaştırıyor. Hikâye son derece kışe aslında, adadaki Ermeni başkeşinin Tamar isminde güzelliğüzelli bir kızı varmış, karşı kıyıda çobanlık yapan gençle birbirlerine âşık olmuşlar. Çoban her gece yüzmiş bu adaya Van kıyısından. Tamar da elinde fenerle sevgilisini beklemiş. Tahmin ettiğiniz gibi Tamar'ın babası bu durumu öğrenir ve sinirlenir. Çobanı kızından uzak tutmak için fırtınalı bir gecede eline feneri alır ve adanın kıyısında çobanın gelmesini bekler. Bir oraya bir buraya yürür fenerle, zavallı garibim çoban da ışığı takip edecek diye dalgalar arasında yorulur ve boğulur. Son nefesini verirken adada çobanın sesi yankılanır, "Ah Tamar! Adanın ismi de Ahtamar, Ahtamara, Akdamar olarak değişir zamanla.

Ermenilerin değerli yapılarında birine uzak kalmadanna mı, dinlerin ortak büyüüne sahip çıkamayışımıza mı, ailelerin geleneksel katı kurallarına mı, aşkın hazin sonuna mı üzölüm bilemiyorum. Kiliseden, minareten...

duvarlarında tarihi anlatan figürlerinden -bilhassa Havva figürünün estetiğinden, adanın Ege'yi anımsatan manzarasından, koca güzel açgöçlerinden, Van Gölü'nün ortasında çiğliklar atan martılarından, eski mezar taşlarının arasında kınan yabani çiçeklerinden, saymakla bitiremeyeceğim güzelliklerinden nasıl etkilendiysem, oradan döndüğümde beri hayalini kuruyorum adanın. Bir fırsat verilse de bir hafta bile olsa, adadakalsam tek başıma. Geceleri korkarım ama rüzgardan sönmeyen diye mum ışığı, kilisenin küçük pencereci odarından birine saklanır, sırtımı o tarihi taşlarayaaslanım diye düşüyorum deliler gibi. Benimki de hayal işte. Daha adadan ayrılmadan başladım kurmaya bu hayali. Gün sonuna doğru, hava kararmadan ve bulutlar karlı dağları örtmeden önce feribota binmeye hazırlanırken ayaklarım geri geri ayrılıyordum kiliseden. Uzaklaştıkça dönüp bakıyorum, her açtığım ayrı güzelliğine kapılıyorum. Tam feribota adım atacakken adanın taşlarından birine takılıp düşüyorum ve kaval kemigime dayanan bir ağırlıla bağırıyorum: AH! Döndüğümde beri bacağımıda izi kalsın diye o yaranın üstüne basıyorum bazen tuzla. Delilikse delilik. Ben unuttum daha Ahtamar Adası'nı, düşlerimde de kalm, fırsat buldukça rotamda da. Benim gibi abartmasanız da olur romantizmi, yolunuza o adaya çevirir bir ara. Göreceleriniz ahtamara mıdır ahtamara mıdır...

THE GUARDIAN EDITÖRLERİ ALEXIS PETRIDIS, BEN BEAUMONT-THOMAS VE LAURA SNAPES SEÇTİ:

Horace Andy-Midnight Rocker

Bad Bunny-Un Verano Sin Ti

Big Thief-Dragon New Warm Mountain I Believe in You

Axel Boman-LUZ

Cate Le Bon-Pompeii

Charli XCX-Crash

Eric Chenuaux-Say.Laura

Silvana Estrada-Marchita

Fana Hues-Flora + Fana

Father John Misty-Chloë and the Next 20th Century

Jenny Hval-Classic Objects

HuercoS.-Plonk

Jeshi-Universal Credit

Kendrick Lamar-Mr. Morale & the Big Steppers

Let's Eat Grandma-Two Ribbons

Leyla McCalla-Breaking the Thermometer

Cécile McLorin Salvant-Ghost Song

Melt Yourself Down-Pray for Me I Don't Fit In

Mitski-Laurel Hell

Molly Nilsson-Extreme

Rosalía-Motomami

Joel Ross-The Parable Of The Poet

Soul Glo-Diaspora Problems

St. Paul and The Broken Bones-The Alien Coast

Stromae-Multitude

Kurt Vile-Watch My Moves

The Weeknd-Dawn FM

Wet Leg-Wet Leg

Niüfer Yanya-Painless

Card Act-The Overload

YENİ

Arda Erel'den "Toplumsal normlara ince bir başkaldırı..."

"Arda Erel, *Annemin Bilmediği Her Şey* ile bir adamın kendini bulmaya çalışmasının izinde kolektif ve bireysel hafızayı, toplumsal sorunları, aile olmayı, sosyal statüleri, baskıları, ötekileştirilmeyi, yok sayılmayı, yalnızlaştırılmayı, kendine yabancılaşmayı derinlemesine sorguluyor. Şimdi ezberlerinizi unutun; bu kitap, tüm bildiklerinizi yeni baştan yazmaya geliyor..."

Ücretsiz PDF Kitap Arşivi <https://rantey.org>

İSTANBUL / Merkez/Yenibosna • İSTANBUL / Saral Mağaza • İSTANBUL / Fatih Hürriyet • İSTANBUL / Avular Pelican Mall • İSTANBUL / Acikent Caliseum • İSTANBUL / Bahçelievler Metroport/İSTANBUL / Beykent PerlaVista • İSTANBUL / Çarşafolu Sirkeli • İSTANBUL / Acikent • İSTANBUL / Esenyurt City Center • İZMİR / Balçova • İZMİR / Çiğli

Metin Uca

aşırı aşırma

Durdurulamayan bir elektrik süpürgesinin dev torbası gibi olmuştur hayat... İyilik duygularımız, vicdanlarımız da dâhil her şey büyük bir kaos çorbasının içinde döne döne garip bir evren oluşturmaya başlamıştı.

Hiç fark etmedik değerli sandığımız nesnelerle, küçük hedeflerle, vazgeçemediklerimizle dolu dünyamızda esir olduğumuz, tutkulu, müptelası olduğumuz şeyleri korurken... O çilgin koşuşturmada, kendi yarattığımız kaosta durup dinlenemeyeceğimizi yokken bile kayıp gittiklerini hissetmeden...

Önce gülüşlerimizi aldılar. Daha donuk, endişeli, çekinceli, temkinli bakarken gıdverdi hayatın neşesi. Başlardaki cesareti, çocuksuluğu kapıttı verdik, ürkek, içe dönerik. Dudak kenarımızdaduran gülüşümüzle beraber keyfimizi de aldılar. **Biz ekmeğin gramajı küçüldü sanırken... Derin nefes alışımızı, oh duyduğumuzu, hayata katlanmak için dayanışmamızı aldılar.** Sohbetleri, bir aradalgın, dostluğun gücünü, ağır dolususuyduğumuz şarkıları, güzel şirşirin anlamını aldılar. Elimizdeki kadehin değerini, yanındaki lezzetlerin aşkım sohbetlerine kattığı renklerini aldılar. Deniz kenarındaki sohbeti, güneş altındaki uyusuk keyfi, gitarın telini, tenin huzurunu alıp götürdüler.

Biz o sırada binbir emekle Cumhuriyet'in başında yaratılmış tesislerin, kurumların göz göre göre gidip gittiğini yaşıyorduk, işini yitiren tüm hayatı değerinden de bir bir gittiğini yaşıyorlardı. Öykülerini dinliyorduk. Suyumuzu aldıkları fark etmedik. Çevrenin, yeşilin, yaprağın, kirpinin, solucanın, atmacanın alırdığını görmedik... Senin ürettiğin, yarattığın hayat ellerinden kayıp giderken paramparça, un ufak edildin, mutlu olduğun, hayatımız olduğunu bilmeden... Ne mutlu ediyorsa hiç bilmeden bir mutsuzluğun devamı için kurban verilirken, yasakla, yeni buyurganlarla kuşatılıyor, duvarlarla kuşatılıyor.

Mutluluğun, küçük sevimli aşak çitlerini yerinde... Her mutluluğun yerine yeni bir korku geliyor, her korku yeni bir eksikmeyi, sıfırlanmayı, vazgeçmeyi getiriyordu. Üzüntünün bile aldılar senden... Öyle kanıksadın ki acıları, ölüm sayısı, fazla ilgi ve farkliliğiyla ilgini çekiyordu artık. Çokluk varsa ve sayı büyükle kayıp fark ediyor, korkuyordun. Korkunu bile söylerken başını çevirip, görmeye çalışıp acıdan da kurtulduğunu sanarak... Ekmeğin, ücretler, binalar, ağaçlar. Ne giderse ne eksilirse çürümüş diş gibi acıdan kurtulmuş, sonra alışıyor. Sorular çıkmaya başlamıştı, onunla birlikte gelecekti.

Sıradanlaşınca çalma, çalmanın beceriksizlik, dürüstlüğü saf olmakla aşığılandığı kirlenmeye yaşıttılar.

Sıra paramızın alınmasın gelmişti, kiminin sanal para hayalleri kiminin olmayan bir çiftlikte danaya ortak olma hayali, devrem için ya da çok uzak Malezya'dan ilk yerli araba için inançlı kardeşlerin hayalleri... Ne varsa alındı.

Alışmıştık iyice yoksullaşırken... Üstümüzde görürüz bir el, ayaklabılırın, çekimini, iç çamaşırlarını alırken artık kıymıyorduk. Şekeri, cayını, bardağını, ekmeğini her şeyini almaya başladılar. Büyüğü, şeyşey daha çok daha çok çeşitlenip alıyorlardı. Görünmez bir el geceleri arabanın yakıt deposunu açıyor, hortumla emiyordu benzinini... Yarınşama destek diyenlerin telefonundan mesaj atarak, iyilik duygun, seçme hakkın telefon SMSleriyle götürülüyordu. Şikâyet duygunu, izanını, serinkanlı değerlendirmelerini de götürmeye başladılar. Altı milyar dolarlık jelibon rezervi, saniyede 340 metre giden savaş uçağına kafa atılabileceğini söyleyen kişiler aklımızdan da çalmaya başladılar.

Eski bir Jerry Lewis filminde (Who's Minding the Store?) durdurulamayan bir elektrik süpürgesinin dev torbası gibi olmuştur hayat... İyilik duygularımız, vicdanlarımız da dâhil her şey büyük bir kaos çorbasının içinde döne döne garip bir evren oluşturmaya başlamıştı. O komedi filmiydi, buysa gerçek... Ne yapacak, işi yeni nereye batıracağız?

Alıp götürülse de her şey, az da olsa kalan aklımızla yitirmediklerimizle, işi yeni nereye batıracağız?

Meral Işık

manolya

İlkokul dördüncü sınıftaydık. Fen bilgisi öğretmenimiz bitkiler ve özelliklerini inceleyen bir ödev vermişti. Sıra arkadaşım Manolya ve ben, onun da isminden etkilenecek manolya ağacını incelemeyi seçmiştik. Daha incelemeye başlarken hayranlığımız doruğa çıkıyordu.

Manolya çiçeği aşkın asliliğini, sebat etmeyi, haysiyeti, alçak gönüllüğü, sağlığı, meditasyonu, iç huzuru, kendini tanıma, sadakat ve bağlılığı temsil eder. Halk arasında çok nazlı ve zarif çiçek olduğundan koklanırsa öleceğine inanılmıştır.

Hazırladığımız ödevden o kadar etkilenmiştik ki okul harçlarımızı biriktirdik, yakınımda bulunan seraya gittik. İkimiz de avuçlarımızda tuttuğumuz paraları görevli yaşlı amcaya uzattık. "Bir manolya fidanı istiyorum" dedik.

Yaşlı amca gülerek, "Çocuklar bu topraklarda o ağaç yaşayamaz ki o çok nazlı bir ağaç türüdür. Burada çok soğuk bir iklim vardır. Siz büyüyünce sıcak şehirlere gidip, alıp yetiştirirsiniz" dedi. İkimiz de çok üzümüşük ama birbimize söz verdik; hangimiz sıcak bir şehre giderse ikimiz de manolya ağacı ekcekti! Aradan yıllar geçti ikimiz de öğretmen olduk. Birimiz İstanbul'a, diğeri İzmir-Urla'ya atandı.

Ben ilk fırsatta bir manolya ağacı alıp bahçeme ekтім. Her yıl açacağı dönemi bekledim. Çiçekleri bilmekten çoktık Ayşe'me onu koklatmak, anlatmak en mutlu anım oldu.

Geçen gün arkadaşım Manolya, Urla'dan beni aradı. Yıllardır görüşmedik olduğumuz olmamıştı. Bana bahçesindeki beyaz ve pembe manolyaların açtığını, çokluğumuzla gittiğini, benim o anıyı hatırlayıp hatırladığımı sordu. "Hiç unutmadım ki" dedim. Aynısı ben de yaptım. Caddelerde yürürken gördüğüm açmış manolyalar bile bana anılarımı hatırlatır. Ona, bir ödev yaparken kişiliğimize, yaşam tarzımıza bu çiçeğin özelliklerini sadakati, sağlığı, zarifliği, onurlu yaşamı, bilgelikli ve nazlı bir şahsiyeti de kendimize nasıl kattığımızı öğreten olduk. Bizim için.

Dostluk, kardeşlik, bırakılan her şeyi unutmamalı. Ektüğümüz tohumlar bizden sonrakiler belki güzel bir çiçek olarak büyülecek. Ama onda hangi güzel anların, anlamların olduğunu bilemeyecek.

Ücretsiz PDF Kitap Arşivi - <https://rantey.org>

Mehmet Ali & Akşamsefası

3n - 1 Yazar

Ayfer Tunc

Fotoğraf: Mehmet Ali Akşamsefası

başkalarından oları okuyorlar. İlk kitabım yayımlandığında yazdıklarımın başkaları tarafından okunuyor olmasının bende nasıl bir duygu uyandıracığını ben de merak etmişim. Pek sandığım gibi olmadı. Beklediğim büyük heyecan ve coşkunluk yerinde bir boşluk, bir kuruluk vardı. Sonra bunun bir tür yabancılaşma olduğunu anladım. Yazarkenki duygularımız ile kitaplarımız yayımlandıktan sonraki duygularımız çok farklı oluyor. Yazdıklarım kitap hâline gelince benden çıkıyor, bir nesne hâline geliyor sanki.

5) Sizde edebiyat tarihine en çok hangi yönünüzle iz bırakacaksınız? Neden?

YKY'de çalışırken bir gün Yaşar Kemal "Türkiye'de bir 20 yıl okunurum ama yurt dışında 50 yıl daha romanlarımı okurlar" mealinde bir cümle söylemişti. Şaşkınlığıma tahmin edebilirsiniz. Türk edebiyatının Yaşar Kemal gibi bir abidesi, inanılmaz bir alçak gönüllülikle kendi yapıtlarına ömür biçiyordu. Yanıldı, bu sözü söylemesinin üstünden 15 yıl geçti, hâlâ okunuyor, daha çok 15 yıllar boyunca da okunacak. Bu küçük anekdotu şu soruyu sormak için aktardım. Tarihte iz bırakmak derken ne kadarlık bir süreden bahsediyoruz? Ya da şöyle soralım, kaç yıldan söz edersek tarihten söz etmiş oluruz? 10 yıl? 100 yıl? Dolayısıyla edebiyat tarihinde iz bırakır mıyım, edebiyat tarihi ne kadar bir zamanı kapsar, bilemiyorum. Bugün bıraktığımız iz ile yarın bizi okuyanların düşünecekleri ve şudur diyecekleri iz aynı mı olacak, ondan da emin değilim.

6) Kitaplarınızdan hangisi beklemediğiniz ilgiyi gördü? Size bunu düşündüren nedir?

Evvelotel en az okunan kitabımdır. Az ilgi gördü çünkü öykü. Öykü, edebiyatın gayrimetru çocuğudur, nüfusa kayıtlı edilmemiştir. Edebiyat ailesinin reisi romandır ne yazık ki. Oysa öykü yükte hafif, pahada ağırdır.

7) "Şimdiki aklım olsa daha iyi yazardım" dediğiniz bir eseriniz var mı? Varsa neden bu sefer farklı olurdu?

Yeterince vaktim ve sabrım olsa birini değil, bütün kitaplarımı yeniden yazardım.

Çünkü yazmak ilerlemeli bir faaliyet, yazarken hayat sizi değiştirir, yazdığınız karakterler de sizinle birlikte değişir. Evvelotel'de bunu yaptım aslında. Soli'nin 80'li yıllarda yazdığım öykülerini bir de 2000'li yıllarda Evvelotel için yazdım. Birbir yıkp yazmak değil, içinden bir veya birkaç unsuru alıp yeniden kurgulamaktır. Amacım Soli'yi yazarken kullanmamış olduğumu gördüğüm potansiyeli işlemek, bir anlamda da eski öykülerimi ve edebiyat anlayışımı temizlemekti. İyi ki yapmışım.

8) Yaşıyıp görerek yazmayı mı yoksa düşleyerek yazmayı mı önemiyorsunuz? Neden?

Boyle bir ayrım yapamıyorum. Yaşıyıp görmek, düşlemek, didikleme, bizzat yaşamak, yaşamış gibi hissetmek, kendini bir şeyi hissetmeye zorlamak, kendini kurguladığın bir karakterin yerine koymak, kendine veya başkalarına dışardan bakarak kurgulamak, tanıdığınız farklı kişilerin farklı özelliklerinden yeni kişiler yaratmak, olmayan dünyalar hayal etmek, olan dünyaları yeniden inşa etmek. Bir metni yazarken bunların tümünü de yaşıyabilirsiniz tek birini de. Bazen de hiçbirini yaşamazsınız. Öyle bir metin yazıyorsanız ki kelimelerinizi düzenleyen sadece sağduyukanlılığın zihinsel ortamı olmaktadır.

9) Sizi yazmaya iten dürtü nedir?

Hayat artı merak, hayatta dair merak. "Neden yazıyorum?" sorusunun cevabını bir tarihte Baudelaire'de bulmuştum. Baudelaire diyor ki: Şair gönüllüce istediği insanı olabilmek uğrunda sahip olan kişidir. O zaman ben de dedim ki sahip olduğum tek bir hayatta yetenimorum, aynı anda ben ve başkaları olabilmek için yazıyorum. Beni yazmaya iten ben ve başkaları olmak isteğidir.

10) Kitaplarınızda size şans getirdiğine inanmış, yalnızca sizin bildiğiniz bir simge var mı? Varsa nedir?

Yalnız kitaplarımda değil, hayatımda hiçbir yerinde şans getirdiğine inanmış bir simge bulamıyorum. Yaşamın her anında ve her yerinde şans getirdiğine inanmış, yalnızca sizin bildiğiniz bir simge var mı? Varsa nedir?

1) Birini herhangi bir kitabınızı okumaya ikna etmek zorunda kalsanız ona ne söylerdiniz? Neden?

"Ökü yoksa ölürsün" derdim herhâlde. Okumak istemeyen insanı ancak ölüm tehdidiyle ikna edebilirsiniz çünkü, gerçeği okuyacağı yine de şüphelidir. Şaka bir yana hiç kimseyi herhangi bir satırımı okumaya ikna etmeye çalışmak istemem.

2) "Keşke bunu ben yazsaydım" dediğiniz bir kitabın yazarı olmak uğruna hangi kitabınızdan vazgeçerdiniz? Neden?

Lawrence Durrell'in İskenderiye Dörtlüsü'nü yazmak için Kopak Kız'ndan vazgeçerdim. Justine, Mountolive, Balhazar ve Clea'nın doyulmaz hikâyeleri. İskenderiye Dörtlüsü dünya edebiyatının ilk 50'ye giren, muhteşem eserlerinden sayılmaz ama 1930'lu yılların Mısır'ında, İskenderiye'nin o akalınmaz ölçüde kozmopolit hâlini hayal etmek müthiş heyecan verici. Lawrence Durrell İskenderiye'de diplomat olarak çalışıyordu, basın ataşesiydi, bu dörtlemeyi büyük bir zevkle yazmıştı, eminin. Kopak Kız'ndan vazgeçerdim çünkü 26 yaşındayken yazdığım en zayıf kitabım. İskenderiye Dörtlüsü için çok çok küçük bir bedel.

3) Sizi daha iyi tanıyabilmek için hangi kitabınızı okumalıyız? Neden?

Bir Defter Evinin Yolun Yanlış Anlatılan Kısa Tarihi içindeki gülmeyle seven insanı görmemizi sağlar. Suzan Defter hayata ve yalnızlığa nasıl baktığını gösterir, Dünya Ağırısı memleket melankolisinin bendeki tezahürüdür. Ama hiçbir kitabım insan olarak beni tanımanızı sağlamaz, çünkü çok sevdiğim yazar Max Frisch'in dediği gibi: Ben kendimi hiçbir zaman anlatmadım, kendimi sadece ele verdim.

4) Kendi hayatınızdaki yansımaların, satırarınızda başkalarının ulyaları olması ve yine başkaları tarafından okunduğunuzu bilmek size nasıl hissettiriyor?

Bence iki tür yazar var. Birisi kendi zihninin, kendi baliç dışının dehlizlerinde gezinip cümleleriyle kendi hayatını didik didik eden yazar. Diğeri, başkalarının zihinlerine girip onların hayatlarını gözlemek, desen, didikleme, herkesin hayatını yaşamak isteyen yazar. Bu ikinci yazarın yazdığı her şeyin ben de içinde yer alıyordur. Ben onlarınım, dolayısıyla okurken ben olanı değil, Mehmet Ali & Akşamsefası

Hazırlayan: Asya Nur Seyhan

**Ökü, edebiyatın
gayrimetru
çocuğudur, nüfusa
kayıtlı edilmemiştir.
Edebiyat ailesinin reisi
romandır ne yazık ki.
Oysa ökü yükte
hafif, pahada
ağırdır.**

Emirhan Mutlu

kuşun rızkı

Birkaç saatır karşıya vurulan merdiven, şimdi bizim tarafta. Dallar birer birer hafiflemeye başladı. Hafifledikçe de yükselmeye. Meğer biz yükümüştüz bu ağaca.

Yanakları etlenmiş, kırmızı kırmızı olmuşları görüyorum çevremde. Gitme zamanları geliyor. Ben kendimi hissediyorum. Hafifim, neredeyse hiç kızarmadım. Etlenmedim de. Ben gidemeyeceğim. Yani kimse almayacak buradan beni. Alınmaya değer olamayacağım hiçbir zaman. Bizim gibilere kuşun rızkı derler. Sayımız azdır. Buranın bereketi bizden gelirmiş, öyle derler. Bu ağaçta kurdun kuşun da rızkı vardır (varmış desem daha doğru, sanırım). Kırmızı ve etli olanlar insanın rızkıdır, onlar zamanı gelince buradan ayrılır. Bir kuş gelip bizi kursağına indirinceye dek kimse ellemez bizi. Ne kızarız ne de kopup düşeriz. Öyle beklemekle geçer ömrümüz.

Çile dolduruma geldim bugün. Bir derviş olduğumu sanmayın sakn. Sıradan bir insanım. Yaşlı annemin kirazlarını topluyorum. Ağaca merdiven dayıyorum. Kova dolunca aşağı iniyorum, onun önündeki seleye döküyorum kirazları. Daha arkamı dönmenden başlayı söylemeye. Bak yine çürükleri almışın. Bunların rengi hâlâ kara olmamış, bunları niye aldın? Bak bunların sapını koparmışın, sapı olmazsa çürür, niye kopardın? Bunca lafına rağmen bir öf bile demeyerek çilemi dolduruyorum her seferinde. Allah günahlarıma kefareti sayısın. Anneme yaşlı dediysem beni d e genç sanmayın. Boyum kadar çocukların var. Hiçbiri bana yardıma kuşun annemin çenesini çekmemek için. Ben alırken, yirmi yıldır çekiyorum da işte, şimdiki gençler lafa söze pek gelemiyor. Dizlerim de pek sağlam değil aslında, bari biri benimle gelse iyi olurdu ama. Ne yapayım işte.

Zamanımızın geldiğini merdivenin ağaca dayanmasından anlıyoruz. Yınamadık benimle konuşmaya çalışıyor. Kuşun rızkı, bizim gitme zamanı geldi galiba. Seni özleyeceğim biliyor musun? Sonraki sene kimler gelecek yerimize acaba? Anlatıklarına cevap veremiyorum. Vermek istemiyorum çünkü. Neredeyse herkes gidecek, bir ben kalacağım burada. Onunla aynı kökten çıktık. İki ayrı saptay sallanyoruz kaç zamandır. O siyahı çalan koyu bir kırmızı. Etli butlu. Beni biliyorsunuz, tekrar anlatırıp da yarımı deştirmeyin.

O gidecek, ben kalacağım. Bu dalda bir tek ben kalacağım sanırım. Diğerleri nerede acaba? Buradan bakınca göremiyorum hiç. Yakında olsa bari birkaç tane de bağırınca sesimi duysalar. Ben de onların sesini duysam, bir iki sohbet etsek. Başka türlü zaman geçmez burada. Bizimki başladı yine söylemeye.

Pürçeklerini kaparıpdöküp durma. Ağaç dımdızlak kalacak. Hersene bu kadar pürçek düşse, daha meyve verir mi bu ağaç? Yirmiyıldır tek başıma topluyorum bu kirazları. Her sene aynı şekilde döküyorum pürçekleri, ertesi sene yenileri geliyor. Ama kadın

bunu anlamıyor. Hem ben keyfiden mi yapıyorum bunları? Dal kırılıyor, pürçek dökülüyor. İstemedem oluyor hepsi. Zaten bu yaşında merdiven tepelerinde uğraşıyorum, iyice gücüm gitmeye başladı artık. **Devireceğim en sonunda merdiveni üzerinde ben varken. Geçir devirsem de ölmem bende bu şans varken. Sakat kalırım da çilem bitmez.**

Ben onu duymadan işime devam edeyim en iyisi.

Son dalı topluyorum. Burada da bir kökten iki kiraz çıkmış, biri kuşun rızkı.

Bir bir gitmeye başladı herkes. Uzanan eller âdeta pençe gibi. Tuttuğunu kökünden söküp alıyor. Yıllardır aynı eller tabii, artık uzmanı oldu bu işin. Birkaç saatır karşıya vurulan merdiven, şimdi bizim tarafta. Dallar birer birer hafiflemeye başladı. Hafifledikçe de yükselmeye. Meğer biz yükümüştüz bu ağaca. Ben de sanıyorum ki ağacın kıymeti bizden geliyor. Baksanıza, bizimkiler gitbükçe duruşu değişti ağacın. Bir doğruldu, toparladı kendini. O ise hâlâ benimle konuşmaya çalışıyor.

Eh, gidiyoruz artık yavaşton. Seninle bir kökte iki sap olmak güzeldi; kuşun rızkı. Biraz sonra bu kökün tek sapı sen olacaksın. Sen de özler misin beni? Belli mi olur, belki de kuş bugün hemen gelir de sen de ayrılırın ağaçtan, sıkılmazsın hiç. Bu kez sessiz kalıyorum karşısında. Nâsil olsa son sözlerimiz olacak bunlar, susmak olmasın. Anlatırı hatırlamıyorum ne cevap verdiğimi.

Bir kova daha boşaltım. Ağaç iyice azaldı. İşin kalısı kısa sürer. Hızlı hızlı çıkıyorum merdivene ki iş bir an ewelbitsin. Kurtulayım şurada. Kirazların hepsi olmuş neredeyse. Ama arada ufak tefek olmamışlar geliyor. Onları ağaçta bırakmaya gayret ediyorum. Onlar kuşun rızkı. Ben olmuşları alıyorum. Tabii arada çürükler de oluyor, onları da annemayıkıyor aşağıda. Çürük çöktükçe söylüyor. Yırlıyıyor da her seferinde sözlenmekten. Göz ucuyla onabir bakıyorum. Elinde rengi açık kırmızı olan küçük bir kiraz tutuyor. Oğlum bunları almıssan! Bunlar kuşun rızkı. Kuşun rızkını elledim ni ağacın bereketi kalmaz. Bunları bırakacaksın dalında. Ne diye kopardın şimdi bunu? Ben de biliyorum onu koparmamam gerektiğini ancak bazı köklerden iki üç sap çıkıyor ve sadece bir tanesinde kuşun rızkı oluyor. Parmakların alışkın olduğundan olmuşları söküp almamışa ağaçta bırakabiliyorum fakat bazen kazayla kökün hepsigilıyor. Keyfiden yapıyorum yani.

Yine de ses etmiyorum, çilemi dolduramam yoksa. Son dalı topluyorum. Burada da bir kökten iki kiraz çıkmış, biri kuşun rızkı. İkisnin arasına basparmağımı sıkıştırıp kalan parmaklarımla olmuşsaşağı çekiyorum. Kök çok güçlü olduğundan ikisi beraberliğine elime. Şimdi ikisini birde atsam kovaya, görüncesine bir araba laf.Yere atsam... O da olmazki. Sapları birbirinden ayırdıktan sonra olmuş kova, olmamışki da ağzıma atıyorum.

Ücretsiz PDF Kitap Arşivi - <https://ranteey.org>

Mehmet Ali & Akşamsefasi

KAFA Genç Öykücü Ödülü yarışması devam ediyor. Bilgi ve başvuru için: bizeyazin@kafadergi.com

KEŞKE HERKES OKUSA

Jessie Greengrass – İssiz Ev

Tımaş Yayınları, 2022 / Çevirt: Rabia Elif Özcan

Arkada televizyon açık, bu yazıyı yazarken bir yandan Datça'da Çeşme'deki orman yangınlarına dair haberleri izliyorum büyük bir iç sıkıntısıyla. Her yangın haberiyle beraber aynı kaygılı döngüye girip aynı soruları soruyoruz: büyümeden kontrol altına alınabilecek mi? Yangın söndürüldükten sonra başka sorular: daha yaz bitmedi, başka ormanlar da bu cehennemi yaşayacak mı? Ve sonra da o büyük soru: bundan sonra her yaz böyle mi olacak? Dünya artık bu mu?

En yakıcı olan bu soruyu kendimize yeterince sık soruyor muyuz peki? Birilerinin durmaksızın anlatmaya çalıştığı küresel ısınmanın ne kadar farkındayız? Ne olduğunu ne olacağını düşünüyoruz? Onun geleceğe dair değil, tam da içinde bulunduğumuz zamana ilişkin bir şey olduğunu ayırma varabilir mi?

Son dönemde bu soruları soran ediyat eserleri çokça ortaya çıkmaya başladı, gitgide daha fazla örneğini görmeye başladığımız "ekodistopya" türündeki romanlar da böylece doğdu. Henüz okuma fırsatı bulamadığım Diane Cook imzalı "Yeni Yaban" çok konulu, aynı şekilde ilk kitabı olan (ve maalesef hiç sevemediğim) "Bakış" ile 2018'de Women's Fiction Prize adayı olan Jessie Greengrass'ın ikinci kitabı "İssiz Ev" de sarasebir ekodistopya örneği olarak çok ses getirdi. Ben de bu ay çok beğendiğim *İssiz Ev*'i köşeme taşımak istedim.

Klim aktivisti bir bilim insanının, dünyanın gittiği yeri görüp çocuklarının hayatta kalması için inşa ettiği bir evin yükünü ve bildiğimiz anlamda dünya ortadan kaybolurken çocukların orada kurtmaya

çabaladığı yaşamlarını okuyoruz İssiz Ev'de.

Bu kitapta dünyamızın aslında hiç uzak olmayan ve yüzleşmek zorunda kalacağımız anın sandığımızdan çok daha yakın olduğu "geleceğin" dair sert uyarılar var. Normal yaşamların sürdürülen karlılarına her yıl daha fazla yangın, daha fazla sel, daha fazla yıkıcı doğal felaket haberi çıkmışının bir tür felaketin habercisi olduğunu fark etmeyen insanların kendilerini "ansızın" artık içinde yaşanamayacak bir geleceğe bilmalılar son derece sade, incelikli ve süssüz biçimde anlatıyor Greengrass.

Anlatığı şey geleceği mi, yoksa bizzat o felaketin içindeyiz de geleceği mi seçiyoruz acaba diye sorguluyor insan okurken. Felaketleri günlük hayatın normali, olağan ama müferrit hadiseler

gibi deneyimlemeye devam ettikçe başımıza nelerin gelebileceğine dair son derece ürktücü kehanetler barındırıyor kitap.

Ama bu kitapta sadece yakın geleceğe dair uyarılar yok. Yazarın kurba kitabın bana söylediği en temel şey şu oldu: *Kendini kurtarmakla*. Kurtulacaksa beraber kurtulacağız yahut her beraber ellerimize hazırlamakta olduğumuz korkunç bir geleceğe savrulacağız. Şuara eklemeli belki, bu kadar "makro" bir konuya odaklanan bir kitapta bu kadar "mikro" insan hikâyeleri, insan doğasına; sevmeye, kaybetmeye, tutunmaya dair bunca şey bulmayı beklemiyordum. Yazarın bunu yapıp biçimini, büyük felaketi anlatırken küçük insanı yanlarımızda dair bu kadar çok şey söylemeyi becermesini çok etkileyici buldum.

Şu cümlelere ne demek istediğini örnekleyip sözlerimi tamamlayayım: *Uysa bazuılmış, kırılmış bir şeyi sevmek, sağlam bir şeyi sevmekten daha kolay olabilir işte. (...) Birinin bize ihtiyacı olduğunu söylediğimize çoğunlukla kastettiğimiz, aslında bizim onlara ihtiyacı duyduğumuzdur; veya onların bize ihtiyacı duymasına gereksinimimiz olduğu. Bu durum, bize bir konum sağlar, sınırlarımızın nereye uzandığını gösterir.*

Evet, keşke herkesokusa. Bu defa bu "keşke"yi sadece sizin için, size iyi geleceği için değil, hepimiz için kullanalım. Çünkü hepimiz için de, size iyi geleceği için de.

Ücretsiz PDF Kitap-Arsivi <https://ranteoy.org>

Mehmet Ali & Akşamsefası

HER AY
2 KİTAP

ZORUNDA MIYIM?

Franz Kafka – Dönüşüm

İletişim Yayınları, 2017 / Çevirt: Tanıl Bora

Edebiyat tarihinde bazı cümleler var ki şöhretleri içlerinde bulundukları kitabın da onları yazan yazarların da şöhretini aşveriyor. O cümleler kendilerine bir konum, bir nam, bir pozisyon elde ediyor, sık sık başvurulan metaforlara dönüşüyorlar.

Bunların ilk akla gelenlerinden biri şüphesiz Franz Kafka'nın o meşhur cümlesi: *Gregor Samsa bir sabah bunalıntı dışlarından uyandığında, kendini yatağında devasa bir böceğe dönüşmüş olarak buldu.*

Cümle, Franz Kafka'nın pek çok büyük eserinin aksine ölümlüğünden ardından arkadaş Max Bred tarafından değil, hayatattığı bizzat kendisi tarafından yayımlanmış az sayıdaki eserinden biri olan *Dönüşüm*'ün ilk cümlesi. Bir asırdır her kuşak tarafından çokça okunan, bir türlü eskimeyen modern bir klasik *Dönüşüm*. **Kafka'nın da bu kitabın da gördüğü teveccüh malum; o hâlde sormak boyunum borcudur: zorunda mıyız?**

Kitabı sevenler sinirlenmiş diye cevabımı baştan veriyorum: bu defa zorundayız. Yalnızca 60 sayfalık bu küçük fakat büyük kitap, insan doğasına ve topluma dair kucağıma bıraktığı analiz ve soruların zamansızlığı sayesinde yazılmasının üstünden 100 yılı aşkın bir zaman geçmiş olmasına rağmen hâlâ sarsıcı, hâlâ geçerli ve bence hâlâ büyüleyici.

Kafkaedebiyatını tarif etmek zor, zaten tam olarak bu nedenle bunun için bir sözcük icat etmek zorunda kalmış ve "Kafkaesk" kavramını üretmişiz. "Kafka'nın eserleri fantastik mi yoksa gerçekçi midir, bir insan bir böceğe dönüşemeyeceğine göre fantastik olmalıdır ancak o dönüşüm sonrasında yaşananlar, o dönüşüm sayesinde ortaya konan toplumsal eleştiri ne kadar realisttir, o hâlde aslında Kafka gerçekçi midir?" Bunlar yıllardır sorulan sorular... Julio Cortázar, Kafka'nın eserlerindeki "şey"i "sembolik gerçekçilik" olarak adlandırıyor. Özellikle *Dava* ve *Şoto*'da gördüğümüz, hayatın olağanlığın aykırı gözükmemeyen ancak rasyonel zihni huzursuz eden bir mantıksızlığın silesiyle örülmüş eserler bunlar, bence *Dönüşüm*'de de bu kavramla tanımlanabilir.

Dönüşüm'ün büyük kapsayıcılığı, zamana meydan okuyan gücünün üzerinde perdeyi bence en doğru şekilde kaldırırsa Milan Kundera'nın şu satırları: Kafka'nın "ben"i algılayış tarzı tamamen beklenmedikti. K. hangi nedenle birinci bir varlık olarak tanımlanmıştır? Ne fiziksel görünüşü nedeniyle (bu konuda hiçbir şey bilmiyoruz, ne biyografisi yüzünden (bilmiyoruz), ne ismi yüzünden (ismi yoktur), ne anıları, merakları, kompleksleri yüzünden. Tutumu yüzünden mi? Özgür hareket alanı açınacak kadar sınırlıdır. İçinden geçen düşünceler yüzünden mi? Evet, Kafka hiç durmadın K.'nin düşündüklerini takip eder ama bunlar özellikle içinde bulunulundurma doğru yönelmiştir: O durumda acil olarak yapılması gereken nedir? (...) Kafka insanın davranışlarını belirleyen iç dürtülerin ne olduğunu sormaz kendine. O tamamen farklı bir soru sorar: *Diş kuşulların iç dürtileri, hiçbir ağırlıklı kalmayacak biçimde ediyiz bir dünyada insanonünde hala ne gibi olasılıklar vardır?*

Tam da bu. Yazıldığı dönem için teknik olarak olağanüstü yenilikçi ve kafa karıştırmalı olması bence bir kitapta 100 yıl sonra büyük ve önemli kalmaya yetmez – ama zarafetle sorduğu soru bu olan bir kitap, dünya döndükçe ve düzen böyle kaldıkça her zaman büyük olmaya devam edecektir. Yani evet, bence.

Nilay Örnek

bir meraklı öğretmen neleri değiştirir?

Yine bir gün, üniversiteden sınıf arkadaşım Selen'le telefonda "Ne olacak bu gençlerin hali?" sohbeti yapıyorduk. Sonra bana "Bak bizim Hayal Gücü Derneği çocukları..." diyen bir mesaj gönderdi. İletide üç lise gençten -Yağcı, Polat ve Doğan- bahsedip bir öğretmen vardı.

O öğretmen, yani Emre Alettin Keskin, "Tanıştığımızda üçü de Gaziosmanpaşa Ortaokulunda beşinci ve altıncı sınıf öğrencisiydi. Ben de onların görsel sanatlar öğretmeniydim. Hikâye, Hayal Gücü Merkezi'nde henüz 10-13 yaşlarındayken başladı. Ortak merak ve becerileri teknoloji olunca önce "Turbo Maker" adında bir topluluk kurdular. Üç boyutlu yazıcı, araba maketleri, motor sistemleri, robotik eller bir sürü şey tasarlamayı denediler..." diye başladığı meinde çocukların yıllarındaki başarılarından bahsediyordu.

Merakettim; Hayal Gücü Merkezi de ne?

Ve bu beni, meraklı bir görsel tasarımcı, bir öğretmen ve bir "müfredat tasarımcısı"ya" tanıştırdı: Emre Alettin Keskin.

İLK ÖĞRETMENLİK DENEYİMİ VAN'DA

Emre, Uşak'ta büyümüş, üniversiteyi Eskişehir'de okumuş. Hep çok meraklı biriymiş; "merak ve becerilerine adı davanabilmek için" pek çok şey de denemiş. Güzel Sanatlar Lisesinin ardından, Eskişehir'de resim öğretmenliği okumuş.

Grafik tasarımcı olarak girdiği Kadıköy'de görsel yönetime de olmuş; bir buçuk yılın ardından, KPSS'ye girmiş ve 23 yaşında öğretmen olarak Van'ın Hacıbekir bölgesine atanmış. Bölgenin zorlukları, onun ilk öğretmenlik tecrübesi olmuş, üzerine gelen Van depremi, Emre için zor günlerle neden olmuş. Öğrencilere nasıl faydalı biri olacağını düşünürken, onu hayatta tutan en güçlü şeyin merak etmek olduğunu gözterek, çocukların meraklarının peşine düşmüş.

MERAK MÜFREDATI

Çocukların soru ve meraklarını toplamış, kategorilendirmiş; okul ve sınıfın merak istatistiklerini çıkarmaya başlamış.

Bazı soruların varlığı kadaryokluğu da etkilemiş Emre'yi. Bir "Soru-Merak Kütüphanesi" oluşturmuş genç öğretmen... Adı kütüphane ama aslında bir dolu cebi olan, beş, altı ve yedinci sınıf öğrencilerinin soru ve meraklarını yazıp attıkları bir perde.

Sonuçta çocukların meraklarından yararlanarak "bir merak müfredatı" çıkarmış Emre Alettin Keskin. Çocuklara, meraklarının yanıtlarını öğretmek müfredatı sunmanın en doğru yolu ararken, çocukları birbirlerine anlattığı -Kürtçe- hikâyeler olan, "Anlatıcılık çok güçlü bir şey, ben de çocuk meraklarını masallara çevirebilirim" fikrini vermiş. Ve içengi süreklî değişip gelişen, çocuklara sorularının yanıtlarını masal gibi veren "Kâmil'in Seyir Defteri" hikâyesini böyle çıkırmış.

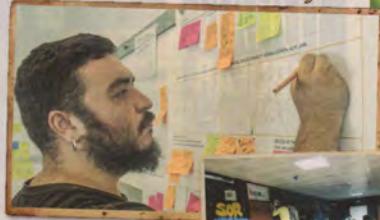
KÂMİL VE LUNA'NIN SEYİR DEFTERİ

Hikâyenin kahramanı Kâmil, Emre'nin arkadaşları arasındaki takma ismi. Liseden beri birbirlerine "Kâmil" diye seslenen arkadaşlardan Emre, astronomi merakı nedeniyle o arkadaş grubunda "Evrensel Kâmil" çünkü Emre'nin "öykütemali öğrenme" yöntemi Van'da başka öğretmenlerce de kullanılmış.

Van'daki dört buçuk öğretici yılın ardından tayini İstanbul'da, Gaziosmanpaşa Ortaokuluna çıkınca yine gençlerin meraklarını toplamaya başlayan Emre Keskin'i karşılaştığı çok farklı, beklenmedik soru ve merakları ona yeni birer dha açmış. "Toplumsal cinsiyetten kadın haklarına çok farklı konularda meraklar vardı. Bu benimde ufkumu açtı, yaptıkları farklılıkları uygulamaya bağladım" diyen Emre'nin hikâyeleri de isim değiştirip genişlemiş; "Kâmil ve Luna'nın Seyir Defteri"ne dönmüş...

Bu hikâyede de Kâmil ve Luna'nın yaşadığı gezegendeki tüm renkler, renksizlik tarafından çalınıyor. Onlar da dünyaya renk almaya gelmişken 40 bin yıl önceden başlayarak dünya tarihinin içinde geziyorlar... Çocukların merakları da bu hikâyeleri içinde yanıtlarını buluyor. Emre, biyolojiden fizığe hikâyelerdeki yanıtları da uzmanlara danışarak çocukların meraklarına radyo tiyatrosuna da çevirmiş.

iyi şeyler
kafası

"YAPABİLİRİM MECLİSİ"

Emre'nin sonraki keşfi, öğrencilerinin Kâmil ve Luna'nın hikâyelerini kendi becerilerine göre işlediklerini görmek olmuş... Bir kısım öğrenci hikâyelerdeki para birimi, değerleri şarkı, tiyatro ya da oyunlar, başka robotlar ya da madenler üzerine ilgi duyup çalışıyormuş. Bunun üzerine, çocuğun kendisine olumlama yapabileceği, benzer becerilerle insanları bulmasını sağlayan "Yapabilirim Meclisi" diye bir şey tasarlamış. Birbirini hiç tanımayan gençlerin ortak beceri ve meraklarla bağlandıklarını keşfeden Emre Keskin, okula birçok farklı topluluk kurulmasına destek olmuş.

VE SONUNDA: HAYAL GÜCÜ DERNEĞİ

Hayal, merak ve öğrenme süreçleri bir projeye dönüştüğünde neler olabileceğine dair de bir program yazan Keskin, çok ilgi görmesi üzerine bu modeli -kimi zaman birlikte çalıştığı gençlerle- pek çok üniversitede anlatmış, "imce" gibi pek çok sosyal girişimcülüğü kazanmış.

Bununla da yetinmeyen Keskin, okuluna dönüp gençlere "Okulu siz tasarladığınız neye benzerdi?" diye bir soru sormuş; 800 öğrencinin verilerini değerlendiren 10 çocukla birlikte, okulun bodrum katında "okulun içinde okul kurmuşlar" ve buna "Hayal Gücü Merkezi" demişler.

Çocukların öğrenip öğretmek, hayalleri için birlikte çalışabildiği "Hayal Gücü Merkezi" kavramı, Gaziosmanpaşa'da başlayarak başka okullara da yayılmış. Bu tecrübelerle öğretmenlikten sosyal girişimcilğe de evrilen Emre Keskin (artık Sanıyer Ayazağa Anadolu Lisesinde öğretmen), sivil toplum alanında bir şeyler yapmaktaymış. 2020'de, bir zamanlar öğrencisi olan 35 gençle birlikte Hayal Gücü Derneğini kurmuş. 12 yıldan fazla orada öğrenci olan Ecem, bugün derneğin genel sekreteriymiş mesela. Dernek 35'e yakın çocuğa burs ve eğitim imkânı sağlıyor, "Çocuktan Çocuğa Akademisi", "Çocuktan Yetişki Akademisi" gibi hiyerarşiyı kıran çalışmalar yapıyor.

TÜRKİYE'NİN MERAK VE BECERİ HARİTASI

Bugün sosyal girişimcilik derneği yasası olmaması nedeniyle Hayal Gücü Derneği ve Hayal Gücü Merkezi hem bir şirket hem bir dernek. Şimdi online süreç de yapıyorlar. Bir amaçları Türkiye'nin merak ve beceri haritasını çıkarıp kamusal alana kaynak yaratmak. Birdiğeri amaçları da çocukların potansiyel merak ve becerilerini birbirleriyle paylaşmalarını, anlamlı sosyal ilişkiler, üretici süreçler kurmalarını sağlamak. Bunun için pek çok insanla düşünce birliği de yapıyorlar.

Ben Emre'yle telefon konuşmamda, yıllarca süren bir merak veyararıcılık sürecini keyifle dinledim; ayrıntıların çok eğlenceli ve öğretici olduğunu düşünsem de buraya bu kadarını sığdırabilirdim. Hayal Gücü Derneği için çalışıp süren süreçlerimi anlatmanızı dilerim.

KAFA

YORAN

SORULAR

NEREDE O ESKİ DİZİLER?

1 Nusret Baba, Çaycı Taarruz, Kırli, Cengiz, Ölü, Vefa Efendi gibi benzersiz karakterleri barındıran, zamanının nadide dizisi Ekmek Teknesi, en çok Heredit Cevdet'in mahalle kahvesinde anlattığı hikâyelerle dikkat çekmişti. Ekmek Teknesi dükkânı hâlâ İstanbul'un hangi semtinde bulunuyor?

- a) Cihangir
- b) Kuzguncık
- c) Çengelköy
- d) Kanlıca

2 Ali Ulvi Hünkar'ın kaleme aldığı Sultan Makamı'nda, Başak Köklükaya, Şevket Çoruh, Dolunay Soyser, Ayşen Gruda, Ruhi Sarı, Uğur Polat gibi ustalar yer alıyordu. Yeditepe İstanbul esintileri içeren dizi, Balat'ta çekiliyordu. Dizinin müziklerinde, Kemal Şahin Gürel'e kim eşlik ediyordu?

- a) Yaşar Kurt
- b) Kazım Koyuncu
- c) Yavuz Çetin
- d) Barış Akarsu

3 Gani Müjde'ninkurduğu unutulmaz bir evrendi Hayat Bilgisi... Idealist tarih öğretmeni Afet Güçverir, kardeşi Pıçacı Kerem, sürekli tırnaklarını törpüleyen Törpü, futbolcu Ortega, şakacı Kopil, sınıfın en şıkoşu Arif... hepsi vazgeçilmez karakterlerdi. Sizce Ortega kime âşıktı?

- a) Barbie (Gamze)
- b) Beton (Ayşe)
- c) Kikirik (Biricik)
- d) Riya

4 Kızıl-erkekli bir öğrenci evini en yalın hâliyle ekranlara taşıdı Yedi Numara... Dört kentli kız ve iki köylü erkek öğrencinin katkalarıyla paylaştığı evin sahibi çift Vahit Emmi ile Zeliha'nın yaşamı tam bir cümübüşten ibaretti. Vahit ile Zeliha ne işleiyorlardı?

- a) Masaj salonu
- b) İnternet kafe
- c) Mantı dükkânı
- d) Çay ocağı

5 Mafya lideri Kral, Elazığlı Erkan Ağa, kaçakçı Kürşat, sevgilisi Gülsum... Kötülerin düşmanı Memoli, kanlısını bulmak için İstanbul'a gelen köylü kızı Zeyno, aralarında doğan aşk ve sonsuz aksiyon... Hikâyesiyle kalplere işleyen Yılan Hikâyesi'nde Memoli, Zeyno'ya nasıl sesleniyordu?

- a) E be daymın kıızı
- b) E be amcamın kıızı
- c) E be nemrudun kıızı
- d) E be köylü kıızı

6 Mahallenin Muhtarları 10 sezon sürmüştü. 1992-1997 yıllarında Temel ile Fadime'nin aşklarının konu alındığı dizide, 1997-2002 yılları arasında Temel ile Şirin'in aşkını izlemiştik. Başkarakter Temel, sevgi doluydu. Temel'in mütemadiyen omzunda takılan maymununun adı neydi?

- a) Bardak
- b) Tabak
- c) Çatal
- d) Çaydanlık

7 Senaryosunu Umur Bugay'ın yazdığı, iç çekimlerinin Kozyatağı'nda, Marmara Caddesi'ndeki Emek Apartmanı'nda gerçekleştirildiği Bizimkiler dizisinin Prens adlı horozun sahibi kimdi?

- a) Baykuş Cemil
- b) Tak tak Sedat
- c) Katil Yavuz
- d) Dummkopf Halis

8 Döneminin özgür kız modelini yansıtan Çılgın Bediş, gençlere hitap eden bir yapımdı. Bediş'in başından geçen maceraları ele alan dizinin senaryosunu Zeki Keskin kaleme alıyordu. Fakat esasında Bediş, "Gırgır" dergisinde bir köşeydi. Bu köşenin sahibi hangi karikatüristti?

- a) Özden Özgür
- b) Galip Tekin
- c) Özgür Aral
- d) Nihar Tülek

9 Başrollerinde Türkân Şoray ile Şener Şen'in oynadığı İkinci Bahar, âdeta bir aşk masalıydı. Gaziantep'li kebabçı Ali Haydar ile iki çocuklu dul bir kadın olan Hanım'ın ilişkisi, büyük bir etki yaratmıştı. Günümüzdeki Ali Haydar'ın İkinci Bahar restoranı İstanbul'un hangi mahallesinde?

- a) Moda
- b) Bebek
- c) Karaköy
- d) Kocamustafapaşa

10 Avrupa Yakası, mutluluk sebeplerimizden biri olan eşsiz bir sitcomdu. Gaffur, Kubilay, Şahika, Fatoş, Makbule, Aslı, Cem... bütün karakterlerin yeri bizde hep ayrı... Peki Şahika'nın soyadını hatırlıyor musunuz?

- a) Peynircioğlu
- b) Kırkıncı
- c) Aksoy
- d) Koçarsları

Cevaplar: 1-B, 2-B, 3-A, 4-C, 5-D, 6-D, 7-C, 8-B, 9-D, 10-D

Ağustos 2022 - Sayı: 95 - Aylık Kültür Sanat ve Edebiyat Dergisi
Aylık Yargın Sürer Yayın - Yayıncı Sahibi: KAFA Grup Belkalem Yayıncılık LTD. ŞTİ
Sorumlu Müdür: Mert Çanga Genel Yayın Yönetmeni: Ayça Dönem Karabulut
Görsel Yönetmen: Volkan Güneşer Kapak: Hakan Arslan
Okuyucu Temsilcisi: Ayşe Nur Seyhan Reklam: İletişim@kafa1500.com

Adres: Koyunlu Mah. Salih Omurlat Sok. No: 37 Kadıköy / İstanbul Tel: (0216) 428 98 88
Baskı-Yayın: Gazpazıcı A.Ş. 20 Güneş Cad.İhsan Plaza No: 11/A-1
Yenişehir / Beşiktaş / İstanbul Tel: (0212) 454 3000 Dağıtım: TDP (0212) 354 9909
www.kafa.com.tr bizeyaz@kafadergi.com

KAFA Dergi sadece kamu gücü, çabası, emeli ve kardeşleri ile yaygın faaliyet sürdürür. Yayıncı, yazar ve okuyucu için ayrılmaz bir bütündür. Herkes güce ve başarı giden yolda eşitdir. Herkesin emeli ve kardeşliğiyle ilerleriz.

Çok okuyan derginin içinde okuyucu olarak varırız.

Kapak arka planı: gürültü, Ankara, Türkiye, 192, 193, 2008, 2009, 2010, 2011, 2012, 2013, 2014, 2015, 2016, 2017, 2018, 2019, 2020, 2021, 2022, 2023, 2024, 2025, 2026, 2027, 2028, 2029, 2030, 2031, 2032, 2033, 2034, 2035, 2036, 2037, 2038, 2039, 2040, 2041, 2042, 2043, 2044, 2045, 2046, 2047, 2048, 2049, 2050, 2051, 2052, 2053, 2054, 2055, 2056, 2057, 2058, 2059, 2060, 2061, 2062, 2063, 2064, 2065, 2066, 2067, 2068, 2069, 2070, 2071, 2072, 2073, 2074, 2075, 2076, 2077, 2078, 2079, 2080, 2081, 2082, 2083, 2084, 2085, 2086, 2087, 2088, 2089, 2090, 2091, 2092, 2093, 2094, 2095, 2096, 2097, 2098, 2099, 2100, 2101, 2102, 2103, 2104, 2105, 2106, 2107, 2108, 2109, 2110, 2111, 2112, 2113, 2114, 2115, 2116, 2117, 2118, 2119, 2120, 2121, 2122, 2123, 2124, 2125, 2126, 2127, 2128, 2129, 2130, 2131, 2132, 2133, 2134, 2135, 2136, 2137, 2138, 2139, 2140, 2141, 2142, 2143, 2144, 2145, 2146, 2147, 2148, 2149, 2150, 2151, 2152, 2153, 2154, 2155, 2156, 2157, 2158, 2159, 2160, 2161, 2162, 2163, 2164, 2165, 2166, 2167, 2168, 2169, 2170, 2171, 2172, 2173, 2174, 2175, 2176, 2177, 2178, 2179, 2180, 2181, 2182, 2183, 2184, 2185, 2186, 2187, 2188, 2189, 2190, 2191, 2192, 2193, 2194, 2195, 2196, 2197, 2198, 2199, 2200, 2201, 2202, 2203, 2204, 2205, 2206, 2207, 2208, 2209, 2210, 2211, 2212, 2213, 2214, 2215, 2216, 2217, 2218, 2219, 2220, 2221, 2222, 2223, 2224, 2225, 2226, 2227, 2228, 2229, 2230, 2231, 2232, 2233, 2234, 2235, 2236, 2237, 2238, 2239, 2240, 2241, 2242, 2243, 2244, 2245, 2246, 2247, 2248, 2249, 2250, 2251, 2252, 2253, 2254, 2255, 2256, 2257, 2258, 2259, 2260, 2261, 2262, 2263, 2264, 2265, 2266, 2267, 2268, 2269, 2270, 2271, 2272, 2273, 2274, 2275, 2276, 2277, 2278, 2279, 2280, 2281, 2282, 2283, 2284, 2285, 2286, 2287, 2288, 2289, 2290, 2291, 2292, 2293, 2294, 2295, 2296, 2297, 2298, 2299, 2300, 2301, 2302, 2303, 2304, 2305, 2306, 2307, 2308, 2309, 2310, 2311, 2312, 2313, 2314, 2315, 2316, 2317, 2318, 2319, 2320, 2321, 2322, 2323, 2324, 2325, 2326, 2327, 2328, 2329, 2330, 2331, 2332, 2333, 2334, 2335, 2336, 2337, 2338, 2339, 2340, 2341, 2342, 2343, 2344, 2345, 2346, 2347, 2348, 2349, 2350, 2351, 2352, 2353, 2354, 2355, 2356, 2357, 2358, 2359, 2360, 2361, 2362, 2363, 2364, 2365, 2366, 2367, 2368, 2369, 2370, 2371, 2372, 2373, 2374, 2375, 2376, 2377, 2378, 2379, 2380, 2381, 2382, 2383, 2384, 2385, 2386, 2387, 2388, 2389, 2390, 2391, 2392, 2393, 2394, 2395, 2396, 2397, 2398, 2399, 2400, 2401, 2402, 2403, 2404, 2405, 2406, 2407, 2408, 2409, 2410, 2411, 2412, 2413, 2414, 2415, 2416, 2417, 2418, 2419, 2420, 2421, 2422, 2423, 2424, 2425, 2426, 2427, 2428, 2429, 2430, 2431, 2432, 2433, 2434, 2435, 2436, 2437, 2438, 2439, 2440, 2441, 2442, 2443, 2444, 2445, 2446, 2447, 2448, 2449, 2450, 2451, 2452, 2453, 2454, 2455, 2456, 2457, 2458, 2459, 2460, 2461, 2462, 2463, 2464, 2465, 2466, 2467, 2468, 2469, 2470, 2471, 2472, 2473, 2474, 2475, 2476, 2477, 2478, 2479, 2480, 2481, 2482, 2483, 2484, 2485, 2486, 2487, 2488, 2489, 2490, 2491, 2492, 2493, 2494, 2495, 2496, 2497, 2498, 2499, 2500, 2501, 2502, 2503, 2504, 2505, 2506, 2507, 2508, 2509, 2510, 2511, 2512, 2513, 2514, 2515, 2516, 2517, 2518, 2519, 2520, 2521, 2522, 2523, 2524, 2525, 2526, 2527, 2528, 2529, 2530, 2531, 2532, 2533, 2534, 2535, 2536, 2537, 2538, 2539, 2540, 2541, 2542, 2543, 2544, 2545, 2546, 2547, 2548, 2549, 2550, 2551, 2552, 2553, 2554, 2555, 2556, 2557, 2558, 2559, 2560, 2561, 2562, 2563, 2564, 2565, 2566, 2567, 2568, 2569, 2570, 2571, 2572, 2573, 2574, 2575, 2576, 2577, 2578, 2579, 2580, 2581, 2582, 2583, 2584, 2585, 2586, 2587, 2588, 2589, 2590, 2591, 2592, 2593, 2594, 2595, 2596, 2597, 2598, 2599, 2600, 2601, 2602, 2603, 2604, 2605, 2606, 2607, 2608, 2609, 2610, 2611, 2612, 2613, 2614, 2615, 2616, 2617, 2618, 2619, 2620, 2621, 2622, 2623, 2624, 2625, 2626, 2627, 2628, 2629, 2630, 2631, 2632, 2633, 2634, 2635, 2636, 2637, 2638, 2639, 2640, 2641, 2642, 2643, 2644, 2645, 2646, 2647, 2648, 2649, 2650, 2651, 2652, 2653, 2654, 2655, 2656, 2657, 2658, 2659, 2660, 2661, 2662, 2663, 2664, 2665, 2666, 2667, 2668, 2669, 2670, 2671, 2672, 2673, 2674, 2675, 2676, 2677, 2678, 2679, 2680, 2681, 2682, 2683, 2684, 2685, 2686, 2687, 2688, 2689, 2690, 2691, 2692, 2693, 2694, 2695, 2696, 2697, 2698, 2699, 2700, 2701, 2702, 2703, 2704, 2705, 2706, 2707, 2708, 2709, 2710, 2711, 2712, 2713, 2714, 2715, 2716, 2717, 2718, 2719, 2720, 2721, 2722, 2723, 2724, 2725, 2726, 2727, 2728, 2729, 2730, 2731, 2732, 2733, 2734, 2735, 2736, 2737, 2738, 2739, 2740, 2741, 2742, 2743, 2744, 2745, 2746, 2747, 2748, 2749, 2750, 2751, 2752, 2753, 2754, 2755, 2756, 2757, 2758, 2759, 2760, 2761, 2762, 2763, 2764, 2765, 2766, 2767, 2768, 2769, 2770, 2771, 2772, 2773, 2774, 2775, 2776, 2777, 2778, 2779, 2780, 2781, 2782, 2783, 2784, 2785, 2786, 2787, 2788, 2789, 2790, 2791, 2792, 2793, 2794, 2795, 2796, 2797, 2798, 2799, 2800, 2801, 2802, 2803, 2804, 2805, 2806, 2807, 2808, 2809, 2810, 2811, 2812, 2813, 2814, 2815, 2816, 2817, 2818, 2819, 2820, 2821, 2822, 2823, 2824, 2825, 2826, 2827, 2828, 2829, 2830, 2831, 2832, 2833, 2834, 2835, 2836, 2837, 2838, 2839, 2840, 2841, 2842, 2843, 2844, 2845, 2846, 2847, 2848, 2849, 2850, 2851, 2852, 2853, 2854, 2855, 2856, 2857, 2858, 2859, 2860, 2861, 2862, 2863, 2864, 2865, 2866, 2867, 2868, 2869, 2870, 2871, 2872, 2873, 2874, 2875, 2876, 2877, 2878, 2879, 2880, 2881, 2882, 2883, 2884, 2885, 2886, 2887, 2888, 2889, 2890, 2891, 2892, 2893, 2894, 2895, 2896, 2897, 2898, 2899, 2900, 2901, 2902, 2903, 2904, 2905, 2906, 2907, 2908, 2909, 2910, 2911, 2912, 2913, 2914, 2915, 2916, 2917, 2918, 2919, 2920, 2921, 2922, 2923, 2924, 2925, 2926, 2927, 2928, 2929, 2930, 2931, 2932, 2933, 2934, 2935, 2936, 2937, 2938, 2939, 2940, 2941, 2942, 2943, 2944, 2945, 2946, 2947, 2948, 2949, 2950, 2951, 2952, 2953, 2954, 2955, 2956, 2957, 2958, 2959, 2960, 2961, 2962, 2963, 2964, 2965, 2966, 2967, 2968, 2969, 2970, 2971, 2972, 2973, 2974, 2975, 2976, 2977, 2978, 2979, 2980, 2981, 2982, 2983, 2984, 2985, 2986, 2987, 2988, 2989, 2990, 2991, 2992, 2993, 2994, 2995, 2996, 2997, 2998, 2999, 3000, 3001, 3002, 3003, 3004, 3005, 3006, 3007, 3008, 3009, 3010, 3011, 3012, 3013, 3014, 3015, 3016, 3017, 3018, 3019, 3020, 3021, 3022, 3023, 3024, 3025, 3026, 3027, 3028, 3029, 3030, 3031, 3032, 3033, 3034, 3035, 3036, 3037, 3038, 3039, 3040, 3041, 3042, 3043, 3044, 3045, 3046, 3047, 3048, 3049, 3050, 3051, 3052, 3053, 3054, 3055, 3056, 3057, 3058, 3059, 3060, 3061, 3062, 3063, 3064, 3065, 3066, 3067, 3068, 3069, 3070, 3071, 3072, 3073, 3074, 3075, 3076, 3077, 3078, 3079, 3080, 3081, 3082, 3083, 3084, 3085, 3086, 3087, 3088, 3089, 3090, 3091, 3092, 3093, 3094, 3095, 3096, 3097, 3098, 3099, 3100, 3101, 3102, 3103, 3104, 3105, 3106, 3107, 3108, 3109, 3110, 3111, 3112, 3113, 3114, 3115, 3116, 3117, 3118, 3119, 3120, 3121, 3122, 3123, 3124, 3125, 3126, 3127, 3128, 3129, 3130, 3131, 3132, 3133, 3134, 3135, 3136, 3137, 3138, 3139, 3140, 3141, 3142, 3143, 3144, 3145, 3146, 3147, 3148, 3149, 3150, 3151, 3152, 3153, 3154, 3155, 3156, 3157, 3158, 3159, 3160, 3161, 3162, 3163, 3164, 3165, 3166, 3167, 3168, 3169, 3170, 3171, 3172, 3173, 3174, 3175, 3176, 3177, 3178, 3179, 3180, 3181, 3182, 3183, 3184, 3185, 3186, 3187, 3188, 3189, 3190, 3191, 3192, 3193, 3194, 3195, 3196, 3197, 3198, 3199, 3200, 3201, 3202, 3203, 3204, 3205, 3206, 3207, 3208, 3209, 3210, 3211, 3212, 3213, 3214, 3215, 3216, 3217, 3218, 3219, 3220, 3221, 3222, 3223, 3224, 3225, 3226, 3227, 3228, 3229, 3230, 3231, 3232, 3233, 3234, 3235, 3236, 3237, 3238, 3239, 3240, 3241, 3242, 3243, 3244, 3245, 3246, 3247, 3248, 3249, 3250, 3251, 3252, 3253, 3254, 3255, 3256, 3257, 3258, 3259, 3260, 3261, 3262, 3263, 3264, 3265, 3266, 3267, 3268, 3269, 3270, 3271, 3272, 3273, 3274, 3275, 3276, 3277, 3278, 3279, 3280, 3281, 3282, 3283, 3284, 3285, 3286, 3287, 3288, 3289, 3290, 3291, 3292, 3293, 3294, 3295, 3296, 3297, 3298, 3299, 3300, 3301, 3302, 3303, 3304, 3305, 3306, 3307, 3308, 3309, 3310, 3311, 3312, 3313, 3314, 3315, 3316, 3317, 3318, 3319, 3320, 3321, 3322, 3323, 3324, 3325, 3326, 3327, 3328, 3329, 3330, 3331, 3332, 3333, 3334, 3335, 3336, 3337, 3338, 3339, 3340, 3341, 3342, 3343, 3344, 3345, 3346, 3347, 3348, 3349, 3350, 3351, 3352, 3353, 3354, 3355, 3356, 3357, 3358, 3359, 3360, 3361, 3362, 3363, 3364, 3365, 3366, 3367, 3368, 3369, 3370, 3371, 3372, 3373, 3374, 3375, 3376, 3377, 3378, 3379, 3380, 3381, 3382, 3383, 3384, 3385, 3386, 3387, 3388, 3389, 3390, 3391, 3392, 3393, 3394, 3395, 3396, 3397, 3398, 3399, 3400, 3401, 3402, 3403, 3404, 3405, 3406, 3407, 3408, 3409, 3410, 3411, 3412, 3413, 3414, 3415, 3416, 3417, 3418, 3419, 3420, 3421, 3422, 3423, 3424, 3425, 3426, 3427, 3428, 3429, 3430, 3431, 3432, 3433, 3434, 3435, 3436, 3437, 3438, 3439, 3440, 3441, 3442, 3443, 3444, 3445, 3446, 3447, 3448, 3449, 3450, 3451, 3452, 3453, 3454, 3455, 3456, 3457, 3458, 3459, 3460, 3461, 3462, 3463, 3464, 3465, 3466, 3467, 3468, 3469, 3470, 3471, 3472, 3473, 3474, 3475, 3476, 3477, 3478, 3479, 3480, 3481, 3482, 3483, 3484, 3485, 3486, 3487, 3488, 3489, 3490, 3491, 3492, 3493, 3494, 3495, 3496, 3497, 3498, 3499, 3500, 3501, 3502, 3503, 3504, 3505, 3506, 3507, 3508, 3509, 3510, 3511, 3512, 3513, 3514, 3515, 3516, 3517, 3518, 3519, 3520, 3521, 3522, 3523, 3524, 3525, 3526, 3527, 3528, 3529, 3530, 3531, 3532, 3533, 3534, 3535, 3536, 3537, 3538, 3539, 3540, 3541, 3542, 3543, 3544, 3545, 3546, 3547, 3548, 3549, 3550, 3551, 3552, 3553, 3554, 3555, 3556, 3557, 3558, 3559, 3560, 3561, 3562, 3563, 3564, 3565, 3566, 3567, 3568, 3569, 3570, 3571, 3572, 3573, 357

Gökhan Dağıstanlı'dan aşka dair, yalın ama sözün duygu yüküyle dopdolu mektuplar, hikâyeler

“Bu mektuplar; aşktan
vazgeçemeyenlere;
onlarca kez acı çekse de
suçu aşka aramayanlara;
mutluluğu, kaybetme
korkusuna kurban
etmeyenlere; yaşamın
gizinin ancak aşktan
ibaret olabileceğine
inananlara adanmıştır.”

MANDOLİN İNKILÂP 95.yıl Sayfa 6

İSTANBUL/ Merkez Yenibosna • İSTANBUL/ Sanal Mağaza • İSTANBUL/ Eftah Historia • İSTANBUL/ Avcılar Pelican Mall • İSTANBUL/ AcarKent Coliseum • İSTANBUL
Bahçeşehir Metroport • İSTANBUL/ Beykent Perla Vista • İSTANBUL/ Çarşıoğlu Sirketi • İSTANBUL/ AcarKent • İSTANBUL/ Esenyurt City Center • İZMİR/ Balçova • İZMİR/ Çiğli

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - <https://rantey.org>

KENDİMİ
KENDİMDEN
UZAK
HİSSEDİYORUM.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - <https://rantey.org>

SYLVIA PLATH

Çeviren: Kılınç Kadir Yılmaz, 2023/Çeviri: Warner Sevilay Ayar
Fotograf: Bettmann/Getty Images